

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,
ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ, ഹരിഃ ഓം
— —

കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ സംഹിതാ

ദിതീയം കാണ്ഡം

Note: Please refer to the book,TS Kandam 1 for notes and conventions used in this Compilation.

Table of Contents

2 കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ സംഹിതാം ദിതീയകാണാം 3

2.1 ദിതീയ കാണേ പ്രഥമഃ പ്രശ്നഃ - പശുവിധാനം	3
2.1.1 APPENDIX	35
2.2 ദിതീയകാണേ ദിതീയഃ പ്രശ്നഃ - ഇഷ്ടവിധാനം	36
2.2.1 Appendix	72
2.3 ദിതീയകാണേ തൃതീയഃ പ്രശ്നഃ - ഇഷ്ടവിധാനം	75
2.3.1 Appendix	104
2.4 ദിതീയകാണേ ചതുർഥഃ പ്രശ്നഃ - ഇഷ്ടവിധാനം	107
2.4.1 Appendix	130
2.5 ദിതീയകാണേ പഞ്ചമഃ പ്രശ്നഃ - ഇഷ്ടവിധാനം	132
2.5.1 Appendix	169
2.6 ദിതീയകാണേ ഷഷ്ഠഃ പ്രശ്നഃ - അവശിഷ്ടകർമ്മാഭിധാനം	175
2.6.1 Appendix	208

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,

ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ

ഹരിഃ ഓം

2 കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ

സംഹിതാം ദിതീയകാണ്ഡം

2.1 ദിതീയ കാന്ധേ പ്രഥമഃ പ്രശ്നഃ - പശുവിധാനം

2.1.1.1

വായവ്യൗ ശോതമാ ലഭേത ഭൂതികാമോ വായുർവൈ ക്ഷേപിഷ്ടാ
ദേവതാവായുമേവ സോന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി സ
ഏവൈനം ഭൂതിം ഗമയതിഭവത്യേവാ-തിക്ഷിപ്രാ
ദേവതേത്യാഹുഃ സൈനമീശ്വരാ പ്രദഹ ഇത്യേതമേവ സന്തം
വായവേ നിയുത്വാത ആ ലഭേത നിയുദ്ധാ അസ്യ ധൃതിർധൃത
ഏവ ഭൂതിമുപൈത്യ പ്രദാഹായ ഭവത്യേവ - [] 1

2.1.1.2

വായവേ നിയുത്വാത ആ ലഭേത ഗ്രാമകാമോ വായുർവാ
ഇമാഃ പ്രജാ നസ്യോതാ നേനീയതേവായുമേവ നിയുത്വാന്തഃ
സോന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി സ ഏവാസൈ പ്രജാ ന
സ്യോതാ നി യച്ഛതി ഗ്രാമ്യേവ ഭവതി നിയുത്വാതേ ഭവതി

ധ്രുവാ ഏവാസ്മാ അനപഗാഃ കരോതി വായവേ നിയുതന്ത
 ആ ലഭേത പ്രജാകാമഃ പ്രാണോ വൈ വായുരപാനോ നി
 യുത് പ്രാണാപാനൗ ഖലു വാ ഏതസ്യ പ്രജായാ - [] 2

2.1.1.3

അപ ക്രാമതോ യോഽലം പ്രജായൈ സൻ പ്രജാം ന വിന്ദതേ
 വായുമേവ നിയുതന്തഃ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി
 സ ഏവാസ്മൈ പ്രാണാപാനാഭ്യാം പ്രജാം പ്ര ജനയതി വി
 ന്ദതേ പ്രജാം വായവേ നിയുതന്ത ആ ലഭേത ജ്യോഗാമയാവീ
 പ്രാണോ വൈ വായുരപാനോ നിയുത് പ്രാണാപാനൗ ഖലു
 വാ ഏതസ്മാദപ-ക്രാമതോ യസ്യ ജ്യോഗാമയതി വായുമേവ
 നിയുതന്തഃ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ - [] 3

2.1.1.4

ധാവതി സ ഏവാസ്മിൻ പ്രാണാപാനൗ ദധാത്യുത
 യദീതാസുർഭവതി ജീവത്യേവ പ്രജാപതിർവാ ഇദമേക
 ആസീഥ് സോഽകാമയത പ്രജാഃ പശൂൻഥ് സൃജേയേതി സ
 ആത്മനോ വപാമുദക്വിദത് താമഗൗ പ്രാഗൃഹ്ണാത്
 തതോഽജസ്തുപരഃ സമഭവത് തഃ സ്വായൈ ദേവതായാ
 ആ ഽലഭത തതോ വൈ സ പ്രജാഃ പശൂനസൃജത യഃ
 പ്രജാകാമഃ - [] 4

2.1.1.5

പശു॑കാമഃ॑ സ്യാ॑മ് സ ഏ॒തം പ്രാ॑ജാപത്യമ॒ജം തു॑പരമാ
 ലഭേ॑ത പ്ര॒ജാപ॑തിമേ॒വ സ്വേ॑ന ഭാഗ॒ധേയേ॑നോപ॒ധാവ॑തി സ
 ഏ॒വാ॒സൈ പ്ര॒ജാം പശു॑ൻ പ്ര॒ജന॑യതി യച്ഛ്ര॒മശ്രു॑ണസ്തത്
 പുരു॑ഷാണാൗ രൂപം യത് തു॑പരസ്തദശാ॑നാം യദ॒ന്യതോ॑ദൻ
 തദ്-ഗ॒വാം യദ॒വ്യം ഇ॒വ ശ॒ഹാസ്തദ॑വീ॒നാം യദ॒ജസ്ത-
 ദ॒ജാനാ॑-മേ॒താവ॑ന്തോ വൈ ഗ്രാമ്യാഃ പശ॒വസ്താ॑ൻ - [] 5

2.1.1.6

രുപേ॑ണൈ॒വാവ॑ രുന്ധേ॒ സോമാ॑പുഷ്ണം ത്രൈ॒തമാ ലഭേ॑ത
 പശു॑കാമോ ദൗ വാ അ॒ജായൈ॑ സ്തന്നൗ നാ॒നൈവ॑ ദാവ॒ഭി
 ജായേ॑തേ ഊർജം പു॒ഷ്ടിം തൃ॒തീയഃ॑ സോമാപു॒ഷണാ॑വേ॒വ
 സ്വേ॑ന ഭാഗ॒ധേയേ॑നോപ॒ധാവ॑തി താവേ॒വാ॒സൈ പശു॑ൻ
 പ്ര॒ജന॑യതഃ സോമോ വൈ രേ॒തോധാഃ॑ പു॒ഷാ പശു॑നാം
 പ്ര॒ജന॑യിതാ സോമ ഏ॒വാ॒സൈ രേ॒തോ ദധാ॑തി പു॒ഷാ
 പശു॑ൻ പ്ര॒ജന॑യത്യുദുംബരോ യുപോ () ദ॒വത്യൂർഗാ
 ഉദുംബ॑ര ഊർക് പശ॒വ ഊർജൈ॑വാ॒സാ ഊർജം
 പശു॑നവ രുന്ധേ । 6

(അപ്ര॒ഭാഹായ॑ ഭവ॒ത്യേവ॑ - പ്ര॒ജായാ॑ - ആമ॒യതി॑
 വായു॑മേ॒വ നി॒യുത്യാ॑തഃ സ്വേ॑ന ഭാഗ॒ധേയേ॑നോപ॒ധാവ॑ -

പ്രജാകാമ - സ്താൻ - യുപ - (സ്തയോദശ ച) (A1)

2.1.2.1

പ്രജാപതിഃ പ്രജാ അസൃജത താ അസ്മാമ് സൃഷ്ടാഃ
 പരാചീരായൻ താ വരുണമഗച്ഛൻ താ അന്വൈത് താഃ
 പുനരയാചത താ അസ്മൈ ന പുനരദദാമ് സോഽബ്രവീദ്-
 വരം വൃണീഷാമ മേ പുനർദേഹീതി താസാം വരമാ
 ഽലഭത സ കൃഷ്ണ ഏകശിതിപാദ-ഭവദ്യോ വരുണ ഗൃഹീതഃ
 സ്മാമ് സ ഏതം വാരുണം കൃഷ്ണ-മേകശിതിപാദമാ-ലഭേത
 വരുണ - [] 7

2.1.2.2

-മേവ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി സ ഏവൈനം
 വരുണപാശാൻ മുഞ്ചതി കൃഷ്ണ ഏകശിതിപാദ്-ഭവതി
 വാരുണോ ഹ്യേഷ ദേവതയാ സമൃദ്ധ്യേ സുവ
 ര്ഭാനുരാസുരഃ സൂര്യം തമസാഽവിദ്ധ്യത് തസ്മൈ
 ദേവാഃ പ്രായശ്ചിത്തി-മൈച്ഛൻ തസ്യ യത് പ്രഥമം തമോ
 ഽപാഘ്നീമ് സാ കൃഷ്ണാ ഽവിരഭവദ്-യദ് ദിതീയച്ഛ
 സാ ഫല്ഗുനീ യത് തൃതീയച്ഛ സാ ബലക്ഷീ യദധ്യസ്ഥാ-
 ദപാകൃന്തനീമ് സാ ഽവിർവശാ - [] 8

2.1.2.3

സമഭവത് തേ ദേവാ അബ്രുവൻ ദേവപശുർവാ അയച്
 സമഭൂത് കസ്മാ ഇമമാ ലക്ഷ്യാമഹ ഇത്യഥ വൈ തർഹ്യപ്താ
 പൃഥിവ്യാസീ-ദജാതാ ഓഷധയസ്താമവിം വശാമാദിത്യേഭ്യഃ
 കാമായാഽലഭന്ത തതോ വാ അപ്രഥത പൃഥിവ്യ-
 ജായന്തൗഷധയോ യഃ കാമയേത പ്രഥേയ പശുഭിഃ
 പ്ര പ്രജയാ ജായേയേതി സ ഏതാമവിം വശാമാദിത്യേഭ്യഃ
 കാമായാ - [] 9

2.1.2.4

ഽഽ ലഭേതാ ഽഽദിത്യാനേവ കാമഃ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ-
 ധാവതി ത ഏവൈനം പ്രഥയന്തി പശുഭിഃ പ്ര പ്രജയാ
 ജനയന്ത്യ-സാവാദിത്യോ ന വ്യരോചത തസ്മൈ ദേവാഃ
 പ്രായശ്ചിത്തിമൈച്ചൻ തസ്മാ ഏതാ മല്ഹാ ആലഭന്താ-
 ഽഽ*ഗേയീം കൃഷ്ണഗ്രീവിച് സച് ഹിതാമൈന്ദ്രീഃ ശ്വേതാം
 ബാർഹസ്യത്യാം താഭിരേവാസീൻ രുചമദധുര്യോ
 ബ്രഹ്മവർചസ - കാമഃ സ്മാത് തസ്മാ ഏതാ മല്ഹാ
 ആ ലഭേതാ - [] 10

2.1.2.5

ssഗേയിം കൃഷ്ണഗ്രീവിഃ സപ്തഹിതാമൈന്ദ്രീഃ ശ്വേതാം
 ബാർഹസ്തതാമേതാ ഏവ ദേവതാഃ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ
 ധാവതി താ ഏവാസിൻ ബ്രഹ്മവർചസം ദധതി
 ബ്രഹ്മവർചസ്യേവ ഭവതി വസന്താ പ്രാതരാഗേയിം
 കൃഷ്ണഗ്രീവിമാ ലഭേത ഗ്രീഷ്മ മധുന്ദിനേ സപ്തഹിതാമൈന്ദ്രീഃ
 ശരദ്യപരാഹ്ണേ ശ്വേതാം ബാർഹസ്തതാം ത്രീണി വാ
 ആദിത്യസ്യ തേജാപ്സി വസന്താ പ്രാതർഗ്രീഷ്മ മധുന്ദിനേ
 ശരദ്യപരാഹ്ണേ യാവന്ത്യേവ തേജാപ്സി താന്യേവാ - [] 11

2.1.2.6

ഹവരൂന്ധേ സംവത്സരം പര്യാലഭ്യന്തേ സംവത്സരോ വൈ
 ബ്രഹ്മവർചസസ്യ പ്രഭാതാ സംവത്സര ഏവാസൈ
 ബ്രഹ്മവർചസം പ്ര യച്ഛതി ബ്രഹ്മവർചസ്യേവ ഭവതി
 ഗർഭിണയോ ഭവന്തിന്ദ്രിയം വൈ ഗർഭ ഇന്ദ്രിയമേവാസിൻ
 ദധതി സാരസ്വതീം മേഷീമാ ലഭേത യ ഇൗശ്വരോ വാചോ
 വദിതോഃ സൻ വാചം ന വദേദ്-വാഗൈ സരസ്വതീ
 സരസ്വതീമേവ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി
 സൈവാസിൻ - [] 12

2.1.2.7

വാചം ദധാതി പ്രവദിതാ വാചോ ഭവത്യുപന്നദതീ ഭവതി
 തസ്മാൻ മനുഷ്യാഃ സർവാം വാചം വദന്ത്യാഗേയം
 കൃഷ്ണഗ്രീവമാ ലഭേത സൗമ്യം ബഭ്രുഃ ജ്യോഗാമയാവൃഗ്നിം
 വാ ഏതസ്യ ശരീരം ഗച്ഛതി സോമഃ രസോ യസ്യ
 ജ്യോഗാമയത്യഗേരേവാസ്യ ശരീരം നിഷ്ക്രീണാതി സോമാദ്
 രസമുത യദീതാസുർഭവതി ജീവത്യേവ സൗമ്യം ബഭ്രുമാ
 ലഭേതാഽഗേയം കൃഷ്ണഗ്രീവം പ്രജാകാമഃ സോമോ - [] 13

2.1.2.8

വൈ രേതോധാ അഗ്നിഃ പ്രജാനാം പ്രജനയിതാ സോമ
 ഏവാസൈ രേതോ ദധാത്യഗ്നിഃ പ്രജാം പ്രജനയതി
 വിന്ദതേ പ്രജാമാഗേയം കൃഷ്ണഗ്രീവമാ ലഭേത സൗമ്യം
 ബഭ്രുഃ യോ ബ്രാഹ്മണോ വിദ്യാമനുച്യ ന വിരോചേത
 യദാഗേയോ ഭവതി തേജ ഏവാസിൻ തേന ദധാതി യഥ്
 സൗമ്യോ ബ്രഹ്മവർചസം തേന കൃഷ്ണഗ്രീവ ആഗേയോ
 ഭവതി തഥ ഏവാസാദപ ഹന്തി ശ്വേതോ ഭവതി - [] 14

2.1.2.9

രുചമേവാസിൻ ദധാതി ബഭ്രുഃ സൗമ്യോ ഭവതി
 ബ്രഹ്മവർചസമേവാസിൻ തിഷ്ഠിം ദധാത്യാ-ഗേയം
 കൃഷ്ണഗ്രീവമാ ലഭേത സൗമ്യം ബഭ്രുമാഗേയം കൃഷ്ണഗ്രീവം

പുരോധായാഽ സ്പർധമാന ആഗേയോ വൈ ബ്രാഹ്മണം
സൗമ്യോ രാജന്യോഽഭിതഃ സൗമ്യമാഗേയൗ ഭവത-
സ്തേജസൈവ ബ്രഹ്മണോഭയതോ രാഷ്ട്രം പരി
ഗൃഹ്ണാന്തേകധാ സമാ വൃക്തേ പുര ഏനം ദധതേ । 15

(ലഭേത വരുണം - വശൈ - താമവിം വശാമാഭിത്യേഭ്യഃ കാമാ
യ - മല്ഹാ ആ ലഭേത - താന്യേവ - സൈവാസിൻമ് -
സോമഃ - സ്വേതോ ഭവതി - ത്രിചതാരിഷ്ശച്ച) (A2)

2.1.3.1

ദേവാസുരാ ഏഷു ലോകേഷ്വസ്പർധന്ത സ ഏതം
വിഷ്ണുർ-വാമനമപശ്യത് തഽ സാധൈ ദേവതായാ ആഽലഭത
തതോ വൈ സ ഇമാം ലോകാനഭ്യജയദ്-വൈഷ്ണവം വാമനമാ
ലഭേത സ്പർധമാനോ വിഷ്ണുരേവ ഭൂത്യേമാൻ ലോകാനഭി
ജയതി വിഷ്വമ ആ ലഭേത വിഷ്വമാ ഇവ ഹീമേ ലോകാഃ
സമൃദ്ധ്യാ ഇന്ദ്രായ മന്യുമതേ മനസ്വതേ ലലാമം
പ്രാശ്യങ്ഗമാ ലഭേത സംഗ്രാമേ - [] 16

2.1.3.2

സംയത്ത ഇന്ദ്രിയേണ വൈ മന്യുനാ മനസാ സംഗ്രാമം
ജയതീന്ദ്രമേവ മന്യുമന്തം മനസ്വന്തഽ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ

ധാവതി സ ഏവാസ്മിന്നിന്ദ്രിയം മന്യും മനോ ദധാതി ജയതി
 തച്ഛംഗ്രാമിന്ദ്രായ മരുതാതേ പൃശ്തിസക്ഥമാ ലഭേത
 ഗ്രാമകാമ ഇന്ദ്രമേവ മരുതാന്തഃ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ
 ധാവതി സ ഏവാസ്മൈ സ ജാതാൻ പ്രയച്ഛതി
 ഗ്രാമ്യേവ ഭവതി യദൃഷ്ടസേനൈ- [] 17

2.1.3.3

-ന്ദോ യത് പൃശ്തിസ്തേന മാരുതഃ സമൃദ്ധ്യേ പശ്യാത്
 പൃശ്തിസക്ഥോ ഭവതി പശ്യാദന-വസായിനീമേവാസ്മൈ
 വിശം കരോതി സൗമ്യം ബഭ്രുമാ ലഭേതാന്നകാമഃ സൗമ്യം
 വാ അനച്ഛ് സോമമേവ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി
 സ ഏവാസ്മാ അന്നം പ്രയച്ഛത്യുന്നാദ ഏവ ഭവതി
 ബഭ്രുർഭവത്യേതദാ അന്നസ്യ രൂപച്ഛ് സമൃദ്ധ്യേ സൗമ്യം
 ബഭ്രുമാ ലഭേത യമലച്ഛ് - [] 18

2.1.3.4

രാജായ സന്തച്ഛ് രാജ്യം നോപനമേമ് സൗമ്യം വൈ
 രാജ്യച്ഛ് സോമമേവ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി സ
 ഏവാസ്മൈ രാജ്യം പ്രയച്ഛത്യുപൈനച്ഛ് രാജ്യം നമതി
 ബഭ്രുർഭവത്യേതദ് വൈ സോമസ്യ രൂപച്ഛ് സമൃദ്ധ്യാ ഇന്ദ്രായ

വൃത്രതുരേ ലലാമം പ്രാശൂൺഗമാ ലഭേത ഗതശ്രീഃ
 പ്രതിഷ്ഠാകാമഃ പാപ്മാനമേവ വൃത്രം തീർത്വാ പ്രതിഷ്ഠാം
 ഗച്ഛതിന്ദ്രായാഭിമാതിഷ്ഠേ ലലാമം പ്രാശൂൺഗമാ - [] 19

2.1.3.5

ലഭേത യഃ പാപ്മനാ ഗൃഹീതഃ സ്യാത് പാപ്മാ വാ
 അഭിമാതിരിന്ദ്രമേവാ-ഭിമാതിഹനഃ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ
 ധാവതി സ ഏവാസ്മാത് പാപ്മാനമഭിമാതിം പ്രണുദത
 ഇന്ദ്രായ വജ്രിണേ ലലാമം പ്രാശൂൺഗമാ ലഭേത യമലച്
 രാജ്യായ സന്തച് രാജ്യം നോപനമേദിന്ദ്രമേവ വജ്രിണഃ
 സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി സ ഏവാസ്മൈ വജ്രം
 പ്ര യച്ഛതി സ ഏനം () വജ്രോ ഭൂത്യാ ഇന്ധ ഉപൈനച്
 രാജ്യം നമതി ലലാമഃ പ്രാശൂൺഗോ ഭവത്യേതദൈവ വജ്രസ്യ
 രൂപച് സമൃദ്ധ്യേ । 20

(സംഗ്രാമേ-തേനാ-ല-മഭിമാതിഷ്ഠേ ലലാമം പ്രാശൂൺഗമൈ -
 നം - പഞ്ചദശ ച) (A3)

2.1.4.1

അസാവാദിത്യോ ന വൃരോചത തസ്മൈ ദേവാഃ
 പ്രായശ്ചിത്തിമൈച്ഛൻ തസ്മാ ഏതാം ദശർഷഭാമാഃലഭന്ത
 തയൈവാസ്മിൻ രുചമദധുര്യോ ബ്രഹ്മവർചസകാമഃ

സ്യാത് തസ്താ ഏതാം ദശർഷഭാമാ ലഭേതാ-മുമേവാ
 ss*ദിത്യഃ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി സ ഏവാസ്മിൻ
 ബ്രഹ്മവർചസം ദധാതി ബ്രഹ്മവർചസ്യേവ ഭവതി വസന്താ
 പ്രാതസ്ത്രീൻ ലലാമാനാ ലഭേത ഗ്രീഷ്മ മധുന്ദിനേ - [] 21

2.1.4.2

തീർത്തിതി പൃഷ്ഠാൻതരദ്യപരാഹ്ണേ തീർത്തിതിവാരാൻ തീർന്നി
 വാ ആദിത്യസ്യ തേജാഽസി വസന്താ പ്രാതർഗ്രീഷ്മ
 മധുന്ദിനേ ശരദ്യപരാഹ്ണേ യാവന്ത്യേവ തേജാഽസി
 താന്ത്യേവാവ രുന്ധേ ത്രയസ്ത്രയ ആ ലഭ്യന്തേ-sഭി
 പൂർവമേവാസ്മിൻ തേജോ ദധാതി സംഽവത്സരം പര്യാലഭ്യന്തേ
 സംഽവത്സരോ വൈ ബ്രഹ്മവർചസസ്യ പ്രഭാതാ സംഽവത്സര
 ഏവാസ്മൈ ബ്രഹ്മവർചസം പ്ര യച്ഛതി ബ്രഹ്മവർചസ്യേവ
 ഭവതി സംഽവത്സരസ്യ പരസ്താത് പ്രാജാപത്യം കദ്രു - [] 22

2.1.4.3

-മാ ലഭേത പ്രജാപതിഃ സർവാ ദേവതാ ദേവതാസ്വേവ
 പ്രതിതിഷ്ഠതി യദി ബിഭീയാദ്-ദൃശ്വർമാ ഭവിഷ്യാമീതി
 സോമാപൗഷ്ഠഃ ശ്യാമമാ ലഭേത സൗമ്യോ വൈ ദേവതയാ
 പുരുഷഃ പൗഷ്ഠഃ പശവഃ സ്വയൈവാസ്മൈ ദേവതയാ

പശുഭിസ്തപം കരോതി ന ദുശ്ചര്മാ ഭവതി ദേവാശ്ച വൈ
 യമശ്ചാസ്മിൻ ലോകേഽസ്പർധന്ത സ യമോ ദേവാനാമിന്ദ്രിയം
 വീര്യമയുവത തദ്-യമസ്യ - [] 23

2.1.4.4

യമത്വം തേ ദേവാ അമന്യന്ത യമോ വാ ഇദമഭ്യുദ്-യദ്-
 വയഃ സ ഇതി തേ പ്രജാപതിമുപാധാവൻമ് സ ഏതൗ
 പ്രജാപതിരാത്മന ഉക്ഷവശൗ നിരമിമീത തേ ദേവാ
 വൈഷ്ണാവരുണീം വശാമാഽലഭന്തേന്ദ്രമുക്ഷാണം
 തം വരുണേനൈവ ഗ്രാഹയിതാ വിഷ്ണുനാ യജേന്തേന
 പ്രാണുദന്തേന്ദ്രേണൈ-വാസ്യേന്ദ്രിയമ-വൃഞ്ജത യോ
 ഭ്രാതൃവ്യവാൻമ് സ്യാമ് സ സ്പർധമാനോ
 വൈഷ്ണാവരുണീം - [] 24

2.1.4.5

വശാമാ ലഭന്തേന്ദ്രമുക്ഷാണം വരുണേനൈവ ഭ്രാതൃവ്യം
 ഗ്രാഹയിതാ വിഷ്ണുനാ യജേന്തേന പ്രാണുദത
 ഐന്ദ്രേണൈവാസ്യേന്ദ്രിയം വൃക്തേ ഭവത്യാത്മനാ പരാസ്യ
 ഭ്രാതൃവ്യോ ഭവതീന്ദ്രോ വൃത്രമഹൻ തം വൃത്രോ ഹതഃ
 ഷോഡശദിർ-ഭോഗൈരസിനാത് തസ്യ വൃത്രസ്യ

ശീർഷതോ ഗാവ ഊദായൻ താ വൈദേഹ്യോഽഭവൻ
താസാമൃഷഭോ ജഘനേസനുഭൈത് തമിന്ദ്രോ - [] 25

2.1.4.6

ചായമ് സോഽമന്യത യോ വാ ഇമമാലഭേത മുച്യേതാസ്മാത്
പാപ്മന ഇതി സ ആഗേയം കൃഷ്ണഗ്രീവമാ
ലഭതൈന്ദ്രമൃഷഭം തസ്യാഗ്നിരേവ സോന
ഭാഗധേയേനോപസ്യുതഃ ഷോഡശധാ വൃത്രസ്യ
ഭോഗാനപ്യദഹൈന്ദ്രേണേന്ദ്രിയ-മാത്മന്നധത്ത യഃ
പാപ്മനാ ഗൃഹീതഃ സ്യാമ് സ ആഗേയം കൃഷ്ണഗ്രീവമാ
ലഭതൈന്ദ്രമൃഷഭ-മഗ്നിരേവാസ്യ സോന ഭാഗധേയേനോ-
പസ്യുതഃ - [] 26

2.1.4.7

പാപ്മാനമപി ദഹതൈന്ദ്രേണേന്ദ്രിയമാത്മൻ ധത്തേ മുച്യതേ
പാപ്മനോ ദവത്യേവ ദ്വാവാപൃഥിവ്യാം ധേനുമാ ലഭേത
ജോഗപരുദ്ധോ ഽനയോർഹി വാ ഏഷോഽപ്രതിഷ്ഠിതോഽ
മൈഷ ജോഗപരുദ്ധോ ദ്വാവാപൃഥിവീ ഏവ സോന
ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി തേ ഏവൈനം പ്രതിഷ്ഠാം ഗമയതഃ
പ്രത്യേവ തിഷ്ഠതി പര്യാരിണീ ദവതി പര്യാരീവ ഹ്യേതസ്യ
രാഷ്ട്രം യോ ജോഗപരുദ്ധഃ സമൃദ്ധയൈ വായവ്യം - [] 27

2.1.4.8

വ്ഥ്സമാ ലഭേത വായുർവാ അനയോർവഥ്സ ഇമേ വാ
 ഏതസൈ ലോകാ അപശുഷ്കാ വിഡപശുഷ്കാഽമൈഷ
 ജ്യോഗപരുദ്ധോ വായുമേവ സേന ഭാഗധേയേനോപ
 ധാവതി സ ഏവാസ്മാ ഇമാം ലോകാൻ വിശം പ്രദാപയതി
 പ്രാസ്മാ ഇമേ ലോകാഃ സ്സുവന്തി ഭുഞ്ജന്ത്യേനം
 വിഡുപതിഷ്ഠതേ । 28 (മധ്യന്ദിനേ -കദ്യം-യമസ്യ -സ്തർധ്വ
 മാനോ വൈഷ്ണാവരുണീം -തമിന്ദ്രോ -ഽസ്യ സേന ഭാഗ
 ധേയേനോപസ്യതോ -വായവ്യം-ദിചിത്വാരിശ്ശച്ച)(A4)

2.1.5.1

ഇന്ദ്രോ വലസ്യ ബിലമപൗർണോഥ് സ യ ഉത്തമഃ
 പശുരാസീത് തം പൃഷ്ഠം പ്രതി സംഗൃഹ്യോദക്വിദത്
 തച് സഹസ്രം പശവോഽനുദായൻഥ് സ ഉന്നതോഽഭവദ്യഃ
 പശുകാമഃ സ്യാഥ് സ ഏതമൈന്ദ്രമുന്നതമാ ലഭേതേന്ദ്രമേവ
 സേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി സ ഏവാസൈ പശൂൻ
 പ്രയച്ഛതി പശുമാനേവ ഭവത്യുന്നതോ - [] 29

2.1.5.2

ഭവതി സാഹസ്രീ വാ ഏഷാ ലക്ഷ്മീ യദുന്നതോ
 ലക്ഷ്മിയൈ വ പശൂനവ രുന്ധേ യദാ സഹസ്രം പശൂൻ

പ്രാപ്തയാദഥ് വൈഷ്ണവം വാമനമാ ലഭേതൈതസിൻ
 വൈ തഥ് സഹസ്രമധ്യതിഷ്ഠത് തസ്മാദേഷ വാമനഃ
 സമീഷിതഃ പശുഭ്യ ഏവ പ്രജാതേഭ്യഃ പ്രതിഷ്ഠാം ദധാതി
 കോട്ഠഹതി സഹസ്രം പശൂൻ പ്രാപ്തമിത്യാഹു-
 രഹോരാത്രാണ്യേവ സഹസ്രം സമ്പാദ്യാ ss*ലഭേത
 പശവോ - [] 30

2.1.5.3

വാ അഹോരാത്രാണി പശൂനേവ പ്രജാതാൻ പ്രതിഷ്ഠാം
 ഗമയ-ത്യോഷധീഭ്യോ വേഹതമാ ലഭേത പ്രജാകാമ
 ഓഷധയോ വാ ഏതം പ്രജായൈ പരിബാധന്തേ യോഽലം
 പ്രജായൈ സൻ പ്രജാം ന വിനത ഓഷധയഃ ഖലു വാ
 ഏതസ്യ സൂതുമപി ഘ്നന്തി യാ വേഹദ്-ഭവത്യോഷധീരേവ
 സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി താ ഏവാസൈ
 സ്വാഭ്യോനേഃ പ്രജാം പ്ര ജനയന്തി വിനതേ - [] 31

2.1.5.4

പ്രജാമാപോ വാ ഓഷധയോഽസത് പുരുഷ ആപ ഏവാസ്മാ
 അസതഃ സദ്ഭിതി തസ്മാദാഹുര്യശ്ചൈവം വേദ യശ്ച
 നാപസ്ത്വാവാസതഃ സദ്ഭിതീ-ത്യേന്ദ്രീം സൂതവശാമാ ലഭേത
 ഭൂതികാമോഽജാതോ വാ ഏഷ യോഽലം ഭൂത്യൈ സൻ ഭൂതിം

ന പ്രാപ്തോതിന്ദ്രം ഖലു വാ ഏഷാ സൂതാ വശാഭവ - [] 32

2.1.5.5

-ദിന്ദ്രമേവ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി സ ഏവൈനം
ഭൂതിം ഗമയതി ഭവത്യേവ യച് സൂതാ വശാ സ്യാത്

തമൈന്ദ്രമേവാഽഽ* ലഭേതൈതദാവ തദിന്ദ്രിയച്
സാക്ഷാദേ-വേന്ദ്രിയമവ രൂന്ധ ഐന്ദ്രാഗ്നം പുനരൂമ്സ്യഷ്ടമാ
ലഭേത യ ആ തൂതീയാത് പുരുഷാമ് സോമം ന
പിബേദ്-വിച്ഛിന്നോ വാ ഏതസ്യ സോമപീഥോ യോ
ബ്രാഹ്മണഃ സന്നാ - [] 33

2.1.5.6

തൂതീയാത് പുരുഷാമ് സോമം ന പിബതീന്ദ്രാഗ്നീ ഏവ
സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി താവേവാസൈ സോമപീഥം
പ്രയച്ഛത ഉപൈനച് സോമപീഥോ നമതി യദൈന്ദ്രോ
ഭവതീന്ദ്രിയം വൈ സോമപീഥ ഇന്ദ്രിയമേവ സോമപീഥമവ
രൂന്ധേ യദാഗ്നേയോ ഭവത്യാഗ്നേയോ വൈ ബ്രാഹ്മണഃ
സ്വാമേവ ദേവതാമനു സംതനോതി പുനരൂമ്സ്യഷ്ടോ ഭവതി
പുനരൂമ്സ്യഷ്ട ഇവ ഹ്യേതസ്യ - [] 34

2.1.5.7

സോമപീമഃ സമൃദ്ധൈ ബ്രാഹ്മണസ്തത് തുപരമാ ലഭേതാ-
 ഭിചരൻബ്രഹ്മണസ്തിമേവ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി
 തസ്മാ ഏവൈനമാ വൃശ്ചതി താജഗാർത്തിമാർച്ചതി തുപരോ
 ഭവതി ക്ഷുരപവിർവാ ഏഷാ ലക്ഷ്മീ യത് തുപരഃ സമൃദ്ധൈ
 സ്തോ യുപോ ഭവതി വജ്രോ വൈ സ്തോ വജ്രമേവാസൈ
 പ്രഹരതി ശരമയം ബർഹിഃ ശൃണാത്യേവൈനം വൈഭീദക
 ഇധോ () ഭിനത്തേത്യേവൈനം । 35

(ഭവത്യുന്നതഃ - പശവോ - ജനയന്തി വിന്ദതേ - sഭവഥ് -
 സന്നൈ - തസ്യേ - ധ - സ്ത്രീണീ ച) (A5)

2.1.6.1

ബാർഹസ്തത്യഃ ശിതിപൃഷ്ഠമാ ലഭേത ഗ്രാമകാമോ യഃ
 കാമയേത പൃഷ്ഠഃ സമാനാനാഃ സ്യാമിതി ബ്രഹ്മണസ്തിമേവ
 സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി സ ഏവൈനം പൃഷ്ഠഃ
 സമാനാനാം കരോതി ഗ്രാമ്യേവ ഭവതി ശിതിപൃഷ്ഠോ ഭവതി
 ബാർഹസ്തത്യോ ഹ്യേഷ ദേവതയാ സമൃദ്ധായൈ പൗഷഃ
 ശ്യാമമാ ലഭേതാന്നകാമോഽന്നം വൈ പൃഷ്ഠാ പൃഷ്ഠണമേവ
 സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി സ ഏവാസ്മാ - [] 36

2.1.6.2

അന്നം പ്ര യച്ചുതുന്നാദ ഏവ ദിവതി ശ്യാമോ ദിവത്യേതദാ
 അന്നസ്യ രൂപച്ഛ് സമൃദ്ധ്യ മാരുതം പൃശ്നീമാ ലഭേതാഽന്ന-
 കാമോഽന്നം വൈ മരുതോ മരുത ഏവ സ്വേന ഭാഗധേയേ
 നോപ ധാവതി ത ഏവാസ്മാ അന്നം പ്രയച്ചുതുന്നാദ ഏവ
 ദിവതി പൃശ്നീർ ദിവത്യേതദാ അന്നസ്യ രൂപച്ഛ് സമൃദ്ധ്യാ
 ഐന്ദ്രമരുണമാ ലഭേതേന്ദ്രിയകാമ ഇന്ദ്രമേവ - [] 37

2.1.6.3

സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി സ ഏവാസ്മിന്നിന്ദ്രിയം
 ദധാതീന്ദ്രിയാവ്യേവ ദിവത്യരുണോ ഭൃമാൻ ദിവത്യേതദാ
 ഇന്ദ്രസ്യ രൂപച്ഛ് സമൃദ്ധ്യ സാവിത്രമുപധാസ്തമാ
 ലഭേത സനികാമഃ സവിതാ വൈ പ്രസവാനാമീശേ
 സവിതാരമേവ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി സ
 ഏവാസ്മൈ സനിം പ്രസുവതി ദാനകാമാ അസ്മൈ പ്രജാ
 ദവന്ത്യുപധാസ്തോ ദിവതി സാവിത്രോ ഹ്യേഷ - [] 38

2.1.6.4

ദേവതയാ സമൃദ്ധ്യ വൈശ്വദേവം ബഹുരൂപമാ
 ലഭേതാഽന്നകാമോ വൈശ്വദേവം വാ അന്നം വിശ്വാനേവ
 ദേവാൻമി-സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി ത ഏവാസ്മാ

അന്നം പ്രയച്ഛന്ത്യന്നാദ ഏവ ഭവതി ബഹുരുപോ ഭവതി
 ബഹുരുപഃ ഹ്യന്നഃ സമൃദ്ധ്യ വൈശ്വദേവം ബഹുരുപമാ
 ലഭേത ഗ്രാമകാമോ വൈശ്വദേവാ വൈ സജാതാ വിശ്വാനേവ
 ദേവാൻമസേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി
 ത ഏവാസൈ - [] 39

2.1.6.5

സജാതാൻ പ്രയച്ഛന്തി ഗ്രാമ്യേവ ഭവതി ബഹുരുപോ ഭവതി
 ബഹുദേവത്യാ (1) ഹ്യേഷ സമൃദ്ധ്യ പ്രജാപത്യം തുപരമാ
 ലഭേത യസ്യാനാജ്ഞാതമിവ ജ്യോഗാമയേത് പ്രാജാപത്യോ
 വൈ പുരുഷഃ പ്രജാപതിഃ ഖലു വൈ തസ്യ വേദ
 യസ്യാനാജ്ഞാതമിവ ജ്യോഗാമയതി പ്രജാപതിമേവ സേന
 ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി സ ഏവൈനം തസ്മാത് സ്രാമാൻ-
 മുഞ്ചതി തുപരോ ഭവതി പ്രാജാപത്യോ ഹ്യേഷ ദേവതയാ
 സമൃദ്ധ്യ | 40

(അസ്മാ - ഇന്ദ്രമേവൈ - ഷ - സജാതാ വിശ്വാനേവ ദേ
 വാൻമസേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി
 ത ഏവാസൈ - പ്രാജാപത്യോ ഹി - ത്രീണി ച) (A6)

2.1.7.1

വഷ്ട്കാരോ വൈ ഗായത്രിയൈ ശിരോഽച്ഛിനത് തസ്യ
 രസഃ പരാപതത് തം ബൃഹസ്സതി രൂപാഽഗൃഹ്ണാമ് സാ
 ശിതിപൃഷ്ടാ വശാഽഭവദ്യോ ദിതീയഃ പരാപതത് തം
 മിത്രാവരുണാ-വൃപാഗൃഹ്ണീതാച്ഛ് സാ ദിരൂപാ
 വശാഽഭവദ്-യസ്ത്വതീയഃ പരാപതത് തം വിശ്വേ ദേവാ
 ഉപാഗൃഹ്ണന്മ് സാ ബഹുരൂപാ വശാ ഭവദ്യ-ശ്ചതുർത്ഥഃ
 പരാപതത് സ പൃഥിവീം പ്രാഽവിശത് തം
 ബൃഹസ്സതിരഭ്യ - [] 41

2.1.7.2

-ഗൃഹ്ണാ-ദസ്ത്വവായം ഭോഗായേതി സ ഉക്ഷവശഃ
 സമഭവദ്-യല്ലോഹിതം പരാപതത് തദ്-രുദ്ര ഉപാഽഗൃഹ്ണാമ്
 സാ രൗദ്രീ രോഹിണീ വശാഽഭവദ്-ബാർഹസ്സത്യാച്ഛ്
 ശിതിപൃഷ്ടാമാ ലഭേത ബ്രഹ്മവർചസകാമോ ബൃഹസ്സതിമേവ
 സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി സ ഏവാസ്മിൻ
 ബ്രഹ്മവർചസം ദധാതി ബ്രഹ്മവർചസ്യേവ ഭവതി ഛന്ദസാം
 വാ ഏഷ രസോ യദാശാ രസ ഇവ ഖലു - [] 42

2.1.7.3

വൈ ബ്രഹ്മവർചസം ഛന്ദസാമേവ രസേന രസം
 ബ്രഹ്മവർചസമവ രുന്ധേ മൈത്രാവരുണീം ദിരുപാമാ
 ലഭേത വൃഷ്ടികാമോ മൈത്രം ഽവാ അഹർവാരുണീ
 രാത്രിരഹോരാത്രാഭ്യാം ഖലു വൈ പർജന്യോ വർഷതി
 മിത്രാവരുണാവേവ സ്പേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി
 താവേവാസ്മാ അഹോരാത്രാഭ്യാം പർജന്യം ഽവർഷയതഃ
 ഛന്ദസാം ഽവാ ഏഷ രസോ യദഗ്രാ രസ ഇവ ഖലു വൈ
 വൃഷ്ടിഃ ഛന്ദസാമേവ രസേന - [] 43

2.1.7.4

രസം ഽവൃഷ്ടിമവ രുന്ധേ മൈത്രാവരുണീം ദിരുപാമാ ലഭേത
 പ്രജാകാമോ മൈത്രം ഽവാ അഹർവാരുണീ
 രാത്രി-രഹോരാത്രാഭ്യാം ഖലു വൈ പ്രജാഃ പ്രജായന്തേ
 മിത്രാവരുണാവേവ സ്പേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി
 താവേവാസ്മാ അഹോരാത്രാഭ്യാം പ്രജാം പ്രജനയതഃ
 ഛന്ദസാം ഽവാ ഏഷ രസോ യദഗ്രാ രസ ഇവ ഖലു വൈ
 പ്രജാ ഛന്ദസാമേവ രസേന രസം പ്രജാമവ - [] 44

2.1.7.5

രുന്ധേ വൈശ്വദേവീം ബഹുരുപാമാ ലഭേതാന്നകാമോ
 വൈശ്വദേവം ധ്വാ അന്നം വിശ്വാനേവ ദേവാൻമ് സ്വേന
 ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി ത ഏവാസ്മാ അന്നം
 പ്രയച്ഛന്ത്യുന്നാദ ഏവ ഭവതി ഛന്ദസാം ധ്വാ ഏഷ രസോ
 യദശാ രസ ഇവ ഖലു വാ അന്നം ഛന്ദസാമേവ രസേന
 രസമന്നമവ രുന്ധേ വൈശ്വദേവീം ബഹുരുപാമാ ലഭേത
 ഗ്രാമകാമോ വൈശ്വദേവാ വൈ - [] 45

2.1.7.6

സജാതാ വിശ്വാനേവ ദേവാൻമ് സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ
 ധാവതി ത ഏവാസ്മെ സജാതാൻ പ്ര യച്ഛന്തി ഗ്രാമ്യേവ
 ഭവതി ഛന്ദസാം ധ്വാ ഏഷ രസോ യദശാ രസ ഇവ ഖലു
 വൈ സജാതാഃ ഛന്ദസാമേവ രസേന രസച്ഛ് സജാതാനവ
 രുന്ധേ ബാർഹസ്സത്യ-മുക്ഷവശമാ ലഭേത ബ്രഹ്മവർചസകാമോ
 ബൃഹസ്സതിമേവ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി
 സ ഏവാസ്മിൻ ബ്രഹ്മവർചസം - [] 46

2.1.7.7

ദധാതി ബ്രഹ്മവർചസ്യേവ ഭവതി വശം ധ്വാ ഏഷ ചരതി
 യദുക്ഷാ വശ ഇവ ഖലു വൈ ബ്രഹ്മവർചസം വശേനൈവ

വശം ബ്രഹ്മവർചസമവ രുന്ധേ രൗദ്രീച് രോഹിണീമാ
 ലഭേതാദിചരൻ രുദ്രമേവ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി
 തസ്മാ ഏവൈനമാ വൃശ്ചതി താജഗാർത്തിമാർച്ചതി രോഹിണീ
 ഭവതി രൗദ്രീ ഹ്യേഷാ ഭേവതയാ സമൃദ്ധ്യേ സ്തോ യുപോ
 () ഭവതി വജ്രോ വൈ സ്തോ വജ്രമേവാസൈ പ്ര ഹരതി
 ശരമയം ബർഹിഃ ശൃണാത്യേവൈനം വൈദീദക ഇധോ
 ഭിനന്ത്യേവൈനം || 47

(അഭി - ചലു - വൃഷ്ടിഃ ചന്ദസാമേവ രസേന - പ്രജാമവ -
 വൈശ്വദേവാ വൈ - ബ്രഹ്മവർചസം - യുപ - ഏകാന്നവിച്
 ശതിശ്ച) (A7)

2.1.8.1

അസാവാദിത്യോ ന വൃരോചത തസ്മൈ ദേവാഃ
 പ്രായശ്ചിത്തിമൈചൻ തസ്മാ ഏതാച് സൗരീഃ ശ്വേതാം
 വശാമാഽലഭന്ത തയൈവാസിൻ രുചമദധുര്യോ
 ബ്രഹ്മവർചസകാമഃ സ്മാത് തസ്മാ ഏതാച് സൗരീഃ
 ശ്വേതാം വശാമാ ലബ്ധേതാമുമേവാ ഹിത്യേ സ്വേന
 ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി സ ഏവാസിൻ ബ്രഹ്മവർചസം
 ദധാതി ബ്രഹ്മവർചസ്യേവ ഭവതി ബൈലോ യുപോ

ഭവത്യസൗ - [] 48

2.1.8.2

വാ ആദിത്യോ യതോഽജായത തതോ ബില ഉദതിഷ്ഠം
 സയോന്മേവ ബ്രഹ്മവർചസമവ രൂന്ധേ ബ്രാഹ്മണസ്തത്യാം
 ബദ്രുകർണീമാ ലഭേതാ-ഭിചരൻ വാരുണം ദശകപാലം
 പുരസ്താൻ-നിർവപേദ്-വരുണേനൈവ ഭ്രാതൃവ്യം
 ഗ്രാഹയിതാ ബ്രഹ്മണാ സ്തൂണുതേ ബദ്രുകർണീ
 ഭവത്യേതദ്വൈ ബ്രഹ്മണോ രൂപം സമൃദ്ധ്യൈ സ്തോ
 യുപോ ഭവതി വജ്രോ വൈ സ്തോ വജ്രമേവാസൈ പ്ര
 ഹരതി ശരമയം ബർഹിഃ ശൃണാ - [] 49

2.1.8.3

-ത്യേവൈനം വൈദീദക ഇധോ ഭിനത്തേവൈനം വൈഷ്ണവം
 വാമനമാ ലഭേത യം യജ്ഞോ നോപനമേദ്-വിഷ്ണുർവൈ
 യജ്ഞോ വിഷ്ണുമേവ സോന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി
 സ ഏവാസൈ യജ്ഞം പ്ര യചതൃഗുപൈനം യജ്ഞോ
 നമതി വാമനോ ഭവതി വൈഷ്ണവോ ഹ്യേഷ ദേവതയാ
 സമൃദ്ധ്യ ത്യാശ്രം വഡബമാ ലഭേത പശുകാമസ്താഷ്ടാ
 വൈ പശൂനാം മിമൂനാനാം - [] 50

2.1.8.4

പ്രജനയിതാ തപശ്ചാരമേവ സോന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി
 സ ഏവാസൈ പശൂൻ മിമുനാൻ പ്ര ജനയതി പ്രജാ
 ഹി വാ ഏതസ്മിൻ പശവഃ പ്രവിഷ്ടാ അമൈഷ പുമാൻമ
 സൻ വഡബഃ സാക്ഷാദേവ പ്രജാം പശൂനവ രുന്ധേ
 മൈത്രം ശോതമാ ലഭേത സംഗ്രാമേ സംയത്തേ സമയകാമോ
 മിത്രമേവ സോന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി സ ഏവൈനം
 മിത്രേണ സം നയതി - [] 51

2.1.8.5

വിശാലോ ഭവതി വ്യവസായയത്യേവൈനം പ്രാജാപത്യം
 കൃഷ്ണമാ ലഭേത വൃഷ്ടികാമഃ പ്രജാപതിർവൈ വൃഷ്ടിയാ
 ഈശേ പ്രജാപതിമേവ സോന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി
 സ ഏവാസൈ പർജന്യം വർഷയതി കൃഷ്ണാ
 ഭവത്യേതദൈ വൃഷ്ടിയൈ രൂപം രൂപേണൈവ വൃഷ്ടിമവ
 രുന്ധേ ശബലോ ഭവതി വിദ്യുതമേവാസൈ ജനയിതാ
 വർഷയത്യവാശൃങ്ഗോ ഭവതി വൃഷ്ടിമേവാസൈ
 നി യച്ചതി । 52 (അസൗ - ശൃണാതി - മിമുനാനാം -
 നയതി - യച്ചതി) (A8)

2.1.9.1

വരുണഃ സുഷുവാണമന്നാദ്യം നോപാനമദ് സ ഏതാം
 വാരുണീം കൃഷ്ണാം വശാമപശ്യത് താഽ സ്വായൈ ദേവതായാ
 ആലഭത തതോ വൈ തമന്നാദ്-യമുപാനമദ്-യമലമന്നാദ്യായ
 സന്തമന്നാദ്യം നോപനമേദ് സ ഏതാം വാരുണീം കൃഷ്ണാം
 വശാമാ ലഭേത വരുണമേവ സേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി
 സ ഏവാസ്മാ അന്നം പ്ര യച്ഛത്യുന്നാദ - [] 53

2.1.9.2

ഏവ ഭവതി കൃഷ്ണാ ഭവതി വാരുണീ ഹ്യേഷാ ദേവതയാ
 സമൃദ്ധ്യൈ മൈത്രേ ശ്വേതമാ ലഭേത വാരുണം കൃഷ്ണമപാം
 ചൗഷധീനാം ച സംധാവനകാമോ മൈത്രീർവാ
 ഓഷധയോ വാരുണീരാപോഽപാം ച ഖലു വാ ഓഷധീനാം
 ച രസമുപ ജീവാമോ മിത്രാവരുണാവേവ സേന
 ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി താവേവാസ്മാ അന്നം
 പ്രയച്ഛതോഽന്നാദ ഏവ ഭവ - [] 54

2.1.9.3

-ത്യപാം ചൗഷധീനാം ച സംധാവാ ലഭത
 ഉഭയസ്യാവരുദ്ധ്യവിശാഖോ യുപോ ഭവതി ദേവ ഹ്യേതേ

ദേവതേ സമൃദ്ധ്യൈ മൈത്രൈ ശ്വേതമാ ലഭേത വാരുണം
 കൃഷ്ണം ജ്യോഗാമയാ വീയൻ മൈത്രോ ഭവതി
 മിത്രേണൈവാസൈ വരുണഃ ശമയതി യദ്-വാരുണം
 സാക്ഷാദേവൈനം വരുണപാശാൻ മുഞ്ചത്യുത
 യദീതാസുർഭവതി ജീവത്യേവ ദേവാ വൈ പുഷ്ടിം
 നാവിന്ദൻ - [] 55

2.1.9.4

താം മിഥുനേ പശ്യൻ തസ്യാം ന സമരാധയന്താ- വശിനാ
 -വബ്രൂതാ-മാവയോർവാ ഏഷാ മൈതസ്യാം വദധമിതി
 സാശിനോരേവാഭവദ്യഃ പുഷ്ടികാമഃ സ്യാമ് സ
 ഏതാമാശിനീം യമീം വശാമാ ലഭേതാശിനാവേവ സ്വേന
 ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി താവേവാസിൻ പുഷ്ടിം ധത്തഃ
 പുഷ്ടിതി പ്രജയാ പശുഭിഃ । 56 (അന്നാഭോ - ടന്നാഭ
 ഏവ ഭവത്യ - വിന്ദൻ - പഞ്ചചത്വാരീശ്ശ്ച) (A9)

2.1.10.1

ആശിനം ധൃമലലാമമാ ലഭേത യോ ദുർബ്രഹ്മണഃ സോമം
 പിപാസേദശിനൗ വൈ ദേവാനാ-മസോമപാവാസ്മാം തൗ
 പശ്യാ സോമപീഥം പ്രാപ്താ-മശിനാവേതസ്യ ദേവതാ

യോ ദുർബ്രാഹ്മണഃ സോമം പിപാസത്യശിനാവേവ സ്പന്
 ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി താവേവാസൈ സോമപീഥം
 പ്ര യച്ഛത ഉപൈനച്ഛ സോമപീഥോ നമതി യദ്-ധൃമോ ഭവതി
 ധൃമിമാണ-മേവാസാദപ ഹന്തി ലലാമോ - [] 57

2.1.10.2

ഭവതി മുഖത ഏവാസിൻ തേജോ ദധാതി വായവ്യം
 ഗോമൃഗമാ ലഭേത യമജഘ്നിവാച്ഛ സമഭിശച്ഛ സേയൂരപൂതാ
 വാ ഏതം വാഗ്യച്ഛതി യമജഘ്നിവാച്ഛ സമഭിശച്ഛ സന്തി
 നൈഷ ഗ്രാമ്യഃ പശൂർനാരണ്യോ യദ്-ഗോമൃഗോ നേവൈഷ
 ഗ്രാമേ നാരണ്യേ യമജഘ്നിവാച്ഛ സമഭിശച്ഛ സന്തി
 വായുർവൈ ദേവാനാം പവിത്രം വായുമേവ സ്പന്
 ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി സ ഏവൈ - [] 58

2.1.10.3

-നം പവയതി പരാചീ വാ ഏതസൈ വ്യുച്ഛന്തീ വ്യുച്ഛതി
 തമഃ പാപ്മാനം പ്രവിശതി യസ്യാശിനേ ശസ്യമാനേ
 സൂര്യോ നാ*ഽവിർഭവതി സൗര്യം ബഹുരുപമാ
 ലഭേതാമുമേവാദിത്യം സ്പന് ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി സ
 ഏവാസാത് തമഃ പാപ്മാനമപ ഹന്തി പ്രതീച്ഛസൈ

വൃ॒ച്ഛന്തീ॑ വൃ॒ച്ഛതൃ॑പ തമഃ പാപ്॑മാന॒ച് ഹതേ॑ । 59

(ലലാമഃ - സ ഏവ - ഷട്ചതാരിച്ശച്ച) (A10)

2.1.11.1

ഇന്ദ്രം॑ ധീ॒വോ വി॒ശ്വത॑സ്സരീ > ¹, ന്രം നരോ > ²,
 മരു॑തോ യദ്ധ॑ വോ ദിവോ > ³, യാ വഃ ശർമ॑ > ⁴ ।
 ഭരേ॑ഷിന്ദ്ര॒ച് സു॒ഹവ॑ച് ഹവാമഹേ॑ ട്ഘോമുച॑ച് സുകൃ॒തം
 ദൈവ്യം॑ ജനം॑ । അഗ്നിം॑ മിത്രം॑ വരു॑ണ॒ച് സാ॒തയേ॑ ഭഗം
 ദ്യാവാ॑പൃഥി॒വീ മരു॑തഃ സ്വസ്തയേ॑ । മമ॑ത്തു നഃ പരി॑ജമാ
 വസ॑ർഹാ മമ॑ത്തു വാതോ॑ അപാം॑ വൃ॒ഷണാ॑ൻ ।
 ശിശീ॑തമിന്ദ്രാപർവതാ യു॒വം നസ്ത॑ന്നോ വിശ്വേ॑
 വരി॑വസ്യ॒ന്തു ദേ॒വാഃ । പ്രി॒യാ വോ॑ നാമ - [] 60

2.1.11.2

ഹുവേ॑ തുരാണാം॑ । ആ യത് തൃ॒പന്മരു॑തോ വാവശാ॑നാഃ ।
 ശ്രിയ॑സേ കം ഭാ॒നുഭിഃ॑ സം മി॒മിക്ഷി॑രേ തേ രശ്മി॑ഭിസ്ത
 ഋ॒ക്ഷഭിഃ॑ സു॒ഖാദ॑യഃ । തേ വാശീ॑മന്ത ഇ॒ഷ്ടിണോ॑ അഭീ॑രവോ
 വിദ്രേ॑ പ്രിയ॒സ്യ മാരു॑ത॒സ്യ ധാ॑മ്നഃ । അഗ്നിഃ॑ പ്രഥ॒മോ
 വസു॑ഭിർനോ അവ്യാമ് സോമോ॑ രുദ്രേ॑ഭിരഭി രക്ഷ॑തു
 മ്നാ । ഇന്ദ്രോ॑ മരു॒ദ്ഭിർ ഋ॒തൃധാ॑ കൃ॒ണോത്പാ॑ദിത്യൈർനോ

വരു॑ൺഃ സ॒പ് ശി॑ശാതു । സം നോ॑ ദേ॒വോ വ॒സുഭി॑രഗ്നിഃ

സ॒പ്- [] 61

2.1.11.3

സോ॑മ॒സ്തനു॑ഭീ॒രുദ്രി॑യാഭിഃ । സമി॑ന്ദ്രോ॒ മരു॑ദ്ഭി॒ര്യജ്ഞി॑യൈഃ
സമാ॑ദിത്യേ॒ർനോ॑ വരു॑ണോ॒ അജി॑ജ്ഞിപത് । യഥാ॑ഽദി॒ത്യാ
വ॒സുഭിഃ॑ സംബ॑ഭൂവു॒ർമരു॑ദ്ഭീ॒രുദ്രാഃ॑ സമ॑ജാനതാഭി ।

ഏ॒വാ ത്രി॑ണാമ॒ന്ന-ഹൃ॑ണീയമാ॒നാ വിശേ॑ ദേ॒വാഃ
സമ॑നസോ॒ ഭവ॑ന്തു । കു॒ത്രാ ചി॑ദ്യ॒സ്യ സമൃ॑തൗ ര॒ണ്വാ
നരോ॑ നൃ॒ഷഭ॑നേ । അ॒ർഹ॑ന്തശ്ചിദ്-യമി॒ന്ധതേ॑ സംജ॒നയ॑ന്തി
ജന്ത॑വഃ । സം യദി॑ഷോ॒ വനാ॑മഹേ॒ സപ് ഹ॑വ്യാ
മാനു॑ഷാണാം । ഉ॒ത ദ്യു॒മ്നസ്യ॑ ശ॒വസ॑ - [] 62

2.1.11.4

ഋ॒തസ്യ॑ രശ്മി॒മാ ദദേ॑ । യജേ॑ത്താ ദേ॒വാനാ॑ം പ്രത്യേ॒തി
സു॒മമാ॑ദി॒ത്യാസോ॑ ഭ॒വതാ॑ മൃ॒ധയ॑ന്തഃ । ആ॒ വോഽർവാ॑ചീ
സു॒മതി॑ർ വ॒വൃത്യാ॑ദപ് ഹോ॒ശ്ചിദ്യാ॑ വ॒രിവോ॑വി॒ത്തരാ॑ഽസത് ।
ശു॒ചിര॑പഃ സൂ॒യവ॑ സാ അ॒ദബ്ധി॑ ഉ॒പ ക്ഷേ॑തി വൃ॒ദ്ധവ॑യാഃ
സു॒വീരഃ॑ । നകി॑ഷ്ടം ഏ॒ന്ത്യന്തി॑തോ॒ ന ദൂ॒രാദ്യ॑ ആ॒ദിത്യാ॑നാം
ഭ॒വതി॑ പ്ര॒ണീതൗ॑ । ധാ॒രയ॑ന്ത ആ॒ദിത്യാ॑സോ॒ ജഗ॑മ്സ്ഥാ
ദേ॒വാ വിശ്വ॑സ്യ॒ ഭുവ॑നസ്യ॒ ഗോ॒പാഃ ।

ദിർഘാധീയോ രക്ഷമാണാ - [] 63

2.1.11.5

അസുര്യമൃതാവാന-ശ്ചയമാനാ ജ്ഞാനി । തിസ്രോ
 ഭൂമീർധാരയൻ ത്രീപ് രുത ദ്യുൻ ത്രീണി പ്രതാ വിദമേ
 അന്തരേഷാം । ജ്ഞേനാഽഽദിത്യാ മഹി വോ മഹിത്വം
 തദ്രഥൻ വരുണ മിത്ര ചാരു । ത്യാന്നു ക്ഷത്രിയാപ് അപ
 ആദിത്യാൻ യാചിഷാമഹേ । സുമൃഡീകാപ് അഭിഷ്ടയേ ।
 ന ദക്ഷിണാ വിചികിതേ ന സവ്യാ ന പ്രാചീനമാദിത്യാ
 നോത പശ്വാ । പാക്യാ ചിദ്രസവോ ധീര്യാ ചിദ് - [] 64

2.1.11.6

-യുഷ്മാനീതോ അഭയം ജ്യോതിരശ്യാം ।
 ആദിത്യാനാമവസാ നൃതന്നേന സക്ഷീമഹി ശർമണാ
 ശന്തമേന । അനാഗാസ്തേ അദിതിത്വേ തുരാസ ഇമം
 യജ്ഞം ദധതു ശ്രോഷമാണാഃ । ഇമം മേ വരുണ ശ്രുധീ
 ഹവമദ്യാ ച മൃഡയ । ത്യാമവസ്യുരാ ചകേ । തത്ത്വാ യാമി
 ബ്രഹ്മണാ വന്ദമാന-സ്തദാ ശാസ്തേ യജമാനോ ഹവിർഭിഃ ।
 അഹേഡമാനോ വരുണേഹ ബോധ്യുരുശപ്സ മാ ന ആയുഃ
 പ്രമോഷീഃ । 65 (നാമാ - ട്വിനീ സപ് - ശവ്സോ - രക്ഷ
 മാണാ - ധീര്യാ ചിദേ - കാന്ന പഞ്ചാശച്ഛ) (A11)

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 11 Anuvaakams :-

(വായവ്യം - പ്രാജപതിസ്താ വരുണം - ദേവാസുരാ ഏഷ -
സാവാദിത്യോ ദശർഷഭാ-മിന്ദ്രോ വലസ്യ -
ബാർഹസ്തത്യം - ധൃഷ്ട്കാരോ - സൗ സൗരിം -
ധൃവരൂണ -മാശ്വിന - മിന്ദ്രം ധോ നര - ഏകാദശ)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(വായവ്യ - മാഗേയീം കൃഷ്ണഗ്രീവീ - മസാവാദിത്യോ
വാ അഹോരാത്രാണി - വഷ്ട്കാരഃ - പ്രജനയിതാ -
ഹുവേ തുരാണാം - പഞ്ചഷഷ്ടിഃ)

First and Last Padam of First Prasnam of Kandam 2 :-

(വായവ്യം - പ്രമോഷീഃ)

॥ ഹരിഃ ഓം ॥

॥ കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ സംഹിതായാം

ദിതീയകാണ്ടേ പ്രഥമഃ പ്രശ്നഃ സമാപ്തഃ ॥

2.1.1 APPENDIX

2.1.11.1- ഇന്ദ്രം ഹോ വിശ്വതസ്മരി>¹,

ഇന്ദ്രം ഹോ വിശ്വതസ്മരി ഹവാമഹേ ജനേഭ്യഃ ।

അസ്മാകമസ്തു കേവലഃ ॥ (Appearing in TS 1.6.12.1)

2.1.11.1 - ഇന്ദ്രം നരോ>²,

ഇന്ദ്രം നരോ നേമധിതാ ഹവന്തേ യത്പാര്യോ യുനജ്ഞേ
ധിയസ്താഃ । ശൂരോ നൃഷാതാ ശവസശ്ചകാന ആ ഗോമതി
പ്രജേ ഭജാ ത്വന്നഃ ॥ (Appearing in TS 1.6.12.1)

2.1.11.1 - മരുതോ യദ്ധ വോ ദിവോ>³,

മരുതോ യദ്ധ വോ ദിവഃ സ്മാ യന്തോ ഹവാമഹേ ।

ആ തു ന ഉപ ഗന്തന ॥ (Appearing in TS 1.5.11.4)

2.1.11.1 - യാ വഃ ശർമ്മ>⁴

യാ വഃ ശർമ്മ ശശമാനായ സന്തി ത്രിധാതൂനി ദാശുഷേ
യച്ഛതാധി । അസ്മഭ്യം താനി മരുതോ വി യന്ത രയിം നോ
ധത്ത വൃഷണഃ സുവീരം ॥ (Appearing in TS 1.5.11.4)

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,
ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ
ഹരിഃ ഓം

2.2 ദിതീയകാണേ ദിതീയഃ പ്രശ്നഃ - ഇഷ്ടവിധാനം

2.2.1.1

പ്രജാപതിഃ പ്രജാ അസൃജത താഃ സൃഷ്ടാ ഇന്ദ്രാഗ്നി
അപാഗൃഹതാഽ സോഽചായത് പ്രജാപതിരിന്ദ്രാഗ്നി വൈ മേ
പ്രജാ അപാഘൃക്ഷതാമിതി സ ഏതമൈന്ദ്രാഗ്ന- മേകാ
ദശകപാല-മപശ്യത് തം നിരവപത് താവസ്മൈ പ്രജാഃ
പ്രാസാധയതാ-മിന്ദ്രാഗ്നി വാ ഏതസ്യ പ്രജാമപ ഗൃഹതോ
യോഽലം പ്രജായൈ സൻ പ്രജാം ന വിന്ദതേ ഐന്ദ്രാഗ്ന-
മേകാദശകപാലം നിർവപേത്-പ്രജാകാമ ഇന്ദ്രാഗ്നി - [] 1

2.2.1.2

ഏവ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി താവേവാസ്മൈ
പ്രജാം പ്ര സാധയതോ വിന്ദതേ പ്രജാ-മൈന്ദ്രാഗ്ന-
മേകാദശകപാലം നിർവപേത് സ്തർധമാനഃ ക്ഷേത്രേ വാ
സജാതേഷു വേന്ദ്രാഗ്നി ഏവ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ
ധാവതി താഭ്യാമേവേന്ദ്രിയം വീര്യം ഭ്രാതൃവൃന്ധ്യ വൃക്തേ
വി പാപ്മനാ ഭ്രാതൃവൃണ ജയതേഽപ വാ ഏതസ്മാദിന്ദ്രിയം

ഘീര്യം ക്രാമതി യഃ സംഗ്രാമ-മുപപ്രയാത്യന്ദ്രാഗ്ന-
മേകാദശകപാലം നിർ - [] 2

2.2.1.3

-വപേമ് സംഗ്രാമ-മുപപ്രയാസ്യന്നിന്ദ്രാഗ്നീ ഏവ സ്വേന
ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി താവേവാസ്മിന്നിന്ദ്രിയം ഘീര്യേ
ധത്തഃ സഹേന്ദ്രിയേണ വീര്യേണോപ പ്ര യാതി ജയതി തച്ഛ
സംഗ്രാമം ഘീ വാ ഏഷ ഇന്ദ്രിയേണ വീര്യേണർധ്യതേ യഃ
സംഗ്രാമം ജയത്യന്ദ്രാഗ്ന-മേകാദശകപാലം നിർവപേമ്
സംഗ്രാമം ജിത്വേന്ദ്രാഗ്നീ ഏവ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ
ധാവതി താവേവാസ്മിന്നിന്ദ്രിയം ഘീര്യം - [] 3

2.2.1.4

ധത്തോ നേന്ദ്രിയേണ വീര്യേണ വ്യൂധ്യതേഽപ വാ
ഏതസ്മാദിന്ദ്രിയം ഘീര്യം ക്രാമതി യ ഏതി ജനതാമൈന്ദ്രാഗ്ന-
മേകാദശകപാലം നിർവപേ-ജനതാമേഷ്യന്നിന്ദ്രാഗ്നീ ഏവ
സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി താവേവാസ്മിന്നിന്ദ്രിയം
ഘീര്യം ധത്തഃ സഹേന്ദ്രിയേണ വീര്യേണ ജനതാമേതി
പൗഷം ചരുമനു നിർവപേത് പൂഷാ വാ ഇന്ദ്രിയസ്യ
വീര്യസ്യാനുപ്രദാതാ പൂഷണമേവ - [] 4

2.2.1.5

സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി സ ഏവാസ്മാ ഇന്ദ്രിയം
 വീര്യമനു പ്രയച്ഛതി ക്ഷേത്രപതും ചരും നിർവപേ-
 ജ്ജനതാമാഗത്യേവ വൈ ക്ഷേത്രസ്യ പതിരസ്യാമേവ
 പ്രതി തിഷ്ഠത്യന്ദ്രാഗ്ന-മേകാദശകപാല-മുപരിഷ്ടാ-
 നിർവപേദസ്യാമേവ പ്രതിഷ്ഠായേന്ദ്രിയം വീര്യമുപരിഷ്ടാ-
 ദാത്മൻ ധത്തേ । 5

(പ്രജാകാമ ഇന്ദ്രാഗ്നീ - ഉപപ്രയാത്യേന്ദ്രാഗ്ന- മേകാ
 ദശകപാലം നിർ - വീര്യം - പുഷ്ണമേ വൈ - കാന്നച
 ത്വാരിഷ്ടാ) (A1)

2.2.2.1

അഗ്നയേ പമികൃതേ പുരോധാശ-മഷ്ടാകപാലം
 നിർവപേദ്യോ ദർശപൂർണ്ണമാസയാജീ സന്നമാവാസ്യാം വാ
 പൗർണ്ണമാസീം വാതിപാദയേത് പഥോ വാ
 ഏഷോധ്യപഥേനൈതി യോ ദർശപൂർണ്ണമാസയാജീ
 സന്നമാവാസ്യാം വാ പൗർണ്ണമാസീം വാതിപാദയത്യഗ്നിമേവ
 പമികൃതഃ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി സ
 ഏവൈനമപമാത് പൻമാമപി നയത്യനധാൻ ദക്ഷിണാ

വഹീ ഹ്യേഷ സമൃദ്ധ്യാ അഗ്നയേ വ്രതപതയേ - [] 6

2.2.2.2

പുരോധാശമഷ്ടാകപാലം നിർവപേദ്യ ആഹിതാഗ്നിഃ
 സന്നവ്രത്യമിവ ചരേദഗ്നിമേവ വ്രതപതിഃ സ്വേന
 ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി സ ഏവൈനം വ്രതമാ ലംഭയതി
 വ്രത്യോ ഭവത്യഗ്നയേ രക്ഷോഘ്നേ പുരോധാശമഷ്ടാകപാലം
 നിർവപേദ്യ രക്ഷാഘ്നി സചേരന്നഗ്നിമേവ രക്ഷോഹണഃ
 സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി സ ഏവാസ്മാദ്-

രക്ഷാഘ്നസ്യപ ഹന്തി നിശിതായാം നിർവപേ - [] 7

2.2.2.3

-നിശിതായാഘ്നി ഹി രക്ഷാഘ്നി പ്രേരതേ
 സംപ്രേർണാന്ത്യൈവേനാനി ഹന്തിപരിശ്രിതേ യാജയേദ്-
 രക്ഷസാ-മന്നവചാരായ രക്ഷോഘ്നീ യാജ്യാനുവാക്യേ
 ഭവതോ രക്ഷസാഘ്നി സ്തൃത്യാ അഗ്നയേ രുദ്രവതേ
 പുരോധാശ-മഷ്ടാകപാലം നിർവപേദ്- ഭിചരന്നേഷാ വാ
 അസ്യ ഘോരാ തന്നൂർ യദ്- രുദ്രസ്തസ്മാ ഏവൈനമാ
 വൃശ്ചതി താജഗാർതി- മാർച്ഛത്യഗ്നയേ സുരഭിമതേ
 പുരോധാശമഷ്ടാകപാലം നിർവപേദ്യസ്യ ഗാവോ വാ
 പുരുഷാ - [] 8

2.2.2.4

വാ പ്രമീയേരൻ യോ വാ ബിഭീയാദേഷാ വാ അസ്യ
 ഭേഷജ്യാ തന്നൂർയഥ് സൂരഭിമതീ തയൈവാസൈ ഭേഷജം
 കരോതി സൂരഭിമതേ ദവതി പൂതീഗന്ധസ്യോപഹത്യാ
 അഗന്യേ ക്ഷാമവതേ പുരോഡാശമഷ്ടാകപാലം നിർവപേഥ്
 സംഗ്രാമേ സംയത്തേ ഭാഗധേയേനൈവൈനച് ശമയിത്വാ
 പരാന്ദി നിർദിശതി യമവരേഷാം വിധ്യന്തി ജീവതി സ യം
 പരേഷാം പ്ര സ മീയതേ ജയതി തച് സംഗ്രാമ - [] 9

2.2.2.5

-മഭി വാ ഏഷ ഏതാനുചൃതി യേഷാം പൂർവാപരാ അന്യഞ്ചഃ
 പ്രമീയന്തേ പുരുഷാഹുതിർഹൃസ്യ പ്രിയതമാഗന്യേ
 ക്ഷാമവതേ പുരോഡാശമഷ്ടാകപാലം നിർവപേദ്-ഭാഗധേയേ-
 നൈവൈനച് ശമയതി നൈഷാം പുരാ ss*യുഷോപരഃ
 പ്രമീയതേsഭി വാ ഏഷ ഏതസ്യ ഗൃഹാനുചൃതി യസ്യ
 ഗൃഹാൻ ദഹത്യഗന്യേ ക്ഷാമവതേ പുരോഡാശമഷ്ടാകപാലം
 നിർവപേദ്- ഭാഗധേയേനൈവൈനച് ശമയതി നാ () -
 സ്യോപരം ഗൃഹാൻ ദഹതി । 10

(വ്രതപതയേ - നിശിതായാം നിർവപേത് - പുരുഷാഃ -
 സംഗ്രാമം - ന - ചതാരി ച) (A2)

2.2.3.1

അഗ്നയേ കാമായ പുരോധാശമഷ്ടാകപാലം നിർവപേദ്യം
 കാമോ നോപനമേദഗ്നിമേവ കാമഃ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ
 ധാവതി സ ഏവൈനം കാമേന സമർധയത്യുപൈനം
 കാമോ നമത്യഗ്നയേ യ വിഷ്ടായ പുരോധാശമഷ്ടാകപാലം
 നിർവപേത് സ്തർധമാനഃ ക്ഷേത്രേ വാ സജാതേഷു വാടഗ്നിമേവ
 യവിഷ്ടഃ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി
 തേനൈവേന്ദ്രിയം വീര്യം ഭ്രാതൃവ്യസ്യ - [] 11

2.2.3.2

യുവതേ വിപാപ്തനാ ഭ്രാതൃവ്യേണ ജയതേഽഗ്നയേ
 യവിഷ്ടായ പുരോധാശമഷ്ടാകപാലം നിർവപേദ-
 ഭിചര്യമാണോ ഽഗ്നിമേവ യവിഷ്ടഃ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ
 ധാവതി സ ഏവാസ്മാദ്-രക്ഷാത്സി യവയതി നൈന-
 മഭിചരൻത് സ്തൂണ്യതേഽഗ്നയ ആയുഷ്മതേ
 പുരോധാശമഷ്ടാകപാലം നിർവപേദ്യഃ കാമയേത
 സർവമായുരിയാ-മിത്യഗ്നി-മേവാഽഽയുഷ്മന്തഃ സ്വേന
 ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി സ ഏവാസ്മി - [] 12

2.2.3.3

-ന്നായുർദധാതി സർവമായുരേത്യുഗായേ ജാതവേദസേ
 പുരോധാശ-മഷ്ടാകപാലം നിർവപേദ്-ഭൂതികാമോഽഗ്നിമേവ
 ജാതവേദസഃ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി സ
 ഏവൈനം ഭൂതിം ഗമയതി ഭവത്യേവാഗായേ രുകതേ
 പുരോധാശ-മഷ്ടാകപാലം നിർവപേദ്-രൂക്കാമോഽഗ്നിമേവ
 രുകന്തഃ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി സ ഏവാസിൻ
 രൂപം ദധാതി രോചത ഏവാഗായേ തേജസ്വതേ
 പുരോധാശ - [] 13

2.2.3.4

-മഷ്ടാകപാലം നിർവപേത് തേജസ്കാമോഽഗ്നിമേവ തേജസ്വന്തഃ
 സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി സ ഏവാസിൻ തേജോ
 ദധാതി തേജസ്വേവ ഭവത്യുഗായേ സാഹന്ത്യായ
 പുരോധാശമഷ്ടാകപാലം നിർവപേത് സീക്ഷമാണോ
 ഽഗ്നിമേവ സാഹന്ത്യഃ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി
 തേനൈവ സഹതേ യച് സീക്ഷതേ । 14 (ഭാത്യവ്യസ്യാ -
 സിൻ - തേജസ്വതേ പുരോധാശ - മഷ്ടാത്രിച്ശച്ച) (A3)

2.2.4.1

അഗ്നയേ₁ന്നവതേ പുരോ₂ഡാശമഷ്ടാ₃കപാ₄ലം നിർവ₅പേദ്യഃ
 കാമയേ₆താ₇ന്നവാ₈ൻമ്-സ്യാ₉മിത്യഗ്നി-മേവാ₁₀-₁₁ന്നവന്തഃ₁₂ സ്വേ₁₃ന
 ഭാഗ₁₄ധേയേ₁₅നോ₁₆പ ധാവ₁₇തി സ ഏ₁₈വൈ₁₉നമ₂₀ന്നവന്തം
 കരോ₂₁ത്യു₂₂ന്നവാനേ₂₃വ ഭവ₂₄ത്യഗ്നയേ₂₅ന്നാ₂₆ദായ പുരോ₂₇ഡാശ-
 മഷ്ടാ₂₈കപാ₂₉ലം നിർവ₃₀പേദ്യഃ കാമയേ₃₁താ₃₂ന്നാ₃₃ദഃ സ്യാ₃₄മിത്യഗ്നി-
 മേവാ₃₅ന്നാ₃₆ദഃ₃₇ സ്വേ₃₈ന ഭാഗ₃₉ധേയേ₄₀നോ₄₁പ ധാവ₄₂തി സ
 ഏ₄₃വൈ₄₄നമ₄₅ന്നാ₄₆ദം കരോ₄₇ത്യു₄₈ന്നാ₄₉ദ - [] 15

2.2.4.2

ഏ₁വ ഭവ₂ത്യഗ്നയേ₃ന്നപതയേ പുരോ₄ഡാശമഷ്ടാ₅കപാ₆ലം
 നിർവ₇പേദ്യഃ കാമയേ₈താ₉ന്നപതിഃ സ്യാ₁₀മിത്യഗ്നി-മേവാ₁₁ന്നപതിഃ₁₂
 സ്വേ₁₃ന ഭാഗ₁₄ധേയേ₁₅നോ₁₆പ ധാവ₁₇തി സ ഏ₁₈വൈ₁₉നമ₂₀ന്നപതിം
 കരോ₂₁ത്യു₂₂ന്നപതിരേ₂₃വ ഭവ₂₄ത്യഗ്നയേ പവ₂₅മാനായ പുരോ₂₆ഡാശ-
 മഷ്ടാ₂₇കപാ₂₈ലം നിർവ₂₉പേദഗ്നയേ പാവ₃₀കായാ₃₁ഗ്നയേ ശു₃₂ചയേ
 ജ്യോ₃₃ഗാ₃₄മയാ₃₅വീ യദ₃₆ഗ്നയേ പവ₃₇മാനായ നിർവ₃₈പതി
 പ്രാ₃₉ണമേവാ₄₀സിൻ തേ₄₁ന ദധാ₄₂തി യദ₄₃ഗ്നയേ - [] 16

2.2.4.3

പാവ₁കായ വാ₂ചമേവാ₃സിൻ തേ₄ന ദധാ₅തി
 യദ₆ഗ്നയേശു₇ചയേ ആ₈യു₉രേവാ₁₀സിൻ തേ₁₁ന ദധാ₁₂ത്യു₁₃ത
 യദീ₁₄താ₁₅സു₁₆ർഭവ₁₇തി ജീ₁₈വത്യേ₁₉വൈ₂₀താ₂₁മേ₂₂വ

നിർവ്വപേക്ഷുഷ്ണാമോ യദഗ്നയേ പവമാനായ നിർവ്വപതി
 പ്രാണമേവാസിൻ തേന ദധാതി യദഗ്നയേ പാവകായ
 വാചമേവാസിൻ തേന ദധാതി യദഗ്നയേ ശുചയേ
 ചക്ഷുരേവാസിൻ തേന ദധാ - [] 17

2.2.4.4

-ത്യുത യദ്യന്ധോ ഭവതി പ്രൈവ പശ്യത്യഗ്നയേ പുത്രവതേ
 പുരോധാശമഷ്ടാകപാലം നിർവ്വപേദിന്ദ്രായ പുത്രിണേ
 പുരോധാശമേകാദശകപാലം പ്രജാകാമോഽഗ്നിരേവാസൈ
 പ്രജാം പ്രജനയതി വൃദ്ധാമിന്ദ്രഃ പ്ര യച്ഛത്യഗ്നയേ
 രസവതേഽജക്ഷീരേ ചരും നിർവ്വപേദ്യഃ കാമയേത
 രസവാൻമ-സ്യാമിത്യഗ്നിമേവ രസവന്തഃ സ്വേന
 ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി സ ഏവൈനഃ രസവന്തം
 കരോതി - [] 18

2.2.4.5

രസവാനേവ ഭവത്യജക്ഷീരേ ഭവത്യാഗ്നേയീ വാ ഏഷാ
 യദജാ സാക്ഷാദേവ രസമവ രൂന്ധേഽഗ്നയേ വസുമതേ
 പുരോധാശമഷ്ടാകപാലം നിർവ്വപേദ്യഃ കാമയേത വസുമാൻമ
 -സ്യാമിത്യഗ്നി-മേവ വസുമന്തഃ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ
 ധാവതി സ ഏവൈനഃ വസുമന്തം കരോതി വസുമാനേവ

ഭവത്യുഗായേ വാജസ്യതേ പുരോധാശമഷ്ടാകപാലം
നിർവപേദ് സംഗ്രാമേ സം യത്തേ വാജം - [] 19

2.2.4.6

വാ ഏഷ സിസീർഷതി യഃ സംഗ്രാമം ജിഗീഷത്യഗ്നിഃ
ഖലു വൈ ദേവാനാം വാജസ്യദഗ്നിമേവ വാജസ്യതഃ
സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി ധാവതി വാജഃ ഹന്തി
വൃത്രം ജയതി തഃ സംഗ്രാമമഥോ അഗ്നിരിവ ന
പ്രതിധൃഷേ ഭവത്യുഗായേഽഗ്നിവതേ പുരോധാശമഷ്ടാകപാലം
നിർവപേദ്-യസ്യാഗ്നാ-വഗ്നി-മദ്യുദ്ധരേയൂർ
നിർദിഷ്ടഭാഗോ വാ ഏതയോരന്യോഽനിർദിഷ്ടഭാഗോഽന്യസ്തൗ
സംഭവന്തൗ യജമാന - [] 20

2.2.4.7

-മദി സം ഭവതഃ സ ഇൗശ്വര ആർതിമാർത്തോർ
യദഗ്നയേഽഗ്നിവതേ നിർവപതി ഭാഗധേയേനൈവൈനൗ
ശമയതി നാഽഽർതിമാർച്ഛതി യജമാനോഽഗ്നയേ
ജ്യോതിഷ്ഠതേ പുരോധാശമഷ്ടാകപാലം നിർവപേദ്-യസ്യാ-
ഗ്നിരുദ്യുതോഽഹുതേ-ഽഗ്നിഹോത്ര ഉദായേ ദപര
ആദീപ്യാനുദ്ധൃത്യ ഇത്യാഹുസ്തത് തഥാ ന കാര്യം
യദ്-ഭാഗധേയമദി പൂർവ ഉദ്രിയതേ കിമപരോഽഭ്യു- [] 21

2.2.4.8

-ദ്രിഢേതേതി താന്യേവാ വക്ഷാണാതി സന്നിധായ
 മന്ദേമദിതഃ പ്രഥമം ജജേഞ അഗ്നിഃ സ്വാദ്യോനേരധി
 ജാതവേദാഃ । സ ഗായത്രിയാ ത്രിഷ്ടുഭാ ജഗത്യാ ദേവേദ്യോ
 ഹവ്യം ഹതു പ്രജാനന്നിതി ഛന്ദോഭിരേവൈനഃ
 സ്വാദ്യോനേഃ പ്രജനയത്യേഷ വാ വ സോഽഗ്നിരിത്യാഹുർ
 ജ്യോതിസ്താ അസ്യ പരാപതിതമിതി യദഗ്നയേ
 ജ്യോതിഷ്ഠതേ നിർവപതി യദേവാസ്യ () ജ്യോതിഃ
 പരാപതിതം തദേവാവ രൂന്ധേ । 22

(കരോത്യുന്നാദോ - ദധാതി യദഗ്നയേ - ശുചയേ ചക്ഷുരേ
 വാസീൻ തേൻ ദധാതി -കരോതി - വാജം - യജമാന -
 മു -ദേവാസ്യ - ഷട്ച) (A4)

2.2.5.1

വൈശ്യാനരം ദാദശകപാലം നിർവപേദ്-വാരുണം ചരും
 ദധിക്രാവ്ണ്ണേ ചരുമഭിശസ്യമാനോ യദ്-വൈശ്യാനരോ
 ദാദശകപാലോ ഭവതി സംവത്സരോ വാ അഗ്നിർ
 വൈശ്യാനരഃ സംവത്സരേണൈവൈനഃ സ്വദയത്യപ
 പാപം വർണ്യ ഹതേ വാരുണേണൈവൈനം
 വരുണപാശാൻ മുഞ്ചതി ദധിക്രാവ്ണ്ണാ പുനാതി

ഹിരണ്യം ദക്ഷിണാ പവിത്രം വൈ ഹിരണ്യം
 പുനാത്യേവൈനമാദ്യ-മസ്യാന്നം ദവത്യേതാമേവ നിർവപേത്
 പ്രജാകാമഃ സംവത്സരോ - [] 23

2.2.5.2

വാ ഏതസ്യ ശാന്തോ യോനിം പ്രജായൈ പശൂനാം
 നിർദഹതി യോഽലം പ്രജായൈ സൻ പ്രജാം ന വിനതേ
 യദ്-വൈശ്യാനരോ ദാദശകപാലോ ദവതി സംവത്സരോ
 വാ അഗ്നിർ വൈശ്യാനരഃ സംവത്സരമേവ ഭാഗധേയേന
 ശമയതി സോഽസ്മൈ ശാന്തഃ സ്വാദ്യോനേഃ പ്രജാം
 പ്രജനയതി വാരുണൈനൈവനം വരുണപാശാൻ മുഞ്ചതി
 ദധിക്രാവ്ണ്ണാ പുനാതി ഹിരണ്യം ദക്ഷിണാ പവിത്രം വൈ
 ഹിരണ്യം പുനാത്യേവൈനം - [] 24

2.2.5.3

വിനതേ പ്രജാം വൈശ്യാനരം ദാദശകപാലം നിർവപേത്
 പുത്രേ ജാതേ യദഷ്ടാകപാലോ ദവതി ഗായത്രിയൈവൈനം
 ബ്രഹ്മവർചസേന പുനാതി യന്നവകപാല-
 സ്രീവൃതൈവാസിൻ തേജോ ദധാതി യദ്-ദശകപാലോ
 വിരാജൈവാസിന്നന്നാദ്യം ദധാതി യദേകാദശകപാല-
 സ്രീഷ്ടുഭൈവാസിന്നിന്ദ്രിയം ദധാതി യദ്-ദാദശകപാലോ

ജഗതൈ॑വാ॒സ്മിൻ പശു॑ൻ ദധാ॒തി യ॒സ്മിൻ ജാ॒ത

ഏ॒താമി॒ഷ്ടിം നി॒ർവ॒പതി॑ പൂ॒ത - [] 25

2.2.5.4

ഏ॒വ തേ॑ജ സ്വ॒ന്നാദ॑ ഇ॒ന്ദ്രിയാ॑വീ പ॒ശുമാൻ ദ॒വത്യ॑വ വാ
ഏ॒ഷ സു॒വർഗാ॑ലോ॒ക്താപി॑ദ്യതേ യോ ദർശ॑പൂർണ്ണമാസയാജീ

സന്ന॑മാവാ॒സ്യാം ധ്വാ॑ പൗർണ്ണമാ॒സീം ധ്വാ॑തിപാദയതി
സു॒വർഗായ॑ ഹി ലോ॒കായ॑ ദർശ॑പൂർണ്ണമാ॒സാ വി॒ജ്യേതേ॑

വൈ॒ശ്യാനരം॑ ദാദ॒ശക॑പാലം നിർവ॑പേദമാവാ॒സ്യാം ധ്വാ॑

പൗർണ്ണമാ॒സീം വാ॑തിപാദ്യ സം॑വത്സരോ വാ അ॒ഗ്നിർ

വൈ॒ശ്യാനരഃ॑ സം॑വത്സരമേ॒വ പ്രീ॑ണാത്യമോ

സം॑വത്സരമേ॒വാസ്മാ॑ ഉ॒പ ദധാ॒തി സു॒വർഗസ്യ॑

ലോ॒കസ്യ॑ സമ॑ഷ്ടയാ - [] 26

2.2.5.5

അ॒മോ ദേ॒വതാ॑ ഏ॒വാന്മാര॑ദ്യ സു॒വർഗം ധ്വാ॑കമേതി

വീ॒രഹാ॑ വാ ഏ॒ഷ ദേ॒വാനാം॑ യോ॒ഗ്നി-മു॒ദാസ॑യതേ ന വാ

ഏ॒തസ്യ॑ ബ്രാ॒ഹ്മണാ॑ ജിതായവഃ പു॒രാ॑ന്നമക്ഷനാ-

ഗേ॒യമ॑ഷ്ടാകപാലം നിർവ॑പേദ്-വൈ॒ശ്യാനരം॑ ദാദ॒ശക॑പാല-

മ॒ഗ്നിമു॒ദാസ॑യിഷ്യൻ യദ॑ഷ്ടാകപാലോ ദ॒വത്യ॑ഷ്ടാക്ഷരാ

ഗായത്രി ഗായത്രോ ധ്വനിര്യാവാനേവാഗ്നിസ്തസ്മാ ആതിഥ്യം
കരോത്യഥോ യഥാ ജനം യതേഽവസം കരോതി
താദൃ- [] 27

2.2.5.6

-ഗേവ തദ്-ദാദശകപാലോ വൈശ്യാനരോ ഭവതി ദാദശ
മാസാഃ സംഘ്മ്സരഃ സംഘ്മ്സരഃ ഖലു വാ അഗ്നേർ
യോനിഃ സ്വാമേവൈനം യോനിം ഗമയ-ത്യാദൃമസ്യാന്നം
ഭവതി വൈശ്യാനരം ദാദശകപാലം നിർവപേന്മാരുതഃ
സപ്തകപാലം ഗ്രാമകാമ ആഹവനീയേ വൈശ്യാനരമധി
ശ്രയതി ഗാർഹപത്യേ മാരുതം പാപവസ്യസസ്യ
വിധ്യുതൈ ദാദശകപാലോ വൈശ്യാനരോ ഭവതി ദാദശ
മാസാഃ സംഘ്മ്സരഃ സംഘ്മ്സരേണൈവാസൈ
സജാതാഃ ശ്യാവയതി മാരുതോ ഭവതി - [] 28

2.2.5.7

മരുതോ വൈ ദേവാനാം വിശോ ദേവവിശേണൈവാസൈ
മനുഷ്യ വിശമവ രുന്ധേ സപ്തകപാലോ ഭവതി സപ്ത ഗ്ണാ
വൈ മരുതോ ഗണശ ഏവാസൈ സജാതാനവ രുന്ധേ
ഽസൃച്യമാന ആ സാദയതി വിശമേവാസോ അനുവർത്താനം

കരോതി । 29

(പ്രജാകാമഃ സംവത്സരഃ - പുനാത്യേവൈനം - പുതഃ - സമ്
ഷ്ട്യൈ - താഭ്യങ് - മാരുതോ ഭവ -

ത്യേകാന ത്രിശ്ശച്ഛി) (A5)

2.2.6.1

ആദിത്യം ചരും നിർവപേമ് സംഗ്രാമ-മുപപ്രയാസ്യന്നിയം
വാ അദിതിരസ്യാമേവ പൂർവേ പ്രതിതിഷ്ഠന്തി വൈശ്യാനരം
ദാദശകപാലം നിർവപേദായതനം ഗത്വാ സംവത്സരോ
വാ അഗ്നിർ വൈശ്യാനരഃ സംവത്സരഃ ഖലു വൈ
ദേവാനാ-മായതനമേതസ്മാദാ ആയതനാദ്-ദേവാ
അസൂരാനജയൻ യദ്-വൈശ്യാനരം ദാദശകപാലം
നിർവപതി ദേവാനാ-മേവായതനേ യതതേ ജയതി തച്ഛി
സംഗ്രാമമേതസ്മിൻ വാ ഏതൗ മൃജാതേ - [] 30

2.2.6.2

യോ വിദിഷാണയോരന-മത്തി വൈശ്യാനരം ദാദശകപാലം
നിർവപേദ്-വിദിഷാണയോരനം ജഗ്ധാ സംവത്സരോ വാ
അഗ്നിർ വൈശ്യാനരഃ സംവത്സര സ്വദിതമേവാത്തി -
നാസ്മിൻ മൃജാതേ സംവത്സരായ വാ ഏതൗ സമമാതേ യൗ

സമമാതേ തയോർ യഃ പൂർവോഽഭിദ്രുഹ്യതി തം
 വരുണോ ഗൃഹ്ണാതി വൈശ്യാനരം ദ്വാദശകപാലം
 നിർവപേമ് സമമാനയോഃ പൂർവോഽഭിദ്രുഹ്യ സംവത്സരോ
 വാ അഗ്നിർ വൈശ്യാനരഃ സംവത്സരമേവാഽഽപ്താ
 നിർവരുണം - [] 31

2.2.6.3

പരസ്താഭി ദ്രുഹ്യതി നൈനം വരുണോ ഗൃഹ്ണാത്യായം
 വാ ഏഷ പ്രതി ഗൃഹ്ണാതി യോഽവിം പ്രതിഗൃഹ്ണാതി
 വൈശ്യാനരം ദ്വാദശകപാലം നിർവപേദവിം പ്രതിഗൃഹ്യ
 സംവത്സരോ വാ അഗ്നിർ വൈശ്യാനരഃ സംവത്സര-
 സ്വദിതമേവ പ്രതിഗൃഹ്ണാതി നാഽഽവ്യം പ്രതി
 ഗൃഹ്ണാത്യായനോ വാ ഏഷ മാത്രാമാപ്നോതി യ ഉദയാദത്
 പ്രതിഗൃഹ്ണാത്യശ്വം വാ പുരുഷം വാ വൈശ്യാനരം
 ദ്വാദശകപാലം നിർവപേദുദയാദത് - [] 32

2.2.6.4

പ്രതിഗൃഹ്യ സംവത്സരോ വാ അഗ്നിർ വൈശ്യാനരഃ
 സംവത്സര-സ്വദിതമേവ പ്രതി ഗൃഹ്ണാതി നാത്ഥനോ
 മാത്രാമാപ്നോതി വൈശ്യാനരം ദ്വാദശകപാലം നിർവപേമ്-

സനിമേഷ്യന്മ്-സംവത്സരോ വാ അഗ്നിർ വൈശ്വാനരോ
 യദാ ഖലു വൈ സംവത്സരം ജനതായാം ചരതൃഥ
 സ ധനാർഘോ ഭവതി-യദ്-വൈശ്വാനരം ദാദശകപാലം
 നിർവപതി സംവത്സര-സാതാമേവ സനിമഭി പ്രച്യവതേ
 ദാനകാമാ അസ്മൈ പ്രജാ ഭവന്തി യോ വൈ
 സംവത്സരം - [] 33

2.2.6.5

പ്രയുജ്യ ന വിമുഞ്ചത്യപ്രതിഷ്ഠാനോ വൈ സ ഭവത്യേതമേവ
 വൈശ്വാനരം പുനരാഗത്യ നിർവപേദ്യമേവ പ്രയുക്തേ തം
 ഭാഗധേയേന വി മുഞ്ചതി പ്രതിഷ്ഠിത്യ യയാ
 രജേഷാത്തമാം ഗാമാജേത് താം ഭ്രാതൃവ്യായ പ്ര
 ഹിണ്യയാന്നിർജ്ജതി-മേവാസ്മൈ പ്രഹിണോതി । 34

(മുജാതേ - നിർവരുണം - വ്വപേദ്യദയാദദ് - യോ വൈ
 സംവത്സരഃ - ഷട്ത്രിശ്ശച്ച) (A6)

2.2.7.1

ഐന്ദ്രം ചരും നിർവപേത് പശുകാമ ഐന്ദ്രാ വൈ പശവ
 ഇന്ദ്രമേവ സേവന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി സ ഏവാസ്മൈ
 പശൂൻ പ്രയച്ഛതി പശുമാനേവ ഭവതി ചരുർഭവതി

സ്വാദേവാസൈ യോനേഃ പശൂൻ പ്ര ജനയതീന്ദ്രായേ-
 നിയാവതേ പുരോധാശമേകാദശകപാലം നിർവ്വപേത്
 പശുകാമ ഇന്ദ്രിയം ധൈവ പശവ ഇന്ദ്രമേവേന്ദ്രിയാവന്തഃ
 സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി സ - [] 35

2.2.7.2

ഏവാസ്മാ ഇന്ദ്രിയം പശൂൻ പ്രയച്ഛതി പശുമാനേവ
 ഭവതീന്ദ്രായ ഘർമവതേ പുരോധാശമേകാദശകപാലം
 നിർവ്വപേദ്-ബ്രഹ്മവർചസുകാമോ ബ്രഹ്മവർചസം ധൈവ
 ഘർമ ഇന്ദ്രമേവ ഘർമവന്തഃ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ
 ധാവതി സ ഏവാസ്മിൻ ബ്രഹ്മവർചസം ദധാതി
 ബ്രഹ്മവർചസ്യേവ ഭവതീന്ദ്രായാർകവതേ പുരോധാശ-
 മേകാദശകപാലം നിർവ്വപേദന്നകാമോഽർകോ വൈ ദേവാനാ -
 മന്നമിന്ദ്രമേവാർകവന്തഃ സ്വേന ഭാഗധേയേനോ- [] 36

2.2.7.3

-പ ധാവതി സ ഏവാസ്മാ അന്നം പ്രയച്ഛത്യുന്നാദ ഏവ
 ഭവതീന്ദ്രായ ഘർമവതേ പുരോധാശമേകാദശകപാലം
 നിർവ്വപേദിന്ദ്രായേന്ദ്രിയാവന്ത ഇന്ദ്രായാഽർകവതേ
 ഭൂതികാമോ യദിന്ദ്രായ ഘർമവതേ നിർവ്വപതി ശിർ
 ഏവാസ്യ തേന കരോതി യദിന്ദ്രായേന്ദ്രിയാവന്ത

ആത്മാനമേവാസ്യ തേന കരോതി യദിന്ദ്രായാടർകവതേ
 ഭൂത ഏവാന്നാഭ്യേ പ്രതിതിഷ്ഠതി ഭവത്യേവേന്ദ്രായാ - [] 37
2.2.7.4

-ഽച് ഹോമുചേ പുരോധാശമേകാദശകപാലം നിർവപേദ്യഃ
 പാപ്മനാ ഗൃഹീതഃ സ്യാത് പാപ്മാ വാ അച്ഛ
 ഇന്ദ്രമേവാഽച് ഹോമുചഃ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി
 സ ഏവൈനം പാപ്മനോഽച്ഛസോ മുഞ്ചതീന്ദ്രായ
 വൈമുധായ പുരോധാശമേകാദശകപാലം നിർവപേദ്യം
 മൃധോഽഭി പ്രവേപേരൻ-രാഷ്ട്രാണി വാഽഭി സമിയൂരിന്ദ്രമേവ
 വൈമുധഃ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി സ
 ഏവാസ്മാമൃധോ - [] 38

2.2.7.5

ഽപ ഹന്തീന്ദ്രായ ത്രാത്രേ പുരോധാശമേകാദശകപാലം
 നിർവപേദ്-ബദ്ധോ വാ പരിയത്തോ വേന്ദ്രമേവ ത്രാതാരഃ
 സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി സ ഏവൈനം ത്രായത
 ഇന്ദ്രായാർകാശമേധവതേ പുരോധാശമേകാദശകപാലം
 നിർവപേദ്യം മഹായജേണോ നോപനമേദേതേ വൈ
 മഹായജ്ഞസ്യാന്ത്യേ തന്നു യദർകാശമേധാവിന്ദ്രമേ -

വാർകാശ്വമേധ-വന്തഃ സോൻ ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി
 സ ഏവാസ്മാ () അന്തതോ മഹായജ്ഞം ചാവയത്യുപൈനം
 മഹായജ്ഞോ നമതി । 39 (ഇന്ദ്രിയാവന്തഃ സോൻ ഭാഗധേയേ
 നോപ ധാവതി സോ - ശ്വകവന്തഃ സോൻ ഭാഗധേയേനൈ -
 വേന്ദ്രായാ - സ്മാൻ മൃധോ - ശ്വൈ -
 സപ്ത ച ।) (A7)

2.2.8.1

ഇന്ദ്രായാൻവൃജവേ പുരോധാശമേകാദശകപാലം നിർവ്വപേദ്
 ഗ്രാമകാമ ഇന്ദ്രമേവാൻവൃജുഃ സോൻ ഭാഗധേയേനോപ
 ധാവതി സ ഏവാസ്മൈ സജാതാനസുകാൻ കരോതി
 ഗ്രാമ്യേവ ഭവതീന്ദ്രാണൈ ചരും നിർവ്വപേദ്യസ്യ
 സേനാഃസപ്തശിരേവ സ്യാദിന്ദ്രാണീ വൈ സേനായൈ
 ദേവതേന്ദ്രാണീമേവ സോൻ ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി
 സൈവാസ്യ സേനാഃ സപ്ത ശൃതി ബലജാനപീ - [] 40

2.2.8.2

-യേ സം നഹ്യേദ്-ഗൗർ-യത്രാധിഷ്ഠിനാ നൃമേഹത് തതോ
 ബലജാ ഉദതിഷ്ഠൻഗവാമേവൈനം ന്യായമപിനീയ ഗാ
 വേദയതീന്ദ്രായ മന്യുമതേ മനസ്വതേ പുരോധാശ-

മേകാദശകപാലം നിർവ്വപേമ് സംഗ്രാമേ സംയത്തേ
 ഇന്ദ്രിയേണ വൈ മന്യുനാ മനസാ സംഗ്രാമം ജയതീന്ദ്രമേവ
 മന്യുമന്തം മനസ്വന്തഃ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി സ
 ഏവാസിന്നിന്ദ്രിയം മന്യും മനോ ദധാതി ജയതി തച് - [] 41

2.2.8.3

സംഗ്രാമമേതാമേവ നിർവ്വപേദ്യോ ഹതമനാഃ സ്വയം പാപ
 ഇവ സ്യാദേതാനി ഹി വാ ഏതസ്മാ ദപക്രാന്താനുമൈഷ
 ഹതമനാഃ സ്വയം പാപ ഇന്ദ്രമേവ മന്യുമന്തം മനസ്വന്തഃ
 സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി സ ഏവാസിന്നിന്ദ്രിയം
 മന്യും മനോ ദധാതി ന ഹതമനാഃ സ്വയം പാപോ
 ഭവതീന്ദ്രായ ദാത്രേ പുരോധാശമേകാദശകപാലം
 നിർവ്വപേദ്യഃ കാമയേത ദാനകാമാ മേ പ്രജാഃ സ്യു - [] 42

2.2.8.4

-രിതീന്ദ്രമേവ ദാതാരഃ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി
 സ ഏവാസൈ ദാനകാമാഃ പ്രജാഃ കരോതി ദാനകാമാ
 അസൈ പ്രജാ ഭവന്തീന്ദ്രായ പ്രദാത്രേ പുരോധാശ-
 മേകാദശകപാലം നിർവ്വപേദ്യസൈ പ്രത്തമിവ സന്ന
 പ്രദിയേതേന്ദ്രമേവ പ്രദാതാരഃ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ

ധാവതി സ ഏവാസൈ പ്രദാപയതീന്ദ്രായ സുത്രാമണേ
 പുരോധാശമേകാദശകപാലം നിർവപേദപരുദ്ധോ വാ- [] 43
2.2.8.5

പരുദ്ധമാനോ വേന്ദ്രമേവ സുത്രാമാണഃ സേന
 ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി സ ഏവൈനം ത്രായതേ
 സപരുദ്ധോ ഭവതീന്ദ്രോ വൈ സദൃങ്ങ് ദേവതാഭിരാസീമ്
 സ ന വ്യാവൃതമഗച്ഛമ് സ പ്രജാപതിമുപാധാവത് തസ്മാ
 ഏതമൈന്ദ്രമേകാദശകപാലം നിർവപത് തേനൈ-
 വാസ്മിന്നിന്ദ്രിയമദധാ-ച്ഛകരീ യാജ്യാനുവാക്യേ അകരോദ്-
 വജോ വൈ ശകരീ സ ഏനം വജോ ഭൂത്യാ ഐന്ധ- [] 44
2.2.8.6

സോഽഭവമ് സോഽബിഭേദ്-ഭൂതഃ പ്ര മാ ധക്ഷ്യതീതി സ
 പ്രജാപതിം പുനരുപാധാവമ് സ പ്രജാപതിഃ ശകാര്യാ
 അധി രേവതീം നിർമിമീത ശാന്ത്യാ അപ്രദാഹായ യോഽലഃ
 ശ്രിയൈ സന്മ-സദൃങ്ങ്ഖ്സമാനൈഃ സ്യാത് തസ്മാ
 ഏതമൈന്ദ്രമേകാദശകപാലം നിർവപേദിന്ദ്രമേവ സേന
 ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി സ ഏവാസ്മിന്നിന്ദ്രിയം
 ദധാതി രേവതീ പുരോഽനുവാക്യാ ഭവതി () ശാന്ത്യാ
 അപ്രദാഹായ ശകരീ യാജ്യാ വജോ വൈ ശകരീ

സ ഏ॒നം ധ്വ॑ജോ ഭൂ॒ത്യാ ഇ॒ന്ധേ ഭ॒വത്യേ॒വ । 45

(അ॒പി - തഃ - സ്വർ - വൈ - നധ - ഭ॒വതി -
ചതുർദശ ച ।) (A8)

2.2.9.1

ആ॒ഗ്നാവൈ॑ഷ്വ॒വമേ॑കാദശകപാലം നിർവ॑പേദഭി॒ചര॑ൻമ്-
സ॒രസ്വ॑ത്യാജ്യ ഭാഗാ സ്യാദ്-ബാർഹ॑സ്സത് യശ്ചരുർ-
യദാ॒ഗ്നാവൈ॑ഷ്വ॒വ എ॑കാദശകപാലോ ഭ॒വത്യു॒ഗ്നിഃ സർവ്വാ॑
ദേ॒വതാ॑ വി॒ഷ്ണുർ യജേ॑ത്താ ദേ॒വതാ॑ഭി॒ശ്ചൈ॒വൈ॒നം
യജേ॑ത്ത॒ൻ ചാഭി॑ ച॒രതി॑ സ॒രസ്വ॑ത്യാജ്യഭാ॒ഗാ ഭ॒വതി॑
വാ॒ഗൈ॒ സ॒രസ്വ॑തീ വാ॒ചൈ॒വൈ॒നമഭി॑ ച॒രതി॑
ബാർഹ॑സ്സത്യ-ശ്ചരുർ ഭ॒വതി॑ ബ്ര॒ഹ്മ വൈ॑ ദേ॒വാനാ॑ം
ബൃ॒ഹസ്സ॑തിർ-ബ്ര॒ഹ്മണൈ॑വൈ॒നമഭി॑ ച॒രതി॑ - [] 46

2.2.9.2

പ്ര॒തി വൈ॑ പ॒രസ്താ॑ദഭി॒ചര॑ന്തമഭി॑ ച॒രന്തി॑ ദേ॒വേ
പു॒രോഽനു॑വാക്യേ കു॒ര്യാദ॑തി പ്ര॒യുക്ത്യാ ഏ॒തയൈ॑വ
യജേ॑താഭി॑ ച॒ര്യമാ॑ണോ ദേ॒വതാ॑ഭി॒രേ॒വ ദേ॒വതാഃ॑ പ്ര॒തിച॑രതി
യജേ॑ത്ത॒ൻ യജ॑ത്തം വാ॒ചാ വാ॒ചം ബ്ര॒ഹ്മണാ॑ ബ്ര॒ഹ്മ സ
ദേ॒വതാ॑ശ്ചൈ॒വ യജ॑ത്തം ച മധ്യ॑തോ വ്യ॒വസർ॑പതി॒ തസ്യ॑
ന കു॒തശ്ച॑നോപാ॒വ്യാധോ॑ ഭ॒വതി॑ നൈ॒ന്നമഭി॑ച॒രൻ-

മ്സ്യുണുത ആഗ്നാവൈഷ്ണവ-മേകാദശകപാലം നിർവ്വപേദ്യം

യജ്ഞോ നോ - [] 47

2.2.9.3

-പനമേദഗ്നിഃ സർവാ ദേവതാ വിഷ്ണുർ യജ്ഞോഽഗ്നിം
 ചൈവ വിഷ്ണും ച സോന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി
 താവേവാസൈ യജ്ഞം പ്രയച്ചത ഉപൈനം യജ്ഞോ
 നമത്യാഗ്നാ-വൈഷ്ണവം ഘൃതേ ചരും നിർവ്വപേച്ചക്ഷുഷാമോ
 -ഽഗ്നേർവൈ ചക്ഷുഷാ മനുഷ്യാ വി പശ്യന്തി യജ്ഞസ്യ
 ദേവാ അഗ്നിം ചൈവ വിഷ്ണും ച സോന ഭാഗധേയേനോപ
 ധാവതി താവേവാ - [] 48

2.2.9.4

-ഽസ്മിൻ ചക്ഷുർധത്തശ്ചക്ഷുഷാനേവ ഭവതി ധേന്വേ വാ
 ഏതദ്-രേതോ യദാജ്യ-മനധുഹ-സുണ്യലാ
 മിമുനാദേവാസൈ ചക്ഷുഃ പ്രജനയതി ഘൃതേ ഭവതി
 തേജോ വൈ ഘൃതം തേജശ്ചക്ഷു-സ്മേജസൈവാസൈ
 തേജശ്ചക്ഷുരവ രുന്ധ ഇന്ദ്രിയം വൈ വീര്യം വൃക്തേ
 ഭ്രാതൃവ്യോ യജമാനോഽയജമാനസ്യ-ധാരകപ്ലാപ്രതി
 നിർവ്വപേദ്-ഭ്രാതൃവ്യേ യജമാനേ നാസ്യേന്ദ്രിയം - [] 49

2.2.9.5

വീര്യം വൃക്തേ പുരാ വാചഃ പ്രവദിതോർ
 നിർവപേദ്യാവത്യേവ വാക് താമപ്രോദിതാം ഭ്രാതൃവൃന്ധ
 വൃക്തേ താമസ്യ വാചം പ്രവദന്തീമന്യാ വാചോഽനു
 പ്രവദന്തി താ ഇന്ദ്രിയം വീര്യം യജമാനേ ദധത്യാഗ്നാ
 വൈഷ്ണവ-മഷ്ടാകപാലം നിർവപേത് പ്രാതഃ
 സവനസ്യാഽഽ* കാലേ സരസ്വതയാജ്യഭാഗാ സ്യാദ്
 ബാർഹസ്സത്യശ്ചരൂർ-യദഷ്ടാകപാലോ ഭവത്യഷ്ടാക്ഷരാ
 ഗായത്രീ ഗായത്രം പ്രാതഃ സവനം പ്രാതഃ സവനമേവ
 തേനാപ്നോ - [] 50

2.2.9.6

-ത്യാഗ്നാവൈഷ്ണവ-മേകാദശകപാലം നിർവപേ-ന്മാധ്യന്ദിനസ്യ
 സവനസ്യാഽഽ* കാലേ സരസ്വതയാജ്യഭാഗാ സ്യാദ്
 ബാർഹസ്സത്യ-ശ്ചരൂർ യദേകാദശകപാലോ
 ഭവത്യേകാദശാക്ഷരാ ത്രിഷ്ടുപ് ത്രൈഷ്ടുഭം മാധ്യന്ദിനഃ
 സവനം മാധ്യന്ദിനമേവ സവനം
 തേനാഽഽ*പ്നോത്യാഗ്നാവൈഷ്ണവം ദാദശകപാലം നിർവപേത്
 തൃതീയസവനസ്യാഽഽ* കാലേ സരസ്വതയാജ്യഭാഗാ സ്യാദ്
 ബാർഹസ്സത്യശ്ചരൂർ യദ്-ദാദശകപാലോ ഭവതി

ദാദശാക്ഷരാ ജഗതി ജാഗതം തൃതീയസവനം തൃതീയ
സവനമേവ തേനാഽഽപ്തോതി ദേവതാദിരേവ ദേവതാഃ - [] 51
2.2.9.7

പ്രതിചരതി യജേണൻ യജ്ഞം വാചാ വാചം ബ്രഹ്മണാ
ബ്രഹ്മ കപാലൈരേവ ചന്ദ്രാഽസ്യോപ്തോതി പുരോധാശൈഃ
സവനാനി മൈത്രാവരുണമേകകപാലം നിർവപേദ്-വശായൈ
കാലേ യൈവാസൗ ഭ്രാതൃവൃന്ദ്യ വശാഽനുബന്ധ്യാ സോ
ഏവൈഷ്യത സൈകകപാലോ ദവതി ന ഹി കപാലൈഃ
പശുമർഹതയാപ്തം । 52

(ബ്രഹ്മണൈവനമദി ചരതി - യജ്ഞാ ന - താവേവാ -
ഽസ്യേന്ദ്രിയ - മാപ്തോതി -ദേവതാഃ - സപ്തത്രിശ്ശ്ച) (A9)

2.2.10.1

അസാവാദിത്യോ ന വ്യരോചത തസ്മൈ ദേവാഃ
പ്രായശ്ചിത്തിമൈചൻ തസ്മാ ഏതച്ഛ്വേസോമാരൗദ്രം ചരും
നിരവപൻ തേനൈവാസിൻ രുചമദധുര്യോ
ബ്രഹ്മവർചസകാമഃ സ്യാത് തസ്മാ ഏതച്ഛ്വേസോമാരൗദ്രം
ചരും നിർവപേദ് സോമം ചൈവ രുദ്രം ച സ്വേന
ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി താവേവാസിൻ ബ്രഹ്മവർചസം

ധത്തോ ബ്രഹ്മവർചസ്യേവ ഭവതി തിഷ്യാപൂർണമാസേ
നിർവപേദ്-രുദ്രോ - [] 53

2.2.10.2

വൈ തിഷ്യഃ സോമഃ പൂർണമാസഃ സാക്ഷാദേവ
ബ്രഹ്മവർചസമവ രുന്ധേ പരിശ്രിതേ യാജയതി
ബ്രഹ്മവർചസസ്യ പരിഗൃഹീത്യേ ശ്വേതായൈ
ശ്വേതവർസായൈ ദുഗ്ധം മഥിതമാജ്യം ഭവത്യാജ്യം
പ്രോക്ഷണമാജ്യേന മാർജയന്തേ യവദേവ ബ്രഹ്മവർചസം
തഥ് സർവം കരോത്യതി ബ്രഹ്മവർചസം ക്രിയത
ഇത്യാഹുരീശ്വരോ ദുശ്ചർമാ ഭവിതോരിതി മാനവീ
ഋചഃ ധായേ കൂര്യാദ്-യദൈ കിഞ്ച മനുരവദത്-തദ്-
ഭേഷജം- [] 54

2.2.10.3

ഭേഷജമേവാസ്മൈ കരോതി യദി ബിഭീയാദ്-ദുശ്ചർമാ
ഭവിഷ്യാമീതി സോമാപൗഷ്ണം ചരും നിർവപേദ് സൗമ്യോ
വൈ ദേവതയാ പുരുഷഃ പൗഷ്ണഃ പശവഃ സ്വയൈ വാസ്മൈ
ദേവതയാ പശുഭിസ്ത്വചം കരോതി ന ദുശ്ചർമാ ഭവതി
സോമാരൗദ്രം ചരും നിർവപേത് പ്രജാകാമഃ സോമോ വൈ
രേതോധാ അഗ്നിഃ പ്രജാനാം പ്രജനയിതാ സോമ
ഏവാസ്മൈ രേതോ ദധാത്യഗ്നിഃ പ്രജാം പ്രജനയതി

വിനതേ - [] 55

2.2.10.4

പ്രജാഽ സോമാരൗദ്രം ചരും നിർവപേദദിചരൻ-മ്സൗമ്യോ
 വൈ ദേവതയാ പുരുഷ ഏഷ രുദ്രോ യദഗ്നിഃ സ്വായാ
 ഏവൈനം ദേവതായൈ നിഷ്ക്രിയ രുദ്രായാപി ദധാതി
 താജഗാർത്തിമാർച്ഛതി സോമാരൗദ്രം ചരും നിർവപേ-
 ജേജ്യാഗാമയാവീ സോമം വാ ഏതസ്യ രസോ ഗച്ഛത്യഗ്നിഽ
 ശരീരം യസ്യ ജ്യാഗാമയതി സോമാദേവാസ്യ രസം
 നിഷ്ക്രീണാത്യഗ്നേഃ ശരീരമുത യദീ - [] 56

2.2.10.5

-താസുർ ഭവതി ജീവത്യേവ സോമാരൗദ്രയോർവാ ഏതം
 ഗ്രസിതഽ ഹോതാ നിഷ്ഠിദതി സ ഇൗശ്വര
 ആർത്തിമാർത്തോ-രനഡ്യാൻ ഹോത്രോ ദേയോ വഹ്നിർവാ
 അനഡ്യാൻ വഹ്നിർഹോതാ വഹ്നിനൈവ വഹ്നിമാത്മാനഽ
 സ്സുണോതി സോമാരൗദ്രം ചരും നിർവപേദഃ കാമയേത
 സ്വേസ്മാ ആയതനേ ദ്രാത്യവ്യം ജനയേയമിതി വേദിം
 പരിഗൃഹ്യാർധമുദ്ധന്യാദർധം നാർധം ബർഹിഷഃ
 സ്തുണീയാദർധം ()നാർധ-മിധുസ്യാഭ്യാ-ദധ്യാ-ദർധം

ന സ്വ ഏവാസ്മാ ആയതനേ ഭ്രാതൃവ്യം ജനയതി । 57

(രുദ്രോ - ഭേഷജം - വിന്ദതേ - യദി - സ്മൃണീയാദർധം -
ദാദശ ച) (A10)

2.2.11.1

ഐന്ദ്രമേകാദശകപാലം നിർവ്വപേന്മാരുതഃ സപ്തകപാലം
ഗ്രാമകാമ ഇന്ദ്രം ചൈവ മരുതശ്ച സേന ഭാഗധേയേനോപ
ധാവതി ത ഏവാസ്മൈ സജാതാൻ പ്രയച്ഛന്തി ഗ്രാമ്യേവ
ഭവത്യാഹവനീയ ഐന്ദ്രമധി ശ്രയതി ഗാർഹപത്യേ മാരുതം
പാപവസ്യസസ്യ വിധ്യത്യൈ സപ്തകപാലോ മാരുതോ
ഭവതി സപ്തഗണാ വൈ മരുതോ ഗണശ ഏവാസ്മൈ
സജാതാനവ രുന്ധേഽനുചൂമാന ആ സാദയതി
വിശമേവാ - [] 58

2.2.11.2

-സ്മാ അനുവർത്താനം കരോത്യേതാമേവ നിർവ്വപേദ്യഃ
കാമയേത ക്ഷത്രായ ച വിശേ ച സമദം
ദധ്യാമിത്യൈന്ദ്രസ്മാ-വദ്യൻ ബ്രൂയാദിന്ദ്രായാനു
ബ്രൂഹീത്യാശ്രാവ്യ ബ്രൂയാൻ-മരുതോ യജേതി
മാരുതസ്മാ-വദ്യൻ ബ്രൂയാന്മരുദ്ഭ്യോഽനു ബ്രൂഹീത്യാശ്രാവ്യ
ബ്രൂയാദിന്ദ്രം യജേതി സ്വ ഏവൈഭ്യോ ഭാഗധേയേ സമദം

ദധാതി വിത്യുഃ ഹാണാസ്തിഷ്ണത്യേ താമേവ - [] 59

2.2.11.3

നിർവപേദ്യഃ കാമയേത കല്പേരന്നിതി യമാദേവതമവദായ
 യമാ ദേവതം യജേദ്-ഭാഗധേയേനൈവൈനാൻ യമായഥം
 കല്പയതി കല്പന്ത ഏവൈന്ദ്ര-മേകാദശകപാലം നിർവപേദ്-
 വൈശ്വദേവം ദ്വാദശകപാലം ഗ്രാമകാമ ഇന്ദ്രം ചൈവ
 വിശ്വാശ്വ ദേവാൻമ-സ്പേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി
 ത ഏവാസ്മൈ സജാതാൻ പ്രയച്ഛന്തി ഗ്രാമ്യേവ
 ഭവത്യേന്ദ്രസ്യാവദായ വൈശ്വദേവസ്യാവ ദ്യേദമൈ

ന്ദ്രസ്യോ - [] 60

2.2.11.4

-പരിഷ്യാദിന്ദ്രിയേണൈവാസ്മാ ഉഭയതഃ സജാതാൻ പരി
 ഗൃഹ്ണാത്യുപാധായ പൂർവയം വാസോ ദക്ഷിണാ
 സജാതാനാമുപഹിത്യ പൃശ്നിയൈ ദുഗ്ധേ പ്രയങ്ഗവം
 ചരും നിർവപേന്മരുദ്ഭ്യോ ഗ്രാമകാമഃ പൃശ്നിയൈ വൈ
 പയസോ മരുതോ ജാതാഃ പൃശ്നിയൈ പ്രിയങ്ഗവോ മാരുതാഃ
 ഖലു വൈ ദേവതയാ സജാതാ മരുത ഏവ സ്പേന
 ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി ത ഏവാസ്മൈ സജാതാൻ
 പ്രയച്ഛന്തി ഗ്രാമ്യേവ ഭവതി പ്രിയവതീ

യാജ്യാനുവാക്യേ- [] 61

2.2.11.5

ഭവതഃ പ്രിയമേവൈനഃ സമാനാനാം കരോതി ദിപദാ
 പുരോഽനുവാക്യാ ഭവതി ദിപദ ഏവാവ രുന്ധേ ചതുഷ്പദാ
 യാജ്യാ ചതുഷ്പദ ഏവ പശൂനവ രുന്ധേ ദേവാസുരാഃ
 സംയത്താ ആസൻ തേ ദേവാ മിഥോ വിപ്രിയാ ആസൻ തേ
 (1) ടന്യോഽന്യസ്മൈ ജൈഷ്ഠായാ-തിഷ്ഠമാനാശ്ചതുർധാ
 വ്യക്രാമന്നഗ്നിർവസുഭിഃ സോമോ രുദ്രേരിന്ദ്രോ മരുദ്ഭിർ
 വരുണ ആദിത്യേഃ സ ഇന്ദ്രഃ പ്രജാപതിമുപാധാവത് ത-[] 62

2.2.11.6

-മേതയാ സംജ്ഞാന്യാഽയാജയദഗ്നയേ വസുമതേ
 പുരോഽധാശമഷ്ടാകപാലം നിർവപഥ് സോമായ രുദ്രവതേ
 ചരുമിന്ദ്രായ മരുത്വതേ പുരോഽധാശമേകാദശകപാലം
 വരുണായാഽഽദിത്യവതേ ചരും തതോ വാ ഇന്ദ്രം ദേവാ
 ജൈഷ്ഠായാഭി സമജാനത യഃ സമാനൈർമിഥോ വിപ്രിയഃ
 സ്യാത് തമേതയാ സംജ്ഞാന്യാ യാജയേദഗ്നയേ വസുമതേ
 പുരോഽധാശമഷ്ടാകപാലം നിർവപേഥ് സോമായ രുദ്രവതേ
 ചരുമിന്ദ്രായ മരുത്വതേ പുരോഽധാശമേകാദശകപാലം
 വരുണായാ () ഽഽദിത്യവതേ ചരുമിന്ദ്രമേവൈനം ഭൂതം

ജൈഷ്ഠ്യായ സമാനാ അഭി സം ജാനതേ വസിഷ്ഠഃ
സമാനാനാം ഭവതി । 63

(വിശ്വേവ - തിഷ്ണന്ത്യേതാമേ - വാമൈന്ദ്രസ്യ -
യാജ്യാനുവാക്യേ - തം - വരുണായ - ചതുർഭശ ച) (A11)

2.2.12.1

ഹിരണ്യഗർഭ >[1], ആപോ ഹ യത് >[2], പ്രജാപതേ >[3] ।

സ വേദ പുത്രഃ പിതര്യു സ മാതര്യു സ സൂനൂർഭൂവഥ്
സ ഭൂവത് പുനർമഘഃ । സ ദ്യാമൗർണോദന്തരിക്ഷ്യു
സ സുവഃ സ വിശ്വാ ഭൂവോ അഭവഥ് സ ആഭവത് ।

ഉദു ത്യം >[4], ചിത്രം >[5] ।

സ പ്രത്വന്നവീയസാഭ്യേ ദ്യുന്തേ സംയതാ ।
ബൃഹത് തതന്മ ഭാനുനാ । നി കാവ്യോ വേധസഃ
ശശ്വതസ്മർഹസ്യേ ദധാനോ - [] 64

2.2.12.2

നര്യോ പുരുണി । അഗ്നിർ ഭൂവദ്രയിപതീ രയിണായ് സത്രാ
ചക്രാണോ അമൃതാനി വിശ്വാ । ഹിരണ്യപാണിമൃതയേ
സവിതാരമുപ ഹവയേ । സ ചേത്താ ദേവതാ പദം ।

വാമമദ്യ സവിതർവാമമു ശോ ദിവേദിവേ വാമമസ്മദ്യു

മഹിനി । സ്തോമാസസ്താ വിചാരിണി പ്രതിഷ്ഠാഭന്ത്യകതുഭിഃ ।
 പ്രയാ വാജം ന ഹേഷന്തം പേരുമസ്യസ്യർജുനി ।
 ഋദ്ധുദരേണ സഖ്യാ സചേയ യോ മാ ന രിഷ്ട്യദ്ധര്യശ്വ പീതഃ ।
 അയം യഃ സോമോ ന്യായയുസ്മേ തസ്മാ ഇന്ദ്രം
 പ്രതിരമേമ്യച്ഛ । ആപാന്തമന്യുസ്തപല-പ്രഭർമാ ധുനിഃ ശിമീ
 വാണുരുമാഽ ഋജീഷീ । സോമോ വിശ്വാന്യതസാ വനാനി
 നാർവാഹിന്ദ്രം പ്രതിമാനാനി ദേഭുഃ । പ്ര - [] 66

സുവാ॒നഃ സോ॑മ ജി॒തയു॑ശ്ചി॒കേതേ॑ന്ദ്രാ॒യ ബ്ര॑ഹ്മ
ജ॒മദ॑ഗ്നി॒രർച॑ൻ । വൃ॒ഷാ യ॒ന്താഽസി॑ ശ॒വസ॑സ്തൂ॒രസ്യാ॑ന്തര്യ॒ച
ഗൃ॒ണതേ॑ ധർ॒ത്രം ദൃ॑ഹ । സ॒ബാധ॑സ്തേ മ॒ദം ച ശു॑ഷ്ഠി॒യം ച
ബ്ര॑ഹ്മ നരോ॒ ബ്ര॑ഹ്മകൃ॒തഃ സ॒പര്യ॑ൻ । അർ॒കോ വാ യത്
തൂ॒രതേ॑ സോ॒മച॑ക്ഷാ॒സ്തത്രേ॑ദി॒ന്ദ്രോ ദ॒ധതേ॑ പൃ॒ഥ്വീ സു॒തൂ॒ര്യാം ।
വ॒ഷട് തേ॑ വി॒ഷ്ണവാ॑സ ആ കൃ॒ണോമി॑ ത॒ന്മേ ജു॑ഷ॒സവ
ശി॒പിവി॑ഷ്ട ഹ॒വ്യം । 67

2.2.12.5

വർധ॑ന്തു താ॑ സു॒ഷ്ടുത॑യോ ഗി॒രോ॑ മേ യു॒യം പാ॑ത
 സ്വ॒സ്തിഭിഃ॑ സദാ॑ നഃ । പ്ര॒തത് തേ॑ അ॒ഭ്യ ശി॑പിവിഷ്ട
 നാമാ॑ഭ്യഃ ശ॒പ്തം സാ॑മി വ॒യുനാ॑നി വി॒ദാൻ । തന്താ॑ ഗൃ॒ണാമി
 തവ॑സമ॒തവീ॑യാൻ ക്ഷ॒യന്ത॑മ॒സ്യ ര॒ജസഃ॑ പരാ॒കേ ।
 കിമി॑ത് തേ॒ വിഷ്ണോ॑ പ॒രിച॑ക്ഷ്യം ഭൂ॒ത് പ്ര യ॑ദ॒വക്ഷേ॑
 ശി॑പിവിഷ്ടോ അ॒സ്തി । മാ വർ॑പോ അ॒സ്തദ॑പ ഗൃ॒ഹ
 ഏ॒തദ്യദ॑ന്യരു॒പഃ സമി॑ഥേ ബ॒ഭൂഥു॑ । 68

2.2.12.6

അ॒ഗ്നേ ദാ॑ ദാശു॒ഷേ ര॒യിം വീ॑ര॒വന്തം॑ പരീ॒ണസം॑ ।
 ശി॒ശീ॒ഹി നഃ॑ സു॒നൃമ॑തഃ । ദാ നോ॑ അ॒ഗ്നേ ശ॒തിനോ॑ ദാഃ
 സ॒ഹസ്രി॑ണോ॒ ഭൂരോ॑ ന വാജ॑ശ്ശ്രു॒ത്യാ അ॒പാ വൃ॑ധി ।
 പ്രാ॒ചീ ദ്യാവാ॑പൃ॒ഥിവീ॑ ബ്ര॒ഹ്മണാ॑ കൃ॒ധി സു॒വർണ
 ശു॒ക്രമു॒ഷസോ॑ വി ദി॒ദ്യുതഃ॑ । അ॒ഗ്നിർദാ॑ ദ്ര॒വിണം
 വീ॑ര॒പേശാ॑ അ॒ഗ്നിർ ഋ॒ഷിം യഃ॑ സ॒ഹസ്രാ॑ സ॒നോതി॑ ।
 അ॒ഗ്നിർദി॒വി ഹ॒വൃമാ॑ ത॒താനാ॑ഗ്നേർധാ॒മാനി॑ വി॒ഭൃതാ॑
 പു॒രുത്രാ॑ । മാ - [] 69

2.2.12.7

നോ മര്യീ >[6], രാ തു ഭര >[7] ।

ഘൃതം ന പുതം തന്മൂരേപാഃ ശുചി ഹിരണ്യം ।

തത് തേ രുക്മോ ന രോചത സ്വധാവഃ । ഉഭേ സുശ്ചന്ദ്ര

സർപിഷോ ദർവീ ശ്രീണീഷ ആസനി । ഉതോ ന ഉത്

പുപുര്യോ ഉക്മേഷു ശവസസ്ത ഇഷഃ സ്തോത്യഭ്യ ആ ഭര ।

വായോ ശതച് ഹരീണാം യുവസ്വ പോഷ്യാനാം ।

ഉത വാ തേ സഹസ്രിണോ രഥ ആ യാതു പാജസാ ।

പ്ര യാദി - [] 70

2.2.12.8

-ര്യാസി ദാശാച് സമച്ഛാ നിയുദ്ഭിർ വായവിഷ്ടയേ

ദുരോണേ । നി നോ രയിച് സുഭോജസം യുവേഹ നി

വീരവദ്-ഗവ്യമശിധം ച രാധഃ । രേവതീർനഃ സധമാദ

ഇന്ദ്രേ സന്തു തുവിവാജാഃ । ക്ഷുമന്തോ യാദിർമദേമ ।

രേവാച് ഇദ്രേവതഃ സ്തോതാ സ്യാത് ത്വാവതോ മഘോനഃ ।

പ്രേദു ഹരിവഃ ശ്രുതസ്യ । 71

(ദധാ'നോ - ജി'നോഷി' - ഭേദുഃ പ്ര - ഹവ്യം - ബഭൂമ -
മാ - യാദി' - ശ്ചതാരി'ശ്ശ്ച) (A12)

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 12 Anuvaakams :-

(പ്രജാപതിസ്താഃ സൃഷ്ടാ - അഗ്നയേ പമികൃതേ - ഗ്നയേ
കാമായാ - ഗ്നയേന്നവതേ - വൈശ്വാനര - മാദിത്യം ചരു -
മൈന്ദ്രം ചരു - മിന്ദ്രായാൻവൃജവ - ആഗ്നാവൈഷ്ണവ -
മസൗ സോമാരൗദ്രമൈന്ദ്ര - മേകാദശകപാലശ്ച
ഹിരണ്യഗർഭോ - ദ്വാദശ)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(പ്രജാപതി - രഗ്നയേ കാമായാ - ടഭി സം ഭവതോ -
യോ വിദിഷാണയോ - രിധേ സന്ന ഹ്യേ - ദാഗ്നാവൈഷ്ണ
വമു - പരിഷ്ടാ - ദ്വാസി ദാശ്വാഴ്സ - മേകസപ്തതിഃ)

First and Last Padam of 2nd Prasnam of Kandam 2 :-

(പ്രജാപതിഃ - പ്രേദു ഹരിവഃ ശ്രുതസ്യ)

॥ ഹരിഃ ഓം ॥

॥ കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ സംഹിതായാം
ദിതീയകാന്ധേ ദിതീയഃ പ്രശ്നഃ സമാപ്തഃ ॥

2.2.1 Appendix

2.2.12.1 - ഹിരണ്യഗർഭഃ¹,

ഹിരണ്യഗർഭഃ സമവർത്തതാഗ്രേ ഭൂതസ്യ ജാതഃ പതിരേക
ആസീത് ।

സ ദാധാര പൃഥിവീം ദ്യാമുതേമാം കൺസു ദേവായ്

ഹവിഷാ വിദേമ ॥ (Appearing in TS 4-1-8-3)

2.2.12.1 - ആപോ ഹ യത്²,

ആപോ ഹ യൻ മഹതീർ വിശ്വമായൻ ദക്ഷം ദധാനാ
ജനയന്തീരഗ്നിം ।

തതോ ദേവാനാം നിരവർത്തതാസുരേകഃ കൺസു ദേവായ്

ഹവിഷാ വിധേമ ॥ (Appearing in TS 4-1-8-3)

2.2.12.1 - പ്രജാപതേ³

പ്രജാപതേ ന ത്വദേതാനൃന്യോ വിശ്വാ ജാതാനി പരി താ

ബഭൂവ । യത്കാമാസേ ജുഹൂമസ്തന്നോ അസ്തു വയഃ സ്യാമ
പതയോ രയിണാം ॥

(Appearing in TS 1-8-14-2)

2.2.12.1 - ഉദൃത്യം > 4

ഉദൃത്യം ജാതവേദസം ദേവം വഹന്തി കേതവഃ ।
ദൃശേ വിശ്വായ സൂര്യം ॥ (Appearing in TS 1-4-43-1)

2.2.12.1 - ചിത്രം > 5

ചിത്രം ദേവാനാ-മുദഗാദനീകം ചക്ഷുർമിത്രസ്യ
വരുണസ്യാഃഗേഃ । ആഃ പ്രാ ദ്യാവാപൃഥിവീ അന്തരിക്ഷ
സൂര്യ ആത്മാ ജഗതസ്തസ്മുഷശ്ച ॥
(Appearing in TS 1-4-43-1)

2.2.12.7 - നോ മർധീ > 6

മാ നോ മർധീ രാ ഭരാ ദദ്ധി തന്നഃ പ്ര ദാശുഷേ ദാതവേ
ഭൂരി യത് തേ । നവ്യേ ദേഷേ ശസ്ത്രേ അസിൻ ത ഉക്ഥേ
പ്ര ബ്രവഥ വയമിന്ദ്ര സ്തുവന്തഃ ॥ (Appearing in TS 1-7-13-3)

2.2.12.7 - രാ തു ഭര>7

ആ തു ഭര മാകിരേതത് പരിഷ്ഠാദിദ്മാ ഹി ത്വാ വസുപതിം
വസുനാം ।

ഇന്ദ്ര യത് തേ മാഹിനം ദത്രമസ്യസ്തദ്ഭ്യം തദ്ധര്യശഃ
പ്രയന്ധി ॥ (Appearing in TS 1-7-13-3)

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,
ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ
ഹരിഃ ഓം

2.3 ദിതീയകാണേ തൃതീയഃ പ്രശ്നഃ - ഇഷ്ടവിധാനം

2.3.1.1

ആദിത്യേഭ്യോ ഭുവ്വാദ്-ഭൃശ്ചരും നിർവ്വപേദ്-ഭൃതികാമ
ആദിത്യാ വാ ഏതം ഭൃത്യൈ പ്രതി നുദന്തേ യോഽലം
ഭൃത്യൈ സൻ ഭൃതിം ന പ്രാപ്നോത്യാദിത്യാനേവ ഭുവ്വാതഃ
സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി ത ഏവൈനം ഭൃതിം
ഗമയന്തി ഭവത്യേവാ ഽദിത്യേഭ്യോ ധാരയദ്വാദ്-ഭൃശ്ചരും
നിർവ്വപേദ്- പരുദ്ധോ വാപരുദ്ധ്യമാനോ വാഽദിത്യാ വാ
അപരോദ്ധാര ആദിത്യാ അവഗമയിതാർ ആദിത്യാനേവ
ധാരയദ്വാതഃ - [] 1

2.3.1.2

സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി ത ഏവൈനം വിശി
ഭാഗ്യത്യനപരുദ്ധ്യോ ഭവത്യദിത്യേന മന്യസ്വേ-
ത്യപരുദ്ധ്യമാനോഽസ്യ പദമാ ദദീതേയം വാ അദിതിരിയ-
മേവാസ്മൈ രാജ്യമനു മന്യതേ സത്യാഽശീരിത്യാഹ
സത്യാമേവാഽശീഷം കൂരുത ഇഹ മന ഇത്യാഹ പ്രജാ

ഏ॒വാ॒സൈ॒ സ॒മ॒ന॒സഃ॑ ക॒രോ॒ത്യു॒പ॒ പ്രേ॒ത മ॒രുതഃ॑ - [] 2

2.3.1.3

സു॒ഭാ॒ന॒വ ഏ॒നാ വി॒ശ്വ॑പതി॒നാഭ്യ॑മുച്ഛ॒ രാജാ॑നമി॒ത്യാഹ॑
മാരു॒തീ വൈ॑ വി॒ഡ് ജ്യേഷ്ഠോ॑ വി॒ശ്വ॑പതി॒ർവി॒ശൈ॒വൈന॑ച്ഛ॒
രാ॒ശ്രു॒ണ സ॒മർധ॑യതി॒ യഃ പ॒രസ്താ॑ദ് ഗ്രാ॒മ്യവാ॑ദീ
സ്യാ॒ത് ത॒സ്യ ഗൃ॑ഹാദ്-പ്രീ॒ഹീ॒നാ ഹ॑രേ॒ച്ഛുക്താ॑ഽശ്വ
കൃ॒ഷ്ണാഽശ്വ॑ വി ചി॒നു॒യാദ്യേ॑ ശു॒ക്താഃ സ്യു॑സ്തമാ॒ദിത്യം॑
ച॒രും നി॒ർവ॑പേദാദി॒ത്യാ വൈ॑ ദേ॒വത॑യാ
വി॒ഡ്വി॒ശമേ॑വാ॒വ ഗച്ഛ॑ - [] 3

2.3.1.4

-ത്യു॒പ॒ഗതാ॑സ്യ വി॒ഡ്ന॑വഗത॒ച്ഛ॒ രാ॒ശ്രു॒മി॒ത്യാഹു॑ർയേ
കൃ॒ഷ്ണാഃ സ്യു॑സ്തം വാ॒രു॒ണം ച॒രും നി॒ർവ॑പേദ് വാ॒രു॒ണം
വൈ॑ രാ॒ശ്രു॒മുദേ॑ ഏ॒വ വി॒ശം ച॑ രാ॒ശ്രം ചാ॒വ ഗച്ഛ॑തി॒ യദി॑
നാ॒വഗ॑ച്ഛേദി॒മഹ॑മാദിത്യേ॒ഭ്യോ ഭാ॒ഗം നി॒ർവ॑പാ॒മ്യാ
മു॒ഷ്ണാദ॑മു॒ഷ്യ വി॒ശോ॑ഽവഗ॒ത്തോ॒രിതി॑ നി॒ർവ॑പേദാദി॒ത്യാ
ഏ॒വൈനം॑ ഭാ॒ഗധേ॑യം പ്രേ॒സ്തന്തോ॑ വി॒ശമ॑വ - [] 4

2.3.1.5

ഗമ॑യന്തി॒ യദി॑ നാ॒വഗ॑ച്ഛേദാ॒ശ്വത॑മാൻ മ॒യുഖാ॑ൻമ് സ॒പ്ത
മ॒ധ്യമേ॑ഷായാമു॒പഹ॑ന്യാദി॒ദമ॑ഹ-മാദി॒ത്യാൻ ബ॑ധ്നാ॒മ്യാ

മുഷ്ടാദമുഷ്ടം വിശോഽവഗത്തോരിത്യാദിത്യാ ഏവൈനം
 ബദ്ധവീരാ വിശമവ ഗമയന്തി യദി നാവഗച്ഛേദേതമേവാ
 ട്വദിത്യം ചരും നിർവപേദിയേഽപി മയൂഖാൻമ് സം
 നഹ്യേദനപര്യധ്യമേവാവ ഗച്ഛത്യാ-ശ്ചാത്മാ ഭവന്തി മരുതാം
 വാ ഏത () -ദോജോ യദശ്ചാത്മാ ഓജസൈവ വിശമവ
 ഗച്ഛതി സ്വപ്ത ഭവന്തി സ്വപ്ത ഗണാ വൈ മരുതോ ഗണശ
 ഏവ വിശമവ ഗച്ഛതി । 5 (ധാരയദ്വതോ - മരുതോ - ഗച്ഛതി
 - വിശമവൈ - ത - ദഷ്ടാദശ ച) (A1)

2.3.2.1

ദേവാ വൈ മൃത്യോർബിഭ്യുന്ത്യേ പ്രജാപതിമുപാധാവൻ
 തേഭ്യ ഏതാം പ്രാജാപത്യാച് ശതകൃഷ്ണലാം നിർവപത്
 തയൈവൈഷ്വമൃതമദധാദ്യോ മൃത്യോർബിഭീയാത് തസ്മാ
 ഏതാം പ്രാജാപത്യാച് ശതകൃഷ്ണലാം നിർവപേത്
 പ്രജാപതിമേവ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി
 സ ഏവാസിന്നായുർഭധാതി സർവമായുരേതി
 ശതകൃഷ്ണലാ ഭവതി ശതായുഃ പുരുഷഃ ശതേന്ദ്രിയ
 ആയുഷ്യേവേന്ദ്രിയേ - [] 6

2.3.2.2

പ്രതി തിഷ്ഠതി ഏതേ ഭവത്യായുർവൈ ഏതമമൃതഃ
 ഹിരണ്യമായുശ്ചൈവാസാ അമൃതം ച സമീചീ ദധാതി
 ചതാരി ചതാരി കൃഷ്ണലാസ്യവ ദൃതി ചതുരവത് തസ്യാഽഽപ്യാ
 ഏകധാ ബ്രഹ്മണ ഉപ ഹരതേയകധൈവ യജമാന
 ആയുർദധാത്യ-സാവാദിത്യോ ന വ്യരോചത തസ്മൈ
 ദേവാഃ പ്രായശ്ചിത്തിമൈചൻ തസ്മാ ഏതഃ സൗര്യം ചരും
 നിരവപൻ തേനൈവാസിൻ - [] 7

2.3.2.3

രുചമദധുര്യോ ബ്രഹ്മവർചസകാമഃ സ്യാത് തസ്മാ ഏതഃ
 സൗര്യം ചരും നിർവപേദമുമേവാഽഽദിത്യം സ്വേന
 ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി സ ഏവാസിൻ ബ്രഹ്മവർചസം
 ദധാതി ബ്രഹ്മവർചസ്യേവ ഭവത്യുഭയതോ രുക്ൗ ഭവത
 ഉഭയത ഏവാസിൻ രുചം ദധാതി പ്രയാജേ പ്രയാജേ
 കൃഷ്ണലം ജുഹോതി ദിഗ്ഭ്യ ഏവാസ്മൈ ബ്രഹ്മവർചസമവ
 രുന്ധ ആഗേനയമഷ്ടാകപാലം നിർവപേത് സാവിത്രം
 ദാദശകപാലം ഭൂമൈ - [] 8

2.3.2.4

ച॒രു॒ഃ യഃ॑ കാ॒മയേ॑ത ഹി॒ർണ്യം॑ വി॒ന്ദേ॒യ ഹി॒ർണ്യം॑
 മോ॒പ॒നമേ॑ദിതി യദാ॒ഗ്നേ॒യോ ഭ॒വ॒ത്യാഗ്നേ॒യം വൈ॑ ഹി॒ർണ്യം॑
 യ॒സ്യൈ॒വ ഹി॒ർണ്യം॑ തേ॒നൈ॒വെ॒നദ് വി॒ന്ദതേ॑ സാ॒വി॒ത്രോ
 ഭ॒വതി॑ സ॒വി॒ത്രപ്ര॑സൂത ഏ॒വൈ॒നദ്-വി॒ന്ദതേ॑ ഭൂ॒മ്യൈ
 ച॒രുർഭ॑വ॒ത്യാഗ്നേ॒യം-വി॒ന്ദതേ॑ ഉ॒പൈ॒നഃ॑ ഹി॒ർണ്യം॑
 നമ॑തി വി॒വാ ഏ॒ഷ ഇ॒ന്ദ്രിയേ॑ണ് വീ॒ര്യേ॑ണ്യർധ്യ॒തേ യോ
 ഹി॒ർണ്യം॑ വി॒ന്ദതേ॑ ഏ॒താ - [] 9

2.3.2.5

-മേ॒വ നി॒ർവ॑പേ॒ദ്ധി॒ർണ്യം॑ വി॒ത്താ॑ നേ॒ന്ദ്രിയേ॑ണ് വീ॒ര്യേ॑ണ്
 വ്യു॒ധ്യതേ॑ ഏ॒താമേ॒വ നി॒ർവ॑പേ॒ദ്ധ്യ॒സ്യ ഹി॒ർണ്യം॑
 നശ്യേ॒ദ്യാഗ്നേ॒യോ ഭ॒വ॒ത്യാഗ്നേ॒യം വൈ॑ ഹി॒ർണ്യം॑
 യ॒സ്യൈ॒വ ഹി॒ർണ്യം॑ തേ॒നൈ॒വെ॒നദ്-വി॒ന്ദതി॑ സാ॒വി॒ത്രോ
 ഭ॒വതി॑ സ॒വി॒ത്രപ്ര॑സൂത ഏ॒വൈ॒നദ്-വി॒ന്ദതി॑ ഭൂ॒മ്യൈ
 ച॒രുർഭ॑വ॒ത്യാഗ്നേ॒യം വാ॑ ഏ॒തന്ന॑ശ്യ॒തി യ॒ന്നശ്യേ॑ത്യാഗ്നേ॒യം
 വൈ॒നദ്-വി॒ന്ദതീ॑ന്ദ്ര - [] 10

2.3.2.6

-സ്താഷ്ടുഃ സോമമഭീഷഹാഽ പിബഥ് സ വിഷാൻ വ്യാർച്ചഥ്
 സ ഇന്ദ്രിയേണ സോമപീഥേന വ്യാർധ്യത സ
 യദൂർധ്വമുദവമീത് തേ ശ്യാമാകാ അഭവന്മസ
 പ്രജാപതിമുപാധാവത് തസ്മാ ഏതച്ഛ് സോമേന്ദ്രഃ ശ്യാമാകം
 ചരും നിരവപത് തേനൈവാസ്മിന്നിന്ദ്രിയച്ഛ് സോമപീഥമദധാദി
 വാ ഏഷ ഇന്ദ്രിയേണ സോമപീഥേനർധ്യതേ യഃ സോമം
 വമിതി യഃ സോമവാമീ സ്യാത് തസ്മാ - [] 11

2.3.2.7

ഏതച്ഛ് സോമേന്ദ്രഃ ശ്യാമാകം ചരും നിർവപേഥ് സോമം
 ചൈവേന്ദ്രം ച സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി
 താവേവാസ്മിന്നിന്ദ്രിയച്ഛ് സോമപീഥം ധത്തോ നേന്ദ്രിയേണ
 സോമപീഥേന വ്യധ്യതേ യത് സൗമ്യോ ഭവതി
 സോമപീഥമേവാവ രൂന്ധേ യദൈന്ദ്രോ ഭവതീന്ദ്രിയം വൈ
 സോമപീഥ ഇന്ദ്രിയമേവ സോമപീഥമവ രൂന്ധേ ശ്യാമാകോ
 ഭവത്യേഷ വാവ സ സോമഃ - [] 12

2.3.2.8

സാക്ഷാദേവ സോമപീഥമവ രൂന്ധേ ഗന്ധേ ദാത്രേ
 പുരോധാശമഷ്ടാകപാലം നിർവപേദിന്ദ്രായ പ്രദാത്രേ

പുരോഽധാശമേകാദശകപാലം പശുകാമോഽഗ്നിരേവാസൈ
 പശുൻ പ്രജനയതി വൃദ്ധാനിന്ദ്രഃ പ്ര യച്ഛതി ദധി മധു
 ഘൃതമാപോ ധാനാ ഭവന്ത്യേതദൈ പശൂനാഽ രൂപഽ
 രൂപേണൈവ പശൂനവ രൂന്ധേ പഞ്ച-ഗൃഹീതം ഭവതി
 പാക്താ ഹി പശവോ ബഹു രൂപം ഭവതി ബഹു രൂപാ
 ഹി പശവഃ - [] 13

2.3.2.9

സമൃദ്ധ്യ പ്രാജാപത്യം ഭവതി പ്രാജാപത്യാ വൈ പശവഃ
 പ്രാജാപതിരേവാസൈ പശുൻ പ്രജനയത്യാത്മാ വൈ
 പുരുഷസ്യ മധു യന്ധധൗ ജുഹോത്യാത്മാനമേവ
 തദ്-യജമാനോഽഗൗ പ്രദധാതി പക്ത്യം യാജ്യാനുവാക്യേ
 ഭവതഃ പാക്തഃ പുരുഷഃ പാക്താഃ പശവ ആത്മാനമേവ
 മൃത്യോർനിഷ്ഠീയ പശൂനവ രൂന്ധേ । 14(ഇന്ദ്രിയേ-സ്മിൻ -
 ഭൂമ്യ - ഏതാ - മിന്ദ്ര - സ്യാത് തസ്മൈ - സോമോ -

ബഹു രൂപാ ഹി പശവ - ഏകചത്വാരീശ്ശ്ച) (A2)

2.3.3.1

ദേവാ വൈ സത്രമാസതർ-ധിപരിമിതം ധൗസ്തമാസ്മൈഷാഽ
 സോമഽ രാജാനം ധൗ ആർച്ചഥ് സ ഗിരിമുദൈത്
 തമഗ്നിരനുദൈത് താവഗ്നീഷോമൗ സമഭവതാം താവിന്ദ്രോ

യജ്ഞവിദ്യോഽനു പരൈത് താവബ്രവീദ്യാജയതം മേതി
 തസ്മാ ഏതാമിഷ്ടിം നിർവപതാമാഗേയ-മഷ്ടാകപാലമൈന്ദ്ര-
 മേകാദശകപാലം സൗമ്യം ചരും തയൈവാസിൻ തേജ-[] 15

2.3.3.2

ഇന്ദ്രിയം ബ്രഹ്മവർചസമധത്താം യോ യജ്ഞവിദ്യഃ
 സ്മാത് തസ്മാ ഏതാമിഷ്ടിം നിർവപേദാഗേയ-
 മഷ്ടാകപാലമൈന്ദ്ര-മേകാദശകപാലം സൗമ്യം ചരും
 യദാഗേയോ ദവതി തേജ ഏവാസിൻ തേന ദധാതി
 യദൈന്ദ്രോ ദവതിന്ദ്രിയമേവാസിൻ തേന ദധാതി യഥ്
 സൗമ്യോ ബ്രഹ്മവർചസം തേനാ ഽഗേയസ്യ ച സൗമ്യസ്യ
 ചൈന്ദ്രേ സമാശ്ലേഷയേത് തേജശൈവാസിൻ
 ബ്രഹ്മവർചസം ച സമീചീ - [] 16

2.3.3.3

ദധാത്യഗ്നീഷോമീയ-മേകാദശകപാലം നിർവപേദ്യം
 കാമോ നോപനമേദാഗേയോ വൈ ബ്രാഹ്മണഃ സ സോമം
 പിബതി സ്വാമേവ ദേവതാൗ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ
 ധാവതി സൈവൈനം കാമേന സമർധയത്യുപൈനം കാമോ
 നമത്യഗ്നീഷോമീയ-മഷ്ടാകപാലം നിർവപേദ്-
 ബ്രഹ്മവർചസകാമോ-ഽഗ്നീഷോമാ വേവ സ്വേന

ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി താവേവാസ്മിൻ ബ്രഹ്മവർചസം
ധത്തോ ബ്രഹ്മവർചസ്യേവ - [] 17

2.3.3.4

ഭവതി യദഷ്ടാകപാലസേനാഃ ഹേയോ യച്ഛാമാകസേന
സൗമ്യഃ സമൃദ്ധ്യേ സോമായ വാജിനേ ശ്യാമാകം ചരും
നിർവപേദ്യഃ ക്ലൈബ്യാദിഭിയാദ് രേതോ ഹി വാ ഏതസ്മാദ്-
വാജിനമപക്രാമത്യഥൈവ ക്ലൈബ്യാദിഭിഭായ സോമമേവ
വാജിനഃ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി സ ഏവാസ്മിൻ
രേതോ വാജിനം ദധാതി ന ക്ലിബോ ഭവതി ബ്രാഹ്മണസ്തത്യ-
മേകാദശകപാലം നിർവപേദ് ഗ്രാമകാമോ - [] 18

2.3.3.5

ബ്രഹ്മണസ്തതിമേവ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി സ
ഏവാസ്മിൻ സജാതാൻപ്ര യച്ഛതി ഗ്രാമ്യേവ ഭവതി
ഗണവതീ യാജയാനുവാക്യേ ഭവതഃ സജാതൈരേവൈനം
ഗണവന്തം കരോത്യേതാമേവ നിർവപേദ്യഃ കാമയേത ബ്രഹ്മൻ
വിശം വിനാശയേയമിതി മാരുതീ യാജ്യാനുവാക്യേ
കുര്യാദ് ബ്രഹ്മന്നേവ വിശം വിനാശയതി । 19

(തേജഃ - സമീചീ - ബ്രഹ്മവർചസ്യേവ - ഗ്രാമകാമ -
സ്തീചതാരിശ്ശ്ച) (A3)

2.3.4.1

അ॒ര്യമ്നേ॑ ച॒രും നി॒ർവപേ॑ത് സു॒വർഗ॑കാമോ॒ഽസൗ॑ വാ
ആ॒ദിത്യോ॑ഽർ യമാ॒ഽര്യമ॑ണമേ॒വ സ്വേ॑ന ഭാഗ॒ധേയേ॑നോപ
ധാ॒വതി॑ സ ഏ॒വൈന॑ഽ സു॒വർഗം॑ ലോ॒കം ഗ॑മയത്യ॒ര്യംണേ॑
ച॒രും നി॒ർവപേ॑ദ്യഃ കാമ॒യേത॑ ദാ॒നക॑മാ മേ പ്ര॒ജാഃ
സ്യു॒രിത്യ॑സൗ വാ ആ॒ദിത്യോ॑ഽര്യമാ യഃ ഖ॒ലു വൈ॑ ദാ॒തി
സോ॒ഽര്യമാ॒ഽര്യമ॑ണമേ॒വ സ്വേ॑ന ഭാഗ॒ധേയേ॑നോപ
ധാ॒വതി॑ സ ഏ॒വാ - [] 20

2.3.4.2

-സൈ॒ ദാ॒നകാ॑മാഃ പ്ര॒ജാഃ ക॑രോതി ദാ॒നകാ॑മാ അ॒സൈ
പ്ര॒ജാ ദ॒വന്ത്യ॑ര്യംണേ ച॒രും നി॒ർവപേ॑ദ്യഃ കാമ॒യേത॑ സ്വ॒സ്തി
ജ॒നതാ॑മിയാമിത്യ॑സൗ വാ ആ॒ദിത്യോ॑ഽര്യമാ॒ഽര്യമ॑ണമേ॒വ
സ്വേ॑ന ഭാഗ॒ധേയേ॑നോപ ധാ॒വതി॑ സ ഏ॒വൈനം॑ തദ്-
ഗ॑മയതി യ॒ത്ര ജി॑ഗമി॒ഷതീ॑ന്ദ്രോ വൈ ദേ॒വാനാ॑മാനു॒ജാ॒വര
ആ॒സീഥ്॑ സ പ്ര॒ജാപ॑തിമു॒പാധാ॑വത് തസ്മാ
ഏ॒തമൈ॑ന്ദ്രമാനു॒ഷ്യക॑മേ॒കാദ॑ശക॒പാലം॑ നി - [] 21

2.3.4.3

-ര॒വപ॑ത് തേ॒നൈ॒വൈന॑മഗ്രം ദേ॒വതാ॑നാം പ॒ര്യണ॑യദ്
ബൃ॒ഹ്സ॒വതീ॑ അഗ്ര॒വതീ॑ യാജ്യാനു॒വാക്യേ॑ അ॒കരോ॑ദ് ബൃ॒ഹ്സാ-
ദേ॒വൈന॑മഗ്രം പ॒ര്യണ॑യദ്യോ രാജ॒ന്യ ആ॑നു॒ജാ॒വരഃ॑ സ്യാത്

തസ്മാ ഏതമൈന്ദ്രമാനുഷുക-മേകാദശകപാലം
 നിർവപേദിന്ദ്രമേവ സേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി സ
 ഏവൈനമഗ്രച്ഛ് സമാനാനാം പരിണയതി ബുധ്വവതീ
 അഗ്രവതീ യാജ്യാനുവാക്യേ ഭവതോ

ബുധ്വാദേവൈനമഗ്രം - [] 22

2.3.4.4

പരി ണയത്യാനുഷുകോ ഭവത്യേഷാ ഹ്യേതസ്യ ദേവതാ യ
 ആനുജാവരഃസമൃദ്ധ്യേ യോ ബ്രാഹ്മണ ആനുജാവരഃ
 സ്യാത് തസ്മാ ഏതം ബാർഹസ്സത്യാനുഷുകം ചരും
 നിർവപേദ് ബുഹസ്സതിമേവ സേന ഭാഗധേയേനോപ
 ധാവതി സ ഏവൈനമഗ്രച്ഛ് സമാനാനാം പരിണയതി
 ബുധ്വവതീ അഗ്രവതീ യാജ്യാനുവാക്യേ ഭവതോ
 ബുധ്വാദേവൈനമഗ്രം പരി ണയത്യാനുഷുകോ ഭവത്യേഷാ
 ഹ്യേതസ്യ () ദേവതാ യ ആനുജാവരഃ സമൃദ്ധ്യേ । 23

(ഏവ - നിര - ഗ്ര - മേതസ്യ - ചത്വാരി ച) (A4)

2.3.5.1

പ്രജാപതേസ്ത്രയസ്ത്രിച്ഛദ് ദുഹിതർ ആസൻ താഃ സോമായ
 രാജേന്ദ്രദാത് താസാച്ഛ് രോഹിണീമുപൈത് താ
 ഇൗർഷ്യന്തീഃ പുനരഗച്ഛൻ താ അന്വൈത് താഃ പുനരയാചത

താ അ॒സ്മൈ॑ ന പു॒നര॑ദദാമ് സോ॒ഽബ്ര॑വീദ് ജ॒തമ॑മീ॒ഷ്യ യ॒ഥാ॑
 സ॒മാവ॑ച്ഛ ഉ॒പൈ॒ഷ്ടാമ്യ॑ഥ തേ പു॒നർദാ॑സ്യാമീതി സ
 ജ॒തമാ॑മീത് താ അ॒സ്മൈ॑ പു॒നര॑ദദാത് താസാ॑ഽ
 രോഹി॑ണീമേവോ॒പൈത് - [] 24

2.3.5.2

തം യ॒ക്ഷ്മ ആ॒ർച്ച॑ത്-രാജാ॑നം യ॒ക്ഷ്മ ആ॒രദി॑തി തദ്-
 രാജ॑യക്ഷ്മ॒സ്യ ജ॒ന്മ യത് പാ॑പീയാനദ॒വത് തത്
 പാ॑പയക്ഷ്മ॒സ്യ യജ്ജാ॑യാഭ്യോ॒ഽവി॒ന്ദത് തജ്ജാ॑യേന്യ॒സ്യ
 യ ഏ॒വമേ॑തേഷാ॒ം യക്ഷ്മാ॑ണാ॒ം ജ॒ന്മ വേ॒ദ നൈ॑നമേതേ
 യക്ഷ്മാ॑ വി॒ന്ദന്തി॑ സ ഏ॒താ ഏ॒വ ന॑മ॒സ്യന്നു॑പാ॒ധാവ॑ത് താ
 അ॒ബ്രു॑വൻ വരം യ॒വുണാ॑മഹൈ സ॒മാവ॑ച്ഛ ഏ॒വ ന ഉ॒പായ॑
 ഇതി॑ തസ്മാ॑ ഏ॒ത - [] 25

2.3.5.3

-മാ॒ദിത്യം ച॒രും നി॑ർവ॒പൻ തേ॑നൈ॒വൈനം പാ॑പാമ്
 സ്രാ॒മാദ॑മു॒ഞ്ചൻ യഃ പാ॑പയക്ഷ്മഗൃഹീ॒തഃ സ്യാ॑ത് തസ്മാ॑
 ഏ॒തമാ॑ദിത്യം ച॒രും നി॑ർവ॒പേദി॑യാനേ॒വ സോ॑ന
 ഭാ॒ഗധേ॑യേനോ॒പ ധ॒വതി॑ ത ഏ॒വൈനം പാ॑പാമ്
 സ്രാ॒മാമു॒ഞ്ചന്ത്യ-മാ॑വാ॒സ്യായാ॑ം നി॑ർവ॒പേദ॑മു॒മേവൈ-
 നമാ॑പ്യാ॒യമാ॑നമ॒ന്വാ പ്യാ॒യയ॑തി ന॒വോ॑ന॒വോ ഭ॒വതി॑

ജായമാന ഇതി പുരോഽനുവാക്യാ ദവത്യായുരേവാസ്മിൻ ()
 തയാ ദധാതി യമാദിത്യാ അശ്ശുമാപ്യായയന്തീതി
 യാജൈവൈനമേതയാ പ്യായയതി । 26

(ഏവോപൈ -ത- മസ്മിൻ - ത്രയോദശ ച) (A5)

2.3.6.1

പ്രജാപതിർ ദേവേഭ്യോഽന്നാദ്യം ഽവ്യാദിശമ്
 സോഽബ്രവീദ്യദിമാൻ ഽലോകാനഭ്യതിരിച്യാതൈ
 തന്മാസദിതി തദിമാൻ ഽലോകാനഭ്യത്യരിച്യതേന്ദ്രഃ
 രാജാനമിന്ദ്രമധിരാജമിന്ദ്രഃ സ്വരാജാനം തതോ വൈ സ
 ഇമാൻ ഽലോകാഃ സ്ത്രേധാഽദുഹത് തത്
 ത്രിധാതോഽസ്ത്രിധാതുത്വം ഽയം കായേതാനാദഃ സ്യാദിതി
 തസ്മാ ഏതം ത്രിധാതും നിർവപേദിന്ദ്രായ രാജേണ
 പുരോഽധാശ - [] 27

2.3.6.2

-മേകാദശകപാല-മിന്ദ്രായാ-ധിരാജായേന്ദ്രായ
 സ്വരാജേണഽയം ഽവാ ഇന്ദ്രോ രാജാഽയമിന്ദ്രോഽധിരാജോഽ-
 ഽസാവിന്ദ്രഃ സ്വരാധിമാനേവ ലോകാൻമ-സ്പേന
 ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി ത ഏവാസ്മാ അന്നം

പ്രയച്ഛന്ത്യുന്നാദ ഏവ ദവതി യഥാ വർണ്യേന പ്രത്താം ഗാം
 ദുഹ ഏവമേവേമാൻ ലോകാൻ പ്രത്താൻ കാമമന്നാദ്യം
 ദുഹ ഉത്താനേഷു കപാലേഷധി ശ്രയത്യയാതയാമത്വായ
 ത്രയഃ () പുരോധാശാ ദവന്തി ത്രയ ഇമേ ലോകാ ഏഷാം
 ലോകാനാമാപ്ത്യാ ഉത്തര ഉത്തരോ ജ്യായാൻ ദവത്യേവമിവ
 ഹീമേ ലോകാഃ സമൃദ്ധ്യേ സർവേഷാമഭി-ഗമയന്നവ
 ദൃത്യച്ഛംബട്കാരം വൃത്യാസമന്യാഹാനിർഭാഹായ । 28

(പുരോധാശം - ത്രയഃ - ഷഡ്വിംശതിശ്ച) (A6)

2.3.7.1

ദേവാസുരാഃ സംയത്താ ആസൻ താൻ ദേവാനസുരാ
 അജയൻ തേ ദേവാഃ പരാജിഗ്യാനാ അസുരാണാം
 വൈശ്യമുപാഽഽയൻ തേഭ്യ ഇന്ദ്രിയം വീര്യമപാക്രാമത്
 തദിന്ദ്രോഽചായത് തദന്വപാക്രാമത് തദവരുധം നാശക്ലോത്
 തദസ്മാദഭ്യർധോ ചരഥ് സ പ്രജാപതിമുപാധാവത്
 തമേതയാ സർവപൃഷ്ഠയാഽയാജയത് തയൈവാസ്മിന്നിന്ദ്രിയം
 വീര്യമധാദ്യ ഇന്ദ്രിയകാമോ - [] 29

2.3.7.2

വീ॒ര്യ॑കാമഃ॒ സ്യാത് ത॑മേ॒തയാ॑ സർവ്വ॑പൃ॒ഷ്ടയാ॑ യാജ॒യേദേ॒താ
 ഏ॒വ ദേ॒വതാഃ॑ സ്വേ॒ന ഭാ॒ഗധേ॑യേനോ॒പ ധാ॒വതി॑ താ
 ഏ॒വാസ്മി॑- നി॒ന്ദ്രിയം॑ വീ॒ര്യം॑ ദധതി॒യദി॑ന്ദ്രായ॒ രാമ॑ന്തരായ
 നി॒ർവ॑പതി॒ യദേ॒വാഗ്നേ-॑സ്തേ॒ജസ്തദേ॒വാവ॑ രു॒ന്ധേ യദി॑ന്ദ്രായ
 ബാ॒ർഹ॑തായ॒ യദേ॒വേന്ദ്ര॑സ്യ॒ തേജ॑സ്തദേ॒വാവ॑ രു॒ന്ധേ
 യദി॑ന്ദ്രായ॒ വൈ॒രൂപാ॑യ॒ യദേ॒വ സ॒വിതു॑സ്തേ॒ജസ്ത - [] 30

2.3.7.3

ദേ॒വാവ॑ രു॒ന്ധേ യദി॑ന്ദ്രായ॒ വൈ॒രാജാ॑യ॒ യദേ॒വ
 ധാ॒തുസ്തേ॒ജസ്തദേ॒വാവ॑ രു॒ന്ധേ യദി॑ന്ദ്രായ॒ ശാ॒കപ॑രായ
 യദേ॒വ മ॒രുതാ॑ം തേ॒ജസ്തദേ॒വാവ॑ രു॒ന്ധേ യദി॑ന്ദ്രായ
 രൈ॒വതാ॑യ॒ യദേ॒വ ബൃ॒ഹസ്പ॑തേ॒സ്തേജ॑സ്തദേ॒വാവ॑ രു॒ന്ധ
 ഏ॒താവ॑ന്തി॒ വൈ തേ॒ജാസ്മി॑ താ॒ന്യേവാ॑വ॒ രുന്ധേ॑
 ഉ॒ത്താ॑നേഷു॒ ക॒പാലേ॑ഷാധി॒ ശ്രയ॑ത്യു॒താത॑യാമ॒തായ॑
 ദ്വാ॒ദശ॑ക॒പാലഃ॑ പൂ॒രോ॒ധാശോ- [] 31

2.3.7.4

ഭവ॑തി॒ വൈ॒ശ്വദേ॒വതാ॑യ॒ സമ॑ന്തം പ॒ര്യവ॑ദ്യതി
 സമ॑ന്തമേ॒വേന്ദ്രി॑യം വീ॒ര്യം॑ യ॒ജമാ॑നേ॒ ദധാ॑തി॒ വൃ॒ത്യാസ-
 മ॒ന്യാഹാ॑നി॒ർഭാ॑ഹായാശ്വ॒ ഋ॒ഷഭോ॑ വൃ॒ഷ്ണിർബ॑സ്തഃ॒ സാ
 ദക്ഷി॑ണാ വൃ॒ഷ്ണത്യാ॑യൈ॒തയൈ॑വ॒ യജേ॑താ॒ഭിശ॑സ്യമാ॒ന

ഏ॒താശ്ചേ॒ദാ അ॒സ്യ ദേ॒വതാ അ॒ന്നമ॑ദന്ത്യദന്ത്യു॒ വേ॒വാസ്യ॑
മ॒നുഷ്യാഃ॑ । 32

(ഇ॒ന്ദ്രി॒യകാ॑മഃ - സ॒വിതു॑സ്തേജ॒സ്തത് - പു॑രോ॒ധാശോ॑ -
ഽഷ്ടാ॒ത്രിശ്ശ്ച॑) (A7)

2.3.8.1

ര॒ജനോ॑ വൈ കൗ॒ഞ്ചേയഃ॑ ക്ര॒തുജി॑തം ജാ॒നകി॑ം
ച॒ക്ഷുർവ॑ന്യമ॒യാത് ത॒സ്മാ ഏ॒താമി॑ഷ്ടിം നി॒ർവ॑പദഗ്നയേ
ദ്രാ॒ജസ്വ॑തേ പു॒രോ॒ധാശമ॑ഷ്ടാക॒പാല॑ഽ സൗ॒ര്യം ച॒രുമ॑ഗ്നയേ
ദ്രാ॒ജസ്വ॑തേ പു॒രോ॒ധാശമ॑ഷ്ടാക॒പാലം॑ ത॒യൈവാ॑സിൻ
ച॒ക്ഷുര॑ധാദ്-യ-ശ്ച॒ക്ഷുകാ॑മഃ സ്മാത് ത॒സ്മാ ഏ॒താമി॑ഷ്ടിം
നി॒ർവ॑പേദഗ്നയേ ദ്രാ॒ജസ്വ॑തേ പു॒രോ॒ധാശമ॑ഷ്ടാക॒പാല॑ഽ
സൗ॒ര്യം ച॒രുമ॑ഗ്നയേ ദ്രാ॒ജസ്വ॑തേ പു॒രോ॒ധാശ-
മ॑ഷ്ടാക॒പാലമ॑ഗ്നേർ വൈ ച॒ക്ഷുഷാ॑ മ॒നുഷ്യാ॑ വി - [] 33

2.3.8.2

പശ്യ॑ന്തി സൂ॒ര്യസ്യ॑ ദേ॒വാ അ॒ഗ്നിം ചൈ॒വ സൂ॒ര്യം
ച സ്വേ॑ന ഭാഗ॒ധേയേ॑നോ॒പ ധാ॒വതി॑ താ॒വേവാ॑സിൻ
ച॒ക്ഷുർധ॑ത്തശ്ച॒ക്ഷുഷാ॑നേ॒വ ദ॒വതി॑ യദാ॒ഗ്നേയൗ
ദ॒വത॑ശ്ച॒ക്ഷുഷീ॑ ഏ॒വാസിൻ॑ തത് പ്ര॒തി ദ॒ധാതി॑ യഥ്
സൗ॒ര്യോ॑ നാ॒സി॒കാം തേ॒നാഭി॑തഃ സൗ॒ര്യമാ॑ഗ്നേയൗ

ഭവതസ്തസ്മാദഭിതോ നാസികാം ചക്ഷുഷീ
 തസ്മാന്നാസികയാ ചക്ഷുഷീ വിധൃതേ സമാനീ
 യാജ്ഞാനുവാക്യേ ഭവതഃ സമാനഃ ഹി () ചക്ഷുഃ സമൃദ്ധ്യാ
 ഉദൃത്യം ജാതവേദസഃ സപ്ത ത്വാ ഹരിതോ രഥേ ചിത്രം
 ദേവാനാമുദഗാദനീകമിതി പിണ്ഡാൻ പ്രയച്ഛതി
 ചക്ഷുരേവാസൈ പ്രയച്ഛതി യദേവ തസ്യ തത് 34

(വി - ഹൃ - ഷ്ടാവിച്ശതിശ്ച) (A8)

2.3.9.1

ധ്രുവോഽസി ധ്രുവോഽഹഃ സജാതേഷു ഭൂയാസം
 ധീരശ്ചേത്താ വസുവിദ് ധ്രുവോഽസി ധ്രുവോഽഹഃ
 സജാതേഷു ഭൂയാസമുഗ്രശ്ചേത്താ വസുവിദ് ധ്രുവോഽസി
 ധ്രുവോഽഹഃ-സജാതേഷു ഭൂയാസമഭിഭൂശ്ചേത്താ
 വസുവിദാ മനമസ്യാമനസ്യ ദേവാ യേ സജാതാഃ കുമാരാഃ
 സമനസസ്താനഹം കാമയേ ഹൃദാ തേ മാം കാമയന്താഃ
 ഹൃദാ താൻ മ ആമനസഃ കൃധി
 സ്വാഹാ സമനമസ്യാ - [] 35

2.3.9.2

-മനസ്യ ദേവാ യാഃ സ്ത്രീയഃ സമനസസ്താ അഹം കാമയേ
 ഹൃദാ താ മാം കാമയന്താഃ ഹൃദാ താ മ ആമനസഃ കൃധി
 സ്വാഹാ വൈശ്വദേവീഃ സാങ്ഗ്രഹണീം നിർവ്വപേദ്-
 ഗ്രാമകാമോ വൈശ്വദേവാ വൈ സജാതാ വിശ്വാനേവ
 ദേവാൻമസ്യേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി ത ഏവാസൈ
 സജാതാൻ പ്ര യച്ഛന്തി ഗ്രാമ്യേവ ഭവതി സാംഗ്രഹണീ
 ഭവതി മനോഗ്രഹണം വൈ സംഗ്രഹണം മന ഏവ
 സജാതാനാം - [] 36

2.3.9.3

ഗൃഹ്ണാതി ധ്രുവോഽസി ധ്രുവോഽഹഃ സജാതേഷു
 ഭൂയാസമിതി പരിധീൻ പരി ദധാത്യാശിഷമേവൈതാമാ
 ശാസ്തേഽഥോ ഏതദേവ സർവഃ സജാതേഷാധി ഭവതി
 യസ്യേവം വിദുഷ ഏതേ പരിധയഃ പരിധീയന്ത ആമ
 നമസ്യാമനസ്യ ദേവാ ഇതി തിസ്ര ആഹുതീർ ജുഹോത്യേ-
 താവന്തോ വൈ സജാതാ യേ മഹാന്തോ യേ ക്ഷുപ്തകാ യാഃ
 സ്ത്രീയസ്താനേവാവ രുന്ധേ () ത ഏനമവരുദ്ധാ
 ഉപ തിഷ്ഠന്തേ । 37

2.3.10.3

സുജതു ജീവാതവേ ജീവനസ്യായാ അഗ്നേസ്ത്വാ മാത്രയാ
 ജഗത്യേ വർതന്യാഃഗ്രയണസ്യ വീര്യേണ ദേവസ്ത്വാ
 സവിതോമ് സുജതു ജീവാതവേ ജീവനസ്യായാ ഇമമഗ്ന
 ആയുഷേ വർചസേ കൃധി പ്രിയച്ഛേരേതോ വരുണ സോമ
 രാജൻ । മാ തേവാസ്ത്വാ അദിതേ ശർമ യച്ഛേ വിശ്വേ ദേവാ
 ജരദഷ്ടിർ യഥാസത് । അഗ്നിരായുഷ്മാൻമ് സ
 വനസ്സതിദിരായുഷ്മാൻ തേന ത്വാഃഃയുഷാഃഃയുഷ്മന്തം
 കരോമി സോമ ആയുഷ്മാൻമ് () സ ഓഷധീദിർ യജ്ഞ
 ആയുഷ്മാൻമ് സ ദക്ഷിണാദിർ ബ്രഹ്മാഃഃയുഷ്മത് തദ്-
 ബ്രാഹ്മണൈരായുഷ്മദ് ദേവാ ആയുഷ്മന്തസ്മൈതേന
 പിതര ആയുഷ്മന്തസ്മൈ സ്വധയാഃഃയുഷ്മന്തസ്മൈന ത്വാ
 ഃഃയുഷാഃഃ യുഷ്മന്തം കരോമി । 40

(വിശ്വേഷാം ദേവാനാം പ്രാണോഽസി - ത്രിഷുഭോ വർത
 ന്യാ ശുക്രസ്യ വീര്യേണ ദേവസ്ത്വാ സവിതോമ് - സോമ
 ആയുഷ്മാൻ - പഞ്ചവിച്ഛതിശ്ച) (A10)

2.3.11.1

അഗ്നിം ധീവാ ഏതസ്യ ശരീരം ഗച്ഛതി സോമധി രസോ
 വരുണ ഏനം വരുണപാശേന ഗൃഹ്ണാതി സർവ്വതീം
 ധീവാഗഗ്നാവിഷ്ണു ആത്മാ യസ്യ ജ്യോഗാമയതി യോ
 ജ്യോഗാമയാവീ സ്യാഭ്യോ വാ കാമയേത
 സർവ്വമായുരിയാമിതി തസ്മാ ഏതാമിഷ്ടിം നിർവ്വപേദാഗേയ
 മഷ്ടാകപാലധി സൗമ്യം ചരും വാരുണം ദശകപാലധി
 സാരസ്വതം ചരുമാഗ്നാവൈഷ്ണവ- മേകാദശകപാല-
 മഗ്നേരേവാസ്യ ശരീരം നിശ്ക്രീണാതി സോമാദ്രസം - [] 41

2.3.11.2

വാരുണേനൈവൈനം വരുണപാശാൻ മുഞ്ചതി
 സാരസ്വതേന വാചം ദധാത്യഗ്നിഃ സർവാ ദേവതാ
 വിഷ്ണുർ യജേണാ ദേവതാഭിശ്ചൈവൈനം യജേണേന
 ച ഭിഷജ്യത്യുത യദീതാസുർ ഭവതി ജീവത്യേവ
 യന്നവമൈത് തന്നവനീതമ-ഭവദിത്യാജ്യ-മവേക്ഷതേ
 രൂപമേവാസ്യൈ-തന്മഹിമാനം വ്യാചഷ്ടേഃശിനോഃ
 പ്രാണോഽസീത്യാഹാശിനൗ വൈ ദേവാനാം - [] 42

2.3.11.3

ദിഷജൗ താഭ്യാമേവാസൈ ഭേഷജം കരോതീന്ദ്രസ്യ
 പ്രാണോ ഽസീത്യാഹേന്ദ്രിയ-മേവാസീന്നേതേൻ ദധാതി
 മിത്രാവരുണയോഃ പ്രാണോ ഽസീത്യാഹ പ്രാണാ-
 പാനാവേവാസീന്നേതേൻ ദധാതി വിശേഷാം ദേവാനാം
 പ്രാണോ ഽസീത്യാഹ വീര്യമേവാസീന്നേതേൻ ദധാതി
 ഘൃതസ്യ ധാരാമമൃതസ്യ പൺമാമിത്യാഹ യഥാ-
 യജുരേവൈതത് പാവമാനേൻ ത്വാ സ്തോമേനേത്യാ - [] 43

2.3.11.4

-ഹ പ്രാണമേവാസീന്നേതേൻ ദധാതി ബൃഹദ്-
 രഥന്തരയോസ്ത്വാ സ്തോമേനേത്യാഹൗജ ഏവാസീന്നേതേൻ
 ദധാത്യഗേസ്ത്വാ മാത്രയേത്യാഹാ-ssത്മാൻ-മേവാസീന്നേതേൻ
 ദധാത്യുതിജഃ പര്യാഹുര്യാവന്ത ഏവർതിജസ്ത്വ ഏനം
 ദിഷജ്യന്തി ബ്രഹ്മണോ ഹസ്തമന്വാദഭ്യ പര്യാഹുരേകധൈവ
 യജമാൻ ആയുർദധതി യദേവ തസ്യ തദ്ധിരണ്യാദ് - [] 44

2.3.11.5

ഘൃതം നിഷ്ഠിബത്യായുർവൈ ഘൃതമമൃതം
 ഹിരണ്യമമൃതാദേവാ ssയുർനിഷ്ഠിബതി ശതമാനം ദവതി
 ശതായുഃ പുരുഷഃ ശതേന്ദ്രിയ ആയുഷ്യേവേന്ദ്രിയേ
 പ്രതിതിഷ്ഠത്യഥോ ഖലു യാവതീഃ സമാ ഏഷ്യൻ മന്യേത

താവ്നാനഃ സ്യാത് സമൃദ്ധ്യാ ഇമംഗ ആയുഷേ വർചസേ
 കൃധീത്യാഹാ ധൃയുരേവാസിൻ വർചോ ദധാതി വിശേ
 ദേവാ ജരദഷ്ടിർ യഥാ സദിത്യാ () -ഹ ജരദഷ്ടിമേവൈനം
 കരോത്യഗ്നി-രായുഷാനിതി ഹസ്തം ഗൃഹ്ണാത്യേതേ
 വൈ ദേവാ ആയുഷന്തസ്യ ഏവാസിന്നായുർദധതി
 സർവമായുരേതി । 45(രസം - ദേവാനാഃ - സ്തോമേനേതി -
 ഹിരണ്യ - ദസദിതി - ദാവീഴ്ശതിശ്ച) (A11)

2.3.12.1

പ്രജാപതിർ വരുണായാശ്വമനയത് സ സ്വാം ദേവതാമാർച്ചഥ്
 സ പര്യദീര്യത സ ഏതം വാരുണം ചതുഷ്-കപാലമപശ്യത്
 തം നിരവപത് തതോ വൈ സ വരുണപാശാദമുച്യത
 വരുണോ വാ ഏതം ഗൃഹ്ണാതി യോഃശ്വം പ്രതിഗൃഹ്ണാതി
 യാവതോഃശ്വാൻ പ്രതിഗൃഹ്ണീയാത് താവതോ വാരുണാൻ
 ചതുഷ്പാലാൻ നിർവപേദ്-വരുണമേവ സ്വേന
 ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി സ ഏവൈനം വരുണപാശാൻ-
 മുഞ്ചതി - [] 46

2.3.12.2

ചതുഷ്പാലാ ഭവന്തി ചതുഷ്പാദ്ധ്യശഃ സമൃദ്ധ്യാ
 ഏകമതിരികതം നിർവപേദ്-യമേവ പ്രതിഗ്രഹീ ഭവതി യം

ഓ॒ നാ॒യേ॒തി ത॒സ്മാദേ॒വ വ॒രുണ॑പാശാൻ മൃ॒ച്യതേ॒
 യദ്യ॑പരം പ്രതിഗ്രാഹീ॒ സ്യാമ് സൗ॒ര്യമേ॑കകപാലമനു
 നിർവ॑പേദമു॒മേവാ॒ ട്ഠിത്യമു॒ച്ചാരം॑ കുരുതേ
 ട്പോ॑ഽവദ്യഥമവൈത്യസ്തം വൈ വരു॑ണഃ സാക്ഷാദേ॒വ
 വരു॑ണമവ യജതേ ട്പോന॒പ്രീയം॑ ച॒രും () പുന॑രേത്യ
 നിർവ॑പേദസ്തം യോനിർവാ അശ്വഃ സ്വാമേ॒വൈനം॑

ഓ॒ യോനിം॑ ഗമയതി സ ഏ॒നച് ശാന്ത॑ ഉപ॒ തിഷ്ഠ॑തേ । 47

(മുഞ്ചതി - ചരുച് - സ്കന്ദശ ച) (A12)

2.3.13.1

യാ വാ॑മി॒ന്ദ്രാവരു॑ണാ യത॒വ്യാ ത॒നുസ്ത॑യേമമച് ഹ॒സോ
 മുഞ്ച॑തം ഓ॒ യാ വാ॑മി॒ന്ദ്രാ വരു॑ണാ സഹ॒സ്യാ രക്ഷ॑സ്യാ
 തേജ॒സ്യാ ത॒നുസ്ത॑യേ മമച് ഹ॒സോ മുഞ്ച॑തം ഓ॒ യാ വാ॑മി॒ന്ദ്രാ
 വരു॑ണാ വ॒ഗ്നൗ സ്രാമ॑സ്തം ഓ॒ വാ മേ॑ തേനാ വ॒യജേ॑യോ
 വാ॑മി॒ന്ദ്രാ വരു॑ണാ ദി॒പാമ്സു॑ പശു॒ഷു ചതു॑ഷ്ഠാമ്സു
 ഗോ॒ഷു ഗൃ॒ഹേഷ॑ഹ്സോ॒ഷധീ॑ഷു വ॒നസ്ത॑തിഷു സ്രാമ॑സ്തം
 ഓ॒ വാ മേ॑ തേനാവ യജ ഇ॒ന്ദ്രോ വാ ഏ॒തസ്യേ॑ - [] 48

2.3.13.2

-ന്ദ്രിയേണാപ് ക്രാമതി വരുണ ഏനം ധ്വരൂണപാശേന
 ഗൃഹ്ണാതി യഃ പാപ്മനാ ഗൃഹീതോ ഭവതി യഃ പാപ്മനാ
 ഗൃഹീതഃ സ്യാത് തസ്മാ ഏതാമൈന്ദ്രാവരുണീം പയസ്യാം
 നിർവപേദിന്ദ്ര ഏവാസിന്നിന്ദ്രിയം ദധാതി വരുണ ഏനം
 ധ്വരൂണപാശാൻ-മുഞ്ചതി പയസ്യാ ഭവതി പയോ ഹി വാ
 ഏതസ്മാദപക്രാമത്യുമൈഷ പാപ്മനാ ഗൃഹീതോ യത്
 പയസ്യാ ഭവതി പയ ഏവാസിൻ തയാ ദധാതി
 പയസ്യായാം - [] 49

2.3.13.3

പുരോഽധാശമവ ദധാത്യാത്മനാന്തമേവൈനം കരോത്യഥോ
 ആയതനവന്തമേവ ചതുർധാ വൃഹതി ദിക്ഷേവ പ്രതി
 തിഷ്ഠതി പുനഃ സമൃഹതി ദിഗ്ഭ്യ ഏവാസൈ ഭേഷജം
 കരോതി സമൃഹ്യാവ ദൃതി യഥാഽവിധം നിഷ്ക്രന്തി
 താദൃഗേവ തദ്യോ വാമിന്ദ്രാവരുണാവഗൗ സ്രാമസ്തം
 ധ്വമേതേനാവ യജ ഇത്യാഹ ദുരിഷ്ട്യാ ഏവൈനം പാതി
 () യോ വാ മിന്ദ്രാവരുണാ ദിപാഥ്സു പശുഷു സ്രാമസ്തം
 ധ്വമേതേനാവ യജ ഇത്യാഹൈതാവതീർവാ ആപ

ഓഷധയോ വനസ്തതയഃ പ്രജാഃ പശവഃ
ഉപജീവനീയാസ്താ ഏവാസൈ വരുണപാശാൻ-മുഞ്ചതി ।

50 (ഏതസ്യ - പയസ്യായാം - പാതി - ഷഡ്വിച്ശതി ശ്ല)
(A13)

2.3.14.1

സ പ്രതവ > ¹, നി കാവേ > ²,
ന്രം ഘോ വിശ്വതസ്തരീ > ³, ന്രം നരഃ > ⁴ ।
താം നഃ സോമ വിശ്വതോ രക്ഷാ രാജന്നഘായതഃ ।
ന രിഷ്യേത് ത്വാവതഃ സഖാഃ । യാ തേ ധാമാനി ദിവി യാ
പൃഥിവ്യാം ഘോ പർവതേഷോഽഷധീഷാസ്താ । തേദീർനോ
വിശ്വൈഃ സുമനാ അഹേഡൻ രാജൻമ്-സോമ പ്രതി
ഹവ്യാ ഗൃഭായ । അഗ്നീഷോമാ സവേദസാ സഹൂതീ
വനതം ഗിരഃ । സം ദേവത്രാ ബഭൂവമുഃ । യുവ - [] 51

2.3.14.2

-മേതാനി ദിവി രോചനാനൃഗ്നിശ്ച സോമ സക്രതു
അധത്തം । യുവച് സിന്ധുച് രദീശ്സേരവദ്യാ-ദഗ്നീഷോമാ
-വമുഞ്ചതം ഗൃഭീതാൻ । അഗ്നീഷോമാ വിമച് സു മേ
ശൃണുതം ഘൃഷ്ണാ ഹവം । പ്രതി സൂക്താനി ഹര്യതം
ഭവതം ദാശുഷേ മയഃ । ആഽന്യം ദിവോ മാതരിശാ

ജദാ॑രാ॒മ്നാ॑ദന്യം പരി॑ ശ്വേ॒നോ അ॒ഗ്രേഃ॑ । അഗ്നീ॑ഷോമാ
ബ്രഹ്മ॑ണാ വാ॒വ്യധാ॑നോ॒രും യജ്ഞാ॑യ ച॒ക്രമു॑രു ലോ॒കം ।
അഗ്നീ॑ഷോമാ ഹ॒വിഷഃ॑ പ്ര॒സ്ഥിത॑സ്യ വീ॒തച് - [] 52

2.3.14.3

ഹ॒ര്യതം॑ യജ്ഞാ॑ ജു॒ഷേമാം॑ । സു॒ശർമാ॑ണാ സ്വ॒വസാ॑ ഹി
ഭൃ॒തമാ॑ ധ॒ത്തം യജ്ഞാ॑നായ ശം യോഃ॑ ।
ആ॒പ്യായ॑സ്വ >[5], സം തേ >[6] ।

ഗ॒ണാ॒നാം ത്വാ ഗ॒ണപ॑തിച് ഹ॒വാമ॑ഹേ ക॒വിം ക॒വീനാ॑-
മു॒പമ॑ശ്ര॒വസ്ത॑മം । ജ്യേഷ്ഠ॑രാജം ബ്രഹ്മ॑ണാം ബ്രഹ്മ॑ണസ്ത
ആ നഃ॑ ശൃ॒ണ്വന്നു॑തിഭിഃ സീ॒ദ സാ॑ദനം । സ ഇ॒ജ്ജനേ॑ന സ
വി॒ശാ സ ജ॑ന്മനാ സ പു॒ത്രൈർവാ॑ജം ഭ॒രതേ॑ ധ॒നാ നൃ॑ഭിഃ ।
ദേ॒വാ॒നാം യഃ പി॑ത॒ർമാവി॑വാ॒സതി॑ - [] 53

2.3.14.4

ശ്ര॒ദ്ധാമ॑നാ ഹ॒വിഷാ॑ ബ്രഹ്മ॑ണസ്തീം । സ സു॒ഷ്ടുഭാ॑ സ
ഋ॒ക്വതാ॑ ഗ॒ണേന॑ വലച് രു॒രോജ॑ ഫലി॒ഗച് ര॑വേണ ।
ബൃ॒ഹസ്ത॑തിരു॒സ്തീയാ॑ ഹ॒വ്യസു॑ഭഃ ക॒നിക്ര॑ദ്-
വാ॒വശ॑തീരു॒ദാജ॑ത് ।

മരുതോ യദ്ധ വോ ദിവോ>[7], യാ വഃ ശർമ >[8] ।

അര്യമാ ട്ടയാതി വൃഷഭസ്തുവിഷ്ണാൻ ദാതാ വസ്മനാം
പുരുഹൂതോ അർഹൻ । സഹസ്രാക്ഷോ ഗോത്രഭിദ്-
വജ്രബാഹുരസ്താസു ദേവോ ദ്രവിണം ദധാതു ।

യേ തേടര്യമൻ ബഹവോ ദേവയാനാഃ പൻമാനോ - [] 54

2.3.14.5

രാജൻ ദിവ ആചർന്തി । തേഭിർനോ ദേവ മഹി ശർമ യച്ഛ
ശം ന ഏധി ദിപദേ ശം ചതുഷ്ഠദേ । ബുധ്യാദഗ്ര-മങ്ഗി
രോഭിർ ഗുണാനോ വി പർവതസ്യ ദൃഢ്വിഹിതാനൈരത് ।

രുജദ്രോധാച്ഛി കൃത്രിമാണ്യേഷാച്ഛ സോമസ്യ താ മദ
ഇന്ദ്രശ്ചകാര । ബുധ്യാദഗ്രേണ വി മിമായ മാനൈർവജ്രേണ
ഖാന്യത്യുണന്നദീനാം । വൃഥാ ട്ടസ്യജത് പമിഭിർ
ദീർഘയാമൈഃ സോമസ്യ താ മദ ഇന്ദ്രശ്ചകാര । 55

2.3.14.6

പ്ര യോ ജജേതേ വിദാച്ഛ അസ്യ ബന്ധും വിശ്വാനി ദേവോ
ജനിമാ വിവക്തി । ബ്രഹ്മ ബ്രഹ്മണ ഉജ്ജഭാര
മധ്യാന്നീചാദുച്ഛാ സ്വധയാടഭി പ്രതസ്ഥൗ । മഹാൻ മഹീ
അസ്തദായദി ജാതോ ദ്യാച്ഛ സദ്മ പാർഥിവം ച രജഃ ।
സ ബുധ്യാദാഷ്ട ജനുഷാടഭ്യഗ്രം ബുഹസ്സതിർദേവതാ യസ്യ

സമ്രാട് | ബൃഹ്സാദോ അഗ്രമദ്യുർത്യോജസാ ബൃഹസ്പതിമാ
 വിവാസന്തി ദേവാഃ () | ദിനദ്വലം ധീവ പുരോ ദർദരീതി
 കനിക്രദഥ് സുവരപോ ജിഗായ | 56(യുവം - ധീതമാ -
 വിവാസതി - പത്ഥാനോ - ദീർഘയാമൈഃ സോമസ്യ
 താ മദ ഇന്ദ്രശ്ചകാര - ദേവാ - നവ ച) (A14)

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 14 Anuvaakams :-

(ആദിത്യേഭ്യോ-ദേവാ വൈ മൃത്യോർ-ദേവാ വൈ - സത്രമ-
 ര്യംണേ-പ്രജാപതേസ്രായസ്മിച്ശത് - പ്രജാപതിർ
 ദേവേഭ്യോഽന്നാദ്യം-ദേവാസുരാസ്താൻ-രജനോ - ധ്രുവോ
 ഽസി - യന്നവ - മഗ്നിം ധീവൈ -പ്രജാപതിർവരുണായ - യാ
 വാമിന്ദ്രാ വരുണാ - സ പ്രത്വവ -ചതുർദശ)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(ആദിത്യേഭ്യ - സ്പഷ്ട - രശ്മൈ ദാനകാമാ - ഏവാവ
 രുന്ധേ - ഽഗ്നിം ധീവൈ - സ പ്രത്വവഥ് - ഷട്പഞ്ചാശത്)

First and Last Padam of Third Prasnam of Kandam 2:-

(ആദിത്യേഭ്യഃ - സുവരപോ ജിഗായ)

॥ ഹരിഃ ഓം ॥

॥ കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ സംഹിതായാം

ദിതീയ കാഞ്ചേ തൃതീയഃ പ്രശ്നഃ സമാപ്തഃ ॥

2.3.1 Appendix

2.3.14.1 - സ പ്രത്വ>¹

സ പ്രത്വന്നവീയ-സാഃ*ഗേ ദ്യുജ്ഞേ സംയതാ ।

ബൃഹത് തതന്മ ഭാനുനാ ॥ (Appearing in TS- 2.2.12.1)

2.3.14.1 - നി കാവ്യ>²

നി കാവ്യ വേധസഃ ശശ്വതസുർഹസേ ദധാനോ നര്യാം
പുരുണി । അഗ്നിർഭുവദ്രയിപതീ രയിണാഗ് സത്രാ ചക്രാ
ണോ അമൃതാനി വിശ്വാ ॥ (Appearing in TS 2.2.12.2)

2.3.14.1 - ഞ്രം വോ വിശ്വതസ്തരി>³

ഇന്ദ്രം വോ വിശ്വതസ്തരി ഹവാമഹേ ജനേഭ്യഃ ।

അസ്മാകമസ്തു കേവലഃ ॥ (Appearing in TS 1.6.12.1)

2.3.14.1 - ന്രം നരഃ>⁴

ഇന്ദ്രം നരോ നേമധിതാ ഹവന്തേ യത്പാര്യം യുനജ്ഞേ
ധിയസ്താഃ । ശൂരോ നൃഷാതാ ശവസശ്ചകാന ആ ഗോമതി
പ്രജേ ഭജാ ത്വന്നഃ ॥(Appearing in TS 1.6.12.1)

2.3.14.3 - ആപ്യായസ്വ>⁵

ആപ്യായസ്വ സമേതു തേ വിശ്വതഃ സോമ വൃഷ്ണീയം ।
ഭവാ വാജസ്യ സങ്ഗമേ ॥(Appearing in TS 4.2.7.4)

2.3.14.3 - സം തേ>⁶

സം തേ പയാശ്സി സമു യന്തു വാജാഃ സം വൃഷ്ണീയാൻ
യദിമാതിഷാഹഃ । ആപ്യായമാനോ അമൃതായ സോമ ദിവി
ശ്രവാസ്യുത്തമാനി ധിഷ്വ ॥(Appearing in TS 4.2.7.4)

2.3.14.4 - മരുതോ യദ്ധവോ ദിവോ>⁷

മരുതോ യദ്ധ വോ ദിവഃ സുതാ യന്തോ ഹവാമഹേ ।
ആ തു ന ഉപ ഗന്തന ॥ (Appearing in TS 1.5.11.4)

2.3.14.4 – യാ വഃ ശർമ>⁸

യാ വഃ ശർമ ശശമാനായ സന്തി ത്രിധാതുനി ദാശുഷേ
യചതാധി । അസൃഭ്യം താനി മരുതോ വി യന്ത രയിം നോ
ധത്ത വൃഷണഃ സുവീരം ॥ (Appearing in TS 1.5.11.5)

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,
ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ
ഹരിഃ ഓം

2.4 ദിതീയകാണ്ഡേ ചതുർഥഃ പ്രശ്നഃ - ഇഷ്ടിവിധാനം

2.4.1.1

ദേവാ മനുഷ്യാഃ പിതരസ്തേന്യത ആസന്നസുരാ രക്ഷാച്സി
പിശാചാസ്തേന്യതസ്തേഷാം ദേവാനാമുത യദല്പം ലോഹിത-
മകുർവൻ തദ്-രക്ഷാച്സി രാത്രിഭിരസുഭ്നൻ താൻമ്
സുബ്ധാൻ മൃതാനഭി വ്യഘ്നേ തേ ദേവാ അവിദുര്യോ വൈ
നോഽയം മ്രിയതേ രക്ഷാച്സി വാ ഇമം ഘ്നന്തീതി തേ
രക്ഷാഽസ്യുപാമന്ത്രയന്ത താനൃബ്രുവൻ വരം

ഘ്നണാമഹൈ യ - [] 1

2.4.1.2

-ദസുരാൻ ജയാമ തന്നഃ സഹാസദിതി തതോ വൈ ദേവാ
അസുരാനജയൻ തേസുരാൻ ജിത്വാ രക്ഷാഽസ്യുപാനുദന്ത
താനി രക്ഷാഽസ്യന്യതമകർതേതി സമന്തം ദേവാൻ
പര്യവിശൻ തേ ദേവാ അഗ്നാവനാമന്ത തേഽഗ്നയേ പ്രവതേ
പുരോഽധാശമഷ്ടാകപാലം നിരവപന്നഗയേ

വി॒ബാ॒ധ॒വ॒തേ॒ഽഗ്നയേ॑ പ്ര॒തീ॒ക॒വ॒തേ॑ യ॒ദഗ്നയേ॑ പ്ര॒വ॒തേ
നി॒ര॒വ॒പ॒ൻ യാ॒ന്യേ॒വ പു॒രസ്താദ്-ര॒ക്ഷാഽസ്യ॑ - [] 2

2.4.1.3

-സ॒ന്താ॒നി തേ॒ന പ്രാ॒ണ്യു॒ദന്ത॑ യ॒ദഗ്നയേ॑ വി॒ബാ॒ധ॒വ॒തേ
യാ॒ന്യേ॒വാദി॑തോ ര॒ക്ഷാഽസ്യ॑സ॒ൻ താ॒നി തേ॒ന വൃ॒ബാ॒ധ॒ന്ത
യ॒ദഗ്നയേ॑ പ്ര॒തീ॒ക॒വ॒തേ യാ॒ന്യേ॒വ പ॒ശ്ചാദ്-ര॒ക്ഷാഽസ്യ॑സ॒ൻ
താ॒നി തേ॒നാപാ॑നു॒ദന്ത॑ തതോ ദേ॒വാ അ॒ഭ॒വ॒ൻ പരാ॑സു॒രാ യോ
ഭ്രാ॒തൃ॒വൃ॒വാൻമ॑ സ്യാ॒മ് സ സ്വ॑ർധ॒മാന॑ ഏ॒തയേ॑ഷ്ട്യാ
യ॒ജേ॒താ॒ഗ്നയേ॑ പ്ര॒വ॒തേ പു॒രോ॒ധാശ്മ॑ഷ്ടാ॒കപാ॑ലം നി॒ർവ॒പേ-
ദഗ്നയേ॑ വി॒ബാ॒ധ॒വ॒തേ - [] 3

2.4.1.4

ഽഗ്നയേ॑ പ്ര॒തീ॒ക॒വ॒തേ യ॒ദഗ്നയേ॑ പ്ര॒വ॒തേ നി॒ർവ॒പ॒തി യ
ഏ॒വാ॒സ്മാപ്തോ॑-ഭ്രാ॒തൃ॒വൃ॒സ്തം തേ॒ന പ്രാ॒ണ്യു॒ദന്തേ॑ യ॒ദഗ്നയേ॑
വി॒ബാ॒ധ॒വ॒തേ യ ഏ॒വൈ॒നേന॑ സ॒ദ്യുങ്തം॑ തേ॒ന വി॒ബാ॒ധ॒തേ
യ॒ദഗ്നയേ॑ പ്ര॒തീ॒ക॒വ॒തേ യ ഏ॒വാ॒സ്മാത് പാ॒പീ॒യാൻ തം
തേ॒നാപ॑ നു॒ദന്തേ॑ പ്ര॒ശ്രോ॒ത്സം ഭ്രാ॒തൃ॒വൃ॒ം നു॒ദന്തേ॑തി
സ॒ദ്യുശം॑ ക്രാ॒മ॒തി നൈ॒നം പാ॒പീ॒യാ॒നാപ്തോ॑തി യ ഏ॒വം ()
വി॒ദാ॒നേ॒തയേ॑ഷ്ട്യാ യ॒ജേ॒തേ । 4

(വൃണാമഹൈ യത് - പുരസ്താദ് രക്ഷാച്സി - വപേദഗന്യേ
വിബാധവത - ഏവം - ചത്വാരി ച) (A1)

2.4.2.1

ദേവാസുരാഃ സംയത്താ ആസൻ തേ ദേവാ അബ്രുവൻ
യോ നോ വിര്യാവത്തമസ്തമനു സമാരഭാമഹാ ഇതി ത
ഇന്ദ്രമബ്രുവൻ താം വൈ നോ വിര്യാവത്തമോഽസി താമനു
സമാരഭാമഹാ ഇതി സോഽബ്രവീത് തിസ്രോ മ ഇമാസ്തനുവോ
വിര്യാവതീസ്താഃ പ്രീണീതാമാ-സുരാന്ദി ഭവിഷ്യഥേതി താ
വൈ ബ്രൂഹീത്യബ്രുവന്നിയ-മച് ഹോമുഗിയം

വിമൂഢേയമിന്ദ്രിയാവതീ - [] 5

2.4.2.2

-ത്യബ്രവീത്ത ഇന്ദ്രായാച് ഹോമുചേ പുരോധാശ-
മേകാദശകപാലം നിരവപന്നിന്ദ്രായ വൈമുധായേ-
ന്ദ്രായേന്ദ്രിയാവതേ യദിന്ദ്രായാച് ഹോമുചേ നിരവപന്നച്
ഹസ ഏവ തേനാമുചുന്ത യദിന്ദ്രായ വൈ മൂധായ മൂധ ഏവ
തേനാപാഷ്ണത യദിന്ദ്രായേന്ദ്രിയാവത ഇന്ദ്രിയമേവ തേനാ
ss*ത്ഥന്നദധത ത്രയസ്ത്രിച്ശത്കപാലം പുരോധാശം
നിരവപൻ ത്രയസ്ത്രിച്ശദ്വൈ ദേവതാസ്താ ഇന്ദ്ര ആത്മന്നനു

സമാരംഭയത ഭൂതൈ - [] 6

2.4.2.3

താം വാവ ദേവാ വിജിതി-മുത്തമാ-മസുരെർ വ്യജയന്ത
യോ ഭ്രാതൃവ്യവാൻ-സ്യാത് സ സ്പർധമാന ഏതയേഷ്ടയാ
യജേതേന്ദ്രായാഽഹോമുചേ പുരോധാശമേകാദശകപാലം
നിർവപേദിന്ദ്രായ വൈമുധായേന്ദ്രായേന്ദ്രിയാവതേഽഹസാ
വാ ഏഷ ഗൃഹീതോ യസ്മാപ്ലോയാൻ ഭ്രാതൃവ്യോ
യദിന്ദ്രായാഽഹോമുചേ നിർവപത്യഹസ ഏവ തേന
മുച്യതേ മൂധാ വാ ഏഷോഭിഷണ്ണോ യസ്മാത് സമാനേഷ്യന്യഃ
ശ്രേയാനുതാ - [] 7

2.4.2.4

-ഭ്രാതൃവ്യോ യദിന്ദ്രായ വൈമുധായ മൂധാ ഏവ തേനാപ
ഹതേയദിന്ദ്രായേന്ദ്രിയാവത ഇന്ദ്രിയമേവ തേനാത്മൻ ധത്തേ
ത്രയസ്ത്രിഘ്ശത്കപാലം പുരോധാശം നിർവപതി
ത്രയസ്ത്രിഘ്ശദ്വൈ ദേവതാസ്താ ഏവ യജമാന ആത്മന്നനു
സമാരംഭയതേ ഭൂതൈ സാ വാ ഏഷാ വിജിതിർനാമേഷ്ഠിർ
യ ഏവം വിദ്വാനേതയേഷ്ടയാ യജത ഉത്തമാമേവ വിജിതിം
ഭ്രാതൃവ്യേണ വിജയതേ । 8 (ഇന്ദ്രിയാവതീ - ഭൂത്യാ - ഉതൈ

- കാന്ന പഞ്ചാശ്ച) (A2)

2.4.3.1

ദേവാസുരാഃ സംയത്താ ആസൻ തേഷാം ഗായത്രേയാജോ
 ബലമിന്ദ്രിയം വീര്യം പ്രജാം പശുൻമ് സംഗൃഹ്യാ *ssദായാ-
 പക്രമ്യാതിഷ്ഠത് തേഽമന്യന്ത യതരാൻ വാ
 ഇയമുപാവർമ്സ്യതി ത ഇദം ഭവിഷ്യന്തീതി താം വൃഹായന്ത
 വിശ്വകർമ്മന്നിതി ദേവാ ദാഭീത്യസുരാഃ സാ നാനൃതരാഽശ്വ-
 നോപാവർത്ത തേ ദേവാ ഏതദ്-യജുരപശ്യന്നോജോഽസി
 സഹോഽസി ബലമസി - [] 9

2.4.3.2

ഭ്രാജോഽസി ദേവാനാം ധാമ നാമാഽസി വിശ്വമസി വിശ്വായുഃ
 സർവമസി സർവായുരഭിഭൂരിതി വാവ ദേവാ അസുരാണാ -
 മോജോ ബലമിന്ദ്രിയം വീര്യം പ്രജാം പശുനവൃഞ്ജത യദ്-
 ഗായത്ര്യപക്രമ്യാതിഷ്ഠത് തസ്ഥാദേതാം ഗായത്രീതിഷ്ഠിമാഹുഃ
 സംവത്സരോ വൈ ഗായത്രീ സംവത്സരോ വൈ
 തദപക്രമ്യാതിഷ്ഠദ്-യദേതയാ ദേവാ അസുരാണാമോജോ
 ബലമിന്ദ്രിയം വീര്യം - [] 10

2.4.3.3

പ്രജാം പശുനവൃഞ്ജത തസ്മാദേതാഴ് സംവർഗ
 ഇതീഷ്ടിമാഹുര്യോ ഭ്രാതൃവ്യവാൻമ് സ്യാമ് സ സ്പർധമാന
 ഏതയേഷ്ട്യാ യജേതാഗന്യേ സംവർഗായ പുരോധാശ്-
 മഷ്ടാകപാലം നിർവപേത് തഴ് ശൃതമാസന്നമേതേന
 യജുഷാഭി മൃശേദോജ ഏവ ബലമിന്ദ്രിയം വീര്യം പ്രജാം
 പശുൻ ഭ്രാതൃവ്യസ്യ വൃക്തേ ഭവത്യാത്മനാ പരാസ്യ
 ഭ്രാതൃവ്യോ ഭവതി । 11

(ബലമസ്യേ - തയാ ദേവാ അസുരാണാമോജോ ബലമിന്ദ്രിയം
 വീര്യം - പഞ്ചചത്വാരീശ്ശ്ച) (A3)

2.4.4.1

പ്രജാപതിഃ പ്രജാ അസൃജത താ അസ്മാമ് സൃഷ്ടാഃ
 പരാചീരായൻ താ യത്രാവസൻ തതോ ഗർഭമുദൂഭതിഷ്ഠത് താ
 ബൃഹസ്പതിശ്ചാനവൈതാഴ് സോബ്രവീദ്
 ബൃഹസ്പതിരനയാ ത്വാ പ്രതിഷ്ഠാനൃഥ ത്വാ പ്രജാ
 ഉപാവർഥ്സ്യന്തീതി തം പ്രാതിഷ്ഠത് തതോ വൈ പ്രജാപതിം
 പ്രജാ ഉപാവർത്ത യഃ പ്രജാകാമഃ സ്യാത് തസ്മാ ഏതം
 പ്രാജാപത്യം ഗാർമുതം ചരും നിർവപേത് പ്രജാപതി - [] 12

2.4.4.2

-മേവ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി സ ഏവാസൈ
 പ്രജാം പ്രജനയതി പ്രജാപതിഃ പശൂനസ്യജത തേഽസ്മാഥ്
 സൃഷ്ടാഃ പരാഞ്ച ആയൻ തേ യത്രാവസൻ തതോ
 ഗർഭമുദുഭതിഷ്ഠത് താൻ പുഷാ ചാനവൈതാഽ സോഽബ്രവീത്
 പുഷാഽനയാ മാ പ്രതിഷ്ഠാഥ ത്വാ പശവ ഉപാവർഥ്സ്യന്തിതി
 മാം പ്രതിഷ്ഠേതി സോമോഽബ്രവീൻ മമ വാ - [] 13

2.4.4.3

അകൃഷ്ടപച്യമിത്യുഭൗ വാം പ്രതിഷ്ഠാനീത്യബ്രവീത് തൗ
 പ്രാതിഷ്ഠത് തതോ വൈ പ്രജാപതിം പശവ ഉപാവർത്ത യഃ
 പശുകാമഃ സ്മാത് തസ്മാ ഏതഽ സോമാപൗഷ്ണം ഗാർഭുതം
 ചരും നിർവപേഥ് സോമാപുഷണാവേവ സ്വേന
 ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി താവേവാസൈ പശൂൻ പ്രജനയതഃ
 സോമോ വൈ രേതോധാഃ പുഷാ പശൂനാം പ്രജനയിതാ
 സോമ ഏവാസൈ രേതോ ദധാതി പുഷാ () പശൂൻ
 പ്രജനയതി । 14

(വപേത് പ്രജാപതിം - വൈ - ദധാതി പുഷാ - ത്രീണീ ച)
 (A4)

2.4.5.1

അഗ്നേ ഗോഭിരന ആ ഗഹീന്ദോ പുഷ്ട്യാ ജുഷസ്വ നഃ ।
ഇന്ദ്രോ ധർതാ ഗൃഹേഷു നഃ । സവിതാ യഃ സഹസ്രിയഃ
സ നോ ഗൃഹേഷു രാരണത് । ആ പുഷാ ഏതാ വസു ।
ധാതാ ദദാതു നോ രയിമീശാനോ ജഗതസ്സതിഃ । സ നഃ
പൂർണേന വാവനത് । ത്വഷാ യോ വൃഷഭോ വൃഷാ സ നോ
ഗൃഹേഷു രാരണത് । സഹസ്രേണായുതേന ച ।
യേന ദേവാ അമൃതം - [] 15

2.4.5.2

ദീർഘഃ ശ്രവോ ദിവൈരയന്ത । രായസ്പോഷ തഥസ്മഭ്യം
ഗവാം കുപ്ലിം ജീവസ ആ യുവസവ । അഗ്നിർ ഗൃഹപതിഃ
സോമോ വിശ്വവനിഃ സവിതാ സുമേധാഃ സ്വാഹാ ।
അഗ്നേ ഗൃഹപതേ യസ്തേ ഘൃത്യോ ഭാഗസ്തേന സഹ
ഓജ ആക്രമമാണായ ധേഹി ശ്രൈഷ്ട്യാത്പഥോ മാ യോഷം
മൂർധാ ഭൂയാസഃ സ്വാഹാ । 16(അമൃത-മഷ്ടാത്രിഷ്ടശ്ച) (A5)

2.4.6.1

ചിത്രയാ യജേത പശുകാമ ഇയം ധൈവ ചിത്രാ യദാ അസ്യാം
വിശ്വം ഭൂതമധി പ്രജായതേ തേ നേയഞ്ചിത്രാ യ ഏവം

വി॒ദ്വാഽ ശ്ചി॒ത്രയാ॑ പശു॒കാമോ॑ യജ്ഞേ॒ പ്ര പ്ര॑ജയാ॑
 പശു॒ഭിർമി॒മുനൈ॑ർജായതേ॒ പ്രവാ॑ഗേ॒യേന॑ വാപ॒യതി॑ രേതഃ
 സൗ॒മ്യേന॑ ദധാ॒തി രേത॑ ഏ॒വ ഹി॒തം ത്വഷ്ടാ॑ രൂ॒പാണി॑ വി
 ക॒രോതി॑ സാ॒രസ്വ॑തൗ ദ॒വത॑ ഏ॒തദ്വൈ॑ ദൈ॒വ്യം മി॒മുനം
 ദൈ॒വ്യമേ॒വാസൈ॑ - [] 17

2.4.6.2

മി॒മുനം॑ മധ്യ॒തോ ദധാ॒തി പു॒ഷ്ട്യൈ॑ പ്ര॒ജന॑നായ
 സി॒നീവാ॑ലൈ॒ ചരു॑ർഭ॒വതി॑ വാ॒ഗൈ സി॒നീവാ॑ലീ പു॒ഷ്ടിഃ
 ഖ॒ലു വൈ॑ വാക്പു॒ഷ്ടിമേ॒വ വാ॒ചമു॑പൈ॒ത്യേന്ദ്ര॑ ഉ॒ത്തമോ॑
 ഭ॒വതി॑ തേ॒നൈവ॑ ത॒ന്മിമു॑നഃ സ॒പ്തൈ॑താനി॒ ഹവീ॑ഷി ഭ॒വന്തി
 സ॒പ്ത ഗ്രാ॑മ്യാഃ പശ॒വഃ സ॒പ്താ॑ര॒ണ്യാഃ സ॒പ്ത ച॑ന്ദാഽസ്യു-
 ഭ്യ॒സ്യാ-വ॑രു॒ദ്ധ്യാ അ॑മൈ॒താ ആ॑ഹു॒തീർ ജു॑ഹോ॒ത്യേതേ॑
 വൈ ദേ॒വാഃ പു॒ഷ്ടിപ॑തയസ്ത ഏ॒വാ() സ്മി॑ൻ പു॒ഷ്ടിം ദധാ॒തി
 പു॒ഷ്ടിതി॑ പ്ര॒ജയാ॑ പശു॒ഭിര॑മോ യദേ॒താ ആ॑ഹു॒തീർജു॑ഹോ॒തി
 പ്ര॒തിഷ്ഠി॑ത്യൈ । 18(അ॒സ്മൈ - ത ഏ॒വ - ദ്വാദ॑ശ ച) (A6)

2.4.7.1

മാ॒രുത॑മസി॒ മരു॑താമോജോഽപാ॒ം ധാ॒രാം ദി॒ന്ധി ര॑മയ॒ത മരു॑തഃ
 ശ്വേ॒തമാ॑യിനം മനോ॒ജവ॑ സം വൃ॒ഷണ॑ഃ സു॒വൃക്തി॑ം ।
 യേന॑ ശ॒ർദ്ധ ഉ॒ഗ്രമ॑വ-സൃ॒ഷ്ടമേ॒തി തദ॑ശി॒നാ പരി॑ ധ॒ത്തഃ

സ്വസ്തി । പുരോവാതോ വർഷഞ്ജിനവാവൃഥ്-സ്വാഹാ
 വാതാവദ്-വർഷന്നുഗ്രവാവൃഥ് സ്വാഹാ സുനയൻ വർഷൻ
 ഭീമരാവൃഥ് സ്വാഹാ സനശന്യവസ്സുർജൻ-ദിദ്യുദ്- വർഷൻ-
 ത്വേഷരാവൃഥ് സ്വാഹാ ടിരാത്രാം വർഷൻ

പൂർതിരാവൃഥ് - [] 19

2.4.7.2

സ്വാഹാ ബഹു ഹായമവൃഷാദിതി ശ്രുതരാവൃഥ് സ്വാഹാ
 ട്വപതി വർഷൻ-വിരാധാ വൃഥ് സ്വാഹാ ട്വസ്സുർജൻ-
 ദിദ്യുദ്-വർഷൻ-ഭൂതരാവൃഥ് സ്വാഹാ മന്ദാ വാശാഃ
 ശുന്ധ്യുരജിരാഃ । ജ്യോതിഷ്ഠതീ-സ്തമസ്വരീ-രുന്ദതീഃ
 സുഹേനാഃ । മിത്രഭൃതഃ ക്ഷത്രഭൃതഃ സുരാഷ്ട്രാ ഇഹ മാഽവത ।
 വൃഷ്ണോ അശ്വസ്യ സന്ദാനമസി വൃഷ്ട്വൈ ത്വോപ

നഹ്യാമി । 20 (പൂർതിരാവൃദ് - ദിചത്വാരിശ്ശച്ച) (A7)

2.4.8.1

ദേവാ വസവ്യാ അഗ്നേ സോമ സൂര്യ । ദേവാഃ ശർമണ്യാ
 മിത്രാവരുണാഽര്യമൻ । ദേവാഃ സപീതയോ ട്വാൻ-
 നപാദാശുഹേമൻ । ഉദ്നോ ദത്തോദധിം ദിന്ത ദിവഃ
 പർജന്യാദന്തരിക്ഷാത്-പൃഥിവ്യാസ്തതോ നോ
 വൃഷ്ട്വാഽവത । ദിവ ചിത്തമഃ കൃണ്വന്തി പർജന്യേനോ-

ദവാഹേന॑ । പൃഥ്വിവീം യദ് വ്യുന്ദന്തി॑ । ആയൻ നരഃ॑
 സുദാനവോ॑ ദദാശുഷേ॑ ദിവഃ കോശമച്ഛുച്ഛവുഃ॑ । വി
 പർജന്യാഃ॑ സൃജന്തി രോദസീ॑ അനു॒ ധന്വനാ॑ യന്തി - [] 21

2.4.8.2

വൃഷ്ടയഃ॑ । ഉദീരയമാ॑ മരുതഃ സമുദ്രതോ യൂയം വൃഷ്ടിം॑
 വർഷയമാ॑ പുരീഷിണഃ॑ । ന വോ॑ ദസ്രാ॒ ഉപ ദസ്യന്തി॑ ധേനവഃ॑
 ശുഭം യാതാമനു॑ രഥാ॑ അവൃഥ്സത॑ । സൃജാ വൃഷ്ടിം ദിവ
 ആട്ഭിഃ॑ സമുദ്രം പൃണ॑ । അബ്ജാ॑ അസി പ്രഥമജാ॑ ബലമസി
 സമുദ്രിയം॑ । ഉന്നന്ദയ॑ പൃഥ്വിവീം ദിന്ധീദം ദിവ്യം നഭഃ॑ ।
 ഉദ്നോ॑ ദിവ്യസ്യ॑ നോ ദേഹീശാനോ॑ വിസൃജാ॑ ദൃതിം॑ ।
 യേ ദേവാ () ദിവിഭാഗാ॑ യേന്തരിക്ഷ॑ ഭാഗാ॑ യേ പൃഥ്വിവി
 ഭാഗാഃ॑ । ത ഇമം യജ്ഞമവന്തു॑ ത ഇദം ക്ഷേത്രമാ॑ വിശന്തു॑
 ത ഇദം ക്ഷേത്രമനു॑ വി വിശന്തു॑ । 22

(യന്തി - ദേവാ - വിച്ഛതിശ്ച) (A8)

2.4.9.1

മാരുതമസി॑ മരുതാമോജ॑ ഇതി॑ കൃഷ്ണം വാസഃ॑ കൃഷ്ണതൃഷ്ണം॑
 പരി॑ ധത്ത ഏതദൈ॑ വൃഷ്ട്വൈ॑ രൂപച്ഛ॑ സരൂപ॑ ഏവ॑ ഭൂത്വാ॑
 പർജന്യാം വർഷയതി॑ രഥയത॑ മരുതഃ ശ്വേനമായിനമിതി॑

പശ്ചാദാതം പ്രതി മീവതി പുരോവാതമേവ ജനയതി
 വർഷസ്യ വരുദ്ധ്യേ വാതനാമാനി ജുഹോതി വായുർവൈ
 വൃഷ്ട്യാ ഇൗശേ വായുമേവ സേന ഭാഗധേയേനോപ

ധാവതി സ ഏവാസ്മൈ പർജന്യം വർഷയത്യഷ്ടൗ - [] 23

2.4.9.2

ജുഹോതി ചതസ്രോ വൈ ദിശശ്ചതസ്രോഽവാന്തരദിശാ
 ദിഗ്ഭ്യ ഏവ വൃഷ്ടിൗ സം പ്ര ച്യാവയതി കൃഷ്ണാജിനേ
 സംയൗതി ഹവിരേവാകരന്തർവേദി സംയൗത്യ വരുദ്ധ്യേ
 യതീനാമദ്യമാനാനാൗ ശീർഷാണി പരാഽപതന്തേ ഖർജൂരാ
 അഭവൻ-തേഷാൗ രസ ഊർധ്വോഽപതത്-താനി കരീരാന്ധ്യ-
 ഭവൻമ് സൗമ്യാനി വൈ കരീരാണി സൗമ്യാ ഖലു വാ
 ആഹുതിർദിവോ വൃഷ്ടിം ച്യാവയതി യത്കരീരാണി
 ഭവന്തി - [] 24

2.4.9.3

സൗമ്യയൈവാഽഽഹുത്യാ ദിവോ വൃഷ്ടിമവ രുന്ധേ മധുഷാ
 സംയൗത്യപാം വാ ഏഷ ഓഷധീനാൗ രസോ യന്ധവദ്ഭ്യ
 ഏവൗഷധീഭ്യോ വർഷത്യഥോ അദ്ഭ്യ ഏവൗഷധീഭ്യോ
 വൃഷ്ടിം നി നയതി മാനാ വാശാ ഇതി സംയൗതി

നാമധേയൈരേവൈനാ അച്ചൈത്യമോ യഥാ ബ്രൂയാദസാ
വേഹീത്യേവമേവൈനാ നാമധേയൈരാ - [] 25

2.4.9.4

ച്യാവയതി വൃഷ്ണോ അശ്വസ്യ സന്ദാനമസി വൃഷ്ട്വൈ
ത്വാപ നഹ്യാമീത്യാഹ വൃഷാ വാ അശ്വാ വൃഷാ പർജന്യഃ
കൃഷ്ണ ഇവ ഖലു വൈ ഭൂത്വാ വർഷതി രൂപേണൈവൈനാ
സമർധയതി വർഷസ്യാ വരുദ്ധ്യേ । 26 (അഷ്ടൗ - ഭവന്തി -

നാമധേയൈരെ - കാന്ന ത്രിശ്ശ്ച) (A9)

2.4.10.1

ദേവാ വസവ്യാ ദേവാഃ ശർമണ്യാ ദേവാഃ സപീതയ ഇത്യാ
ബധ്നാതി ദേവതാഭിരേവാനപഹം വൃഷ്ടിമിച്ഛതി യദി വർഷേത്-
താവത്യേവ ഹോതവ്യം യദി ന വർഷേച്ഛോ ഭൂതേ
ഹവിർനിർവപേദഹോരാത്രേ വൈ
മിത്രാവരുണാവഹോരാത്രാഭ്യാം ഖലു വൈ പർജന്യോ
വർഷതി നക്തം വാ ഹി ദിവം വാ വർഷതി
മിത്രാവരുണാവേവ സേന ഭാഗധേയേനോപ
ധാവതി താവേവാസാ - [] 27

2.4.10.2

അഹോരാത്രാഭ്യം പർജന്യം വർഷയതോഽഗ്നയേ ധാമച്ഛദേ
 പുരോധാശമഷ്ടാകപാലം നിർവപേന്മാരുതഃ സപ്തകപാലഃ
 സൗര്യമേകകപാലമഗ്നിർവാ ഇതോ വൃഷ്ടിമുദീരയതി
 മരുതഃ സൃഷ്ടാം നയന്തി യദാ ഖലു വാ അസാവാദിത്യോ
 നൃങ്-രശ്മിഭിഃ പര്യാവർതതേഽഥ വർഷതി ധാമച്ഛദിവ ഖലു
 വൈ ഭൂതാ വർഷത്യേതാ വൈ ദേവതാ വൃഷ്ട്യാ ഇൗശതേ
 താ ഏവ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി താ - [] 28

2.4.10.3

ഏവാസ്മൈ പർജന്യം വർഷയന്ത്യുതാ വർഷിഷ്യൻ
 വർഷത്യേവ സൃജാ വൃഷ്ടിം ദിവ ആഽഭിഃ സമുദ്രം
 പുണേത്യാഹേമാശ്ചൈവാ-മുശ്ചാപഃ സമർധയത്യഥോ
 ആഭിരേവാ-മൂരച്ഛത്യഞ്ജാ അസി പ്രഥമജാ ബലമസി
 സമുദ്രിയമിത്യാഹ യമായജുരേവൈത-ദുന്ന്മ ഭയ
 പൃഥിവീമിതി വർഷാഹ്വാം ജുഹോത്യേഷാ വാ ()
 ഓഷധീനാം വൃഷ്ടിവനിസ്തയൈവ വൃഷ്ടിമാ ച്യാവയതി യേ
 ദേവാ ദിവിഭാഗാ ഇതി കൃഷ്ണാജിനമവ ധൂനോതീമ
 ഏവാസ്മൈ ലോകാഃ പ്രീതാ അഭീഷ്ടാ ഭവന്തി । 29

(അസ്മൈ - ധാവതി താ - വാ - ഏകവിഴ്ശതിശ്ച)(A10)

2.4.11.1

സർവാ॑ണി ച॒ന്ദാഽസ്യേ॑ത॒സ്യാ-മി॑ഷ്ട॒യാ-മ॒നുചൃ॑തീ॒ത്യാഹു॑-
 സ്രി॑ഷ്ടുഭോ॒ വാ ഏ॒തദ്-വീ॑ര്യം ധ്വേ॑ത് ക॒കുദു॑ഷ്ണി॒ഹാ ജഗ॑തൈ
 യദു॑ഷ്ണി॒ഹ-ക॑കുഭാവ॒ന്യാഹ॑ തേ॒നൈ॒വ സർവാ॑ണി ച॒ന്ദാഽ
 സൃ॑വ॒ രുന്ധേ॑ ഗായ॒ത്രീ വാ ഏ॒ഷാ യദു॑ഷ്ണി॒ഹാ യാനി॑
 ച॒ത്വാ॒ര്യധൃ॑ക്ഷ॒രാണി॑ ച॒തുഷ്ടാ॑ദ॒ ഏ॒വ തേ॒ പശ॑വോ॒ യഥാ॑
 പു॒രോ॒ധാശേ॑ പു॒രോ॒ധാശോ॑ഽധ്യേ॒വമേ॒വ തദ്-യദ്-
 ഋ॒ചൃധൃ॑ക്ഷ॒രാണി॑ യ॒ജ്ജഗ॑ത്യാ - [] 30

2.4.11.2

പ॒രിദ॒ധ്യാദ॑ന്തം ധ്വേ॑ജ്ഞം ഗ॒മയേ॑ത് ത്രി॒ഷ്ടുഭാ॑ പ॒രി
 ദ॒ധാതീ॑ന്ദ്രി॒യം വൈ॑ വീ॒ര്യം ത്രി॒ഷ്ടുഗി॑ന്ദ്രി॒യ ഏ॒വ വീ॑ര്യേ
 യ॒ജ്ഞം പ്ര॑തി॒ഷ്ഠാപ॑യതി॒ നാന്തം॑ ഗ॒മയ॑ത്യ॒ഗ്നേ ത്രീ॑ തേ
 വാ॒ജിനാ॑ ത്രീ॒ ഷ॒ധസ്ഥേ॑തി॒ ത്രിവ॑ത്യാ പ॒രി ദ॒ധാതി॑
 സ॒രൂപ॑ത്വായ॒ സർവോ॑ വാ ഏ॒ഷ യജേ॑ന്താ॒ യത്
 ത്രൈ॑ധാ॒തവീ॑യം കാ॒മായ-കാ॑മായ॒ പ്രയു॑ജ്യതേ॒ സർവേ॑ഭ്യോ
 ഹി കാ॑മേഭ്യോ॒ യജ്ഞഃ॑ പ്ര॒യുജ്യ॑തേ॒ ത്രൈ॑ധാ॒തവീ॑യേ॒ന
 യജേ॑ന്താദി॒ചര॑ന്ഥ് സർവോ॑ വാ - [] 31

2.4.11.3

ഏഷ യജ്ഞോ യത് ത്രൈധാതവീയച്ഛ് സർവ്വേണൈവൈനം
 യജ്ഞേനാഭി ചരതി സ്തൃണുത ഏവൈനമേതയൈവ
 യജ്ഞേനാഭിചര്യമാണഃ സർവ്വോ വാ ഏഷ യജ്ഞോ യത്
 ത്രൈധാതവീയച്ഛ് സർവ്വേണൈവ യജ്ഞേന യജ്ഞേ
 നൈനമഭിചരന്ത് സ്തൃണുത ഏതയൈവ യജ്ഞേ സഹസ്രേണ
 യക്ഷ്യമാണഃ പ്രജാതമേവൈനദ്-ദദാത്യേതയൈവ യജ്ഞേ
 സഹസ്രേണേജാനോഽന്തം വാ ഏഷ പശൂനാം ഗച്ഛതി - [] 32

2.4.11.4

യഃ സഹസ്രേണ യജ്ഞേ പ്രജാപതിഃ ഖലു വൈ
 പശൂനസൃജത താഽത്രൈധാതവീയേ-നൈവാസൃജത യ
 ഏവം വിദാഽത്രൈധാതവീയേന പശുകാമോ യജ്ഞേ
 യസ്മാദേവ യോനേഃ പ്രജാപതിഃ പശൂനസൃജത
 തസ്മാദേവൈനാന്ത് സ്തൃണുത ഉപൈനമുത്തരച്ഛ് സഹസ്രം
 നമതി ദേവതാഭ്യോ വാ ഏഷ ആ വൃശ്ച്യതേ യോ യക്ഷ്യ
 ഇത്യുക്ത്വാ ന യജ്ഞേ ത്രൈധാതവീയേന യജ്ഞേ
 സർവ്വോ വാ ഏഷ യജ്ഞോ - [] 33

2.4.11.5

യത് ത്രൈതവീയച്ഛ് സർവ്വേണൈവ യജ്ഞേന യജ്ഞേ ന
 ദേവതാഭ്യ ആ വൃശ്ച്യതേ ദാദശകപാലഃ പുരോധാശോ
 ഭവതി തേ ത്രയശ്ചതുഷ്ഠപാലാ-സ്രിഷ്ഠമൃദ്ധതായ ത്രയഃ
 പുരോധാശാ ഭവന്തി ത്രയ ഇമേ ലോകാ ഏഷാം
 ലോകാനാമാപ്ത്യാ ഉത്തര-ഉത്തരോ ജ്യായാൻ ഭവത്യേവമിവ
 ഹീമേ ലോകാ യവമയോ മധ്യ ഏതദാ അന്തരീക്ഷസ്യ രൂപച്ഛ്
 സമൃദ്ധ്യേ സർവ്വേഷാമഭിഗമയന്നവ ദൃത്യഹംബട്കാരച്ഛ്
 ഹിരണ്യം ദദാതി തേജ ഏവാ - [] 34

2.4.11.6

ഽവ രൂന്ധേ താർപ്യം ദദാതി പശൂനേവാവ രൂന്ധേ ധേനും
 ദദാത്യാശിഷ ഏവാവ രൂന്ധേ സാമ്നോ വാ ഏഷ വർണോ
 യദ്ധിരണ്യം യജുഷാം താർപ്യമുക്താമദാനാം
 ധേനുരേതാനേവ സർവാൻ വർണാനവ രൂന്ധേ । 35

(ജഗത്യാ - ടഭിചരൻമ് സർവ്വോ വൈ - ഗച്ഛതി - യജ്ഞ -
 സ്തേജ ഏവ - ത്രിച്ഛച്ഛ്) (A11)

2.4.12.1

ത്വഷ്ടാ ഹതപുത്രോ വീന്ദച്ഛ് സോമമാഹരത് തസ്മിന്നിന്ദ
 ഉപഹവമൈച്ചത തം നോപാഹവത പുത്രം മേഽവധീരിതി സ

യജ്ഞവേശസം കൃതാ പ്രാസഹാ സോമമപിബത് തസ്യ
 യദത്യശീഷ്യത തത് ത്വഷ്ടാഃ ഹവനീയമുപ പ്രാവർതയഥ്
 സാഹേന്ദ്രശത്രുർവർധസോതി സ യാവദൂർധാഃ പരാവിധ്യതി
 താവതി സ്വയമേവ വൃരത യദി വാ താവത് പ്രവണ - [] 36

2.4.12.2

-മാസീദ്യദി വാ താവദധ്യഗേരാസീഥ് സ സംഭവന്ന -
 ഗീഷോമാവദി സമഭവഥ് സ ഇഷുമാത്രമിഷുമാത്രം
 ഹിഷ്യാങ്ങവർധത സ ഇമാം ലോകാനവുണോദ്യ-ദിമാം
 ലോകാനവുണോത് തദ്-വൃത്രസ്യ വൃത്രതാം തസ്മാദിന്ദ്രോ
 ബിഭേദപി ത്വഷ്ടാ തസ്മൈ ത്വഷ്ടാ വജ്രമസിഞ്ചത് തപോ
 വൈ സ വജ്ര ആസീത് തമുദ്യന്തും നാശക്നോദഥ
 വൈ തർഹി വിഷ്ണു - [] 37

2.4.12.3

-രന്യാ ദേവതാ ഹസീഥ് സോബ്രവീദ്-വിഷ്ണവേഹീദമാ
 ഹരിഷ്യാവോ യേനായമിദമിതി സ വിഷ്ണുസ്രോധാഃ ഞാന്നം
 ഹി ന്യധത്ത പൃഥിവ്യാം തൃതീയമന്തരിക്ഷേ തൃതീയം ദിവി
 തൃതീയ-മദിപര്യാവർതാദ്-ഹൃബിഭേദ്യത്-പൃഥിവ്യാം തൃതീയ
 മാസീത് തേനേന്ദ്രോ വജ്രമുദയച്ഛദ്-വിഷ്ണനുസ്ഥിതഃ
 സോബ്രവീഥാ മേ പ്ര ഹാരസ്തി വാ ഇദം - [] 38

2.4.12.4

മയി വീര്യം തത് തേ പ്രദാസ്യാമീതി തദസൈ പ്രായച്ഛത് തത്
 പ്രത്യഗൃഹ്ണാദധാ മേതി തദ്-വിഷ്ണവേതി പ്രായച്ഛത് തദ്-
 വിഷ്ണുഃ പ്രത്യഗൃഹ്ണാദസ്മാസിന്ദ്ര ഇന്ദ്രിയം ദധാതിതി
 യദന്തരിക്ഷേ തൃതീയമാസീത് തേനേന്ദ്രോ വജ്രമുദയച്ഛദ്-
 വിഷ്ണവനുസ്ഥിതഃ സോഽബ്രവീന്മാ മേ പ്രഹാരസ്തി വാ ഇദം- [] 39

2.4.12.5

മയി വീര്യം തത് തേ പ്ര ദാസ്യാമീതി തദസൈ പ്രായച്ഛത്
 തത് പ്രത്യഗൃഹ്ണാദ് ദിർമാധാ ഇതി തദ്-വിഷ്ണവേതി
 പ്രായച്ഛത് തദ്-വിഷ്ണുഃ പ്രത്യഗൃഹ്ണാദസ്മാസിന്ദ്ര ഇന്ദ്രിയം
 ദധാതിതി യദിവി തൃതീയമാസീത് തേനേന്ദ്രോ
 വജ്രമുദയച്ഛദ്- വിഷ്ണവനുസ്ഥിതഃ സോഽബ്രവീന്മാ മേ
 പ്രഹാര്യേനാഹ - [] 40

2.4.12.6

-മിദമസി തത് തേ പ്രദാസ്യാമീതി ത്വീ(3) ഇത്യബ്രവീഥ്
 സന്ധാം തു സന്ധാവഹൈ താമേവ പ്രവിശാനീതി യന്മാം
 പ്രവിശേഃ കിം മാ ഭുഞ്ജാ ഇത്യബ്രവീത് താമേവേന്ധീയ
 തവ ഭോഗായ താം പ്രവിശേയമിത്യബ്രവീത് തം വൃത്രഃ
 പ്രാവിശദുദരം വൈ വൃത്രഃ ക്ഷുത് ഖലു വൈ മനുഷ്യസ്യ
 ഭ്രാതൃവ്യോ യ - [] 41

2.4.12.7

ഏ॒വം വേ॑ദ ഹ॒ന്തി ക്ഷു॒ധം ഭാ॑ത്യു॒വ്യം തദ॑സൈ॒ പ്രായ॑ച്ച॒ത്
 തത് പ്ര॑ത്യുഗൃ॒ഹ്ണാത്-ത്രി॑ർമാ॒ധാ ഇ॒തി തദ്-വി॑ഷ്ണുവേ॒തി
 പ്രായ॑ച്ച॒ത് തദ്-വി॑ഷ്ണുഃ പ്ര॑ത്യുഗൃ॒ഹ്ണാദസാ॑സി॒ന്ദ്ര ഇ॒ന്ദ്രിയം
 ദ॒ധാതി॑തി യ॒ന്ത്രിഃ പ്രായ॑ച്ച॒ത് ത്രിഃ പ്ര॑ത്യുഗൃ॒ഹ്ണാത്
 തത് ത്രി॑ധാതോ॒സ്രിധാ॑തു॒ത്വം യദ്-വി॑ഷ്ണുര॒ന്വതി॑ഷ്ഠ
 വി॑ഷ്ണുവേ॒തി പ്രായ॑ച്ച॒ത് തസ്മാ॑ദൈ॒ന്ദ്രാവൈ॑ഷ്ണവ॒ഹവി॑ർഭവ॒തി
 ()യദാ॑ ഇ॒ദം കി॑ഞ്ച തദ॑സൈ॒ തത് പ്രായ॑ച്ചദ് ജ॒ചഃ സാ॑മാ॒നി
 യജു॑ഃഷി സ॒ഹസ്രം വാ॑ അ॒സൈ॒ തത് പ്രായ॑ച്ച॒ത് തസ്മാ॑ദ്
 സ॒ഹസ്ര॑ദക്ഷി॒ണം । 42

(പ്ര॒വണം - വി॑ഷ്ണു ര - വാ ഇ॒ദ- മി॒ദ - മഹം - യോ - ഭ॒വ -
 ത്യേ॒ക വി॑ശ്ശതിശ്ച) (A12)

2.4.13.1

ദേ॒വാ വൈ॑ രാ॒ജന്യം-ജ॑ജായമാ॒നാ-ദ॒ബി॒ഭയു॑-സ്മ॒ന്തരേ॑വ
 സ॒ന്തം ദാ॒മ്നാ പൗ॑ര॒ണിഥ് സ॒ വാ ഏ॒ഷോപോ॑ണ്യോ ജായതേ
 യദ്-രാ॒ജന്യം യദാ॑ ഏ॒ഷോപോ॑ണ്യോ ജായേത
 വൃ॒ത്രാൻ ഏ॒ശ ശ്വ॑രേ॒ഭ്യം കാ॑മയേത രാ॒ജന്യമ॑പോണ്യോ
 ജായേത വൃ॒ത്രാൻ ഏ॒ശ ശ്വ॑രേ॒ദിതി॑ തസ്മാ॑ ഏ॒തമൈ॑ന്ദ്രാ

ബാർഹസ്സത്യം ചരും നിർവ്വപേദൈന്ദ്രോ വൈ രാജന്യോ
 ബ്രഹ്മ ബൃഹസ്സതിർ ബ്രഹ്മണൈവൈനം ()
 ദാമോഽപോഽനാൻ മുഞ്ചതി ഹിരണ്യം ദാമ ദക്ഷിണാ
 സാക്ഷാദേവൈനം ദാമോഽപോഽനാൻ മുഞ്ചതി । 43

(ഏനം - ദാദശ ച) (A13)

2.4.14.1

നവോനവോ ദവതി ജായമാനോഽഹ്നാം കേതുരുഷസാ
 മേത്യഗ്രേ । ദാഗം ദേവേഭ്യോ വിദധാത്യായൻ പ്രചന്ദ്രമാസ്തിരതി
 ദീർഘമായുഃ । യമാദിത്യാ അശ്ശുമാപ്യായയന്തി യമക്ഷിത-
 മക്ഷിതയഃ പിബന്തി । തേന നോ രാജാ വരുണോ
 ബൃഹസ്സതിരാ പ്യായയന്തു ഭുവനസ്യ ഗോപാഃ । പ്രാച്യാം
 ദിശി ത്വമിന്ദ്രാസി രാജോതോദീച്യാം വൃത്രഹൻ
 വൃത്രഹാഽസി । യത്ര യന്തി സ്രോത്യാസ്ത - [] 44

2.4.14.2

-ജജിതം തേ ദക്ഷിണതോ വൃഷഭ ഏധി ഹവ്യഃ ।
 ഇന്ദ്രോ ജയാതി ന പരാ ജയാതാ അധിരാജോ രാജസു
 രാജയാതി । വിശ്വാ ഹി ഭൂയാഃ പൃതനാ അഭിഷ്ടീരുപസഭ്യോ
 നമസ്യോ യമാഽസത് । അസ്യേദേവ പ്രരിരിചേ മഹിത്വം ദിവഃ
 പൃഥിവ്യാഃ പര്യന്തരിക്ഷാത് । സ്വരാധിന്ദ്രോ ദമ ആ

വിശ്വഗൃതഃ സ്വരിരമത്രോ വവക്ഷേ രണായ । അഭി താ
ശൂര നോനുമോഽദുഗ്ധാ ഇവ ധേനവഃ । ഇൗശാന- [] 45

2.4.14.3

-മസ്യ ജഗതഃ സുവർദ്ധ്യശമീശാനമിന്ദ്ര തസ്ഥുഷഃ । താമിദ്ധി
ഹവാമഹേ സാതാ വാജസ്യ കാരവഃ । താം വൃത്രേഷിന്ദ്ര
സത്പതിം നരസ്താം കാഷ്ഠാസ്വർവതഃ । യദ് ദ്യാവ ഇന്ദ്ര തേ
ശതച് ശതം ഭൂമീരുത സ്യുഃ । ന താ വജ്രിൻമ് സഹസ്രച്
സൂര്യോ അനു ന ജാതമഷ്ട രോദസീ । പിബാ സോമമിന്ദ്ര
മന്ദതു താ യന്തേ സുഷാവ ഹര്യശാദ്രിഃ । 46

2.4.14.4

സോതൂർബാഹുഭ്യാച് സുയതോ നാർവാ । രേവതീർനഃ
സധമാദ ഇന്ദ്രേ സന്തു തുവിവാജാഃ । ക്ഷുമന്തോ യാദിർമദേമ ।
ഉദഗേ ശുചയസ്തവ>¹, വി ജ്യോതിഷോ>²,
ദു ത്യം ജാതവേദസച്>³,
സപ്ത താ ഹരിതോ രഥേ വഹന്തി ദേവ സൂര്യ ।
ശോചിഷ്ഠശം വിചക്ഷണ । ചിത്രം ദേവാനാമുദഗാദനീകം
ചക്ഷുർമിത്രസ്യ വരുണസ്യാഽഗേഃ । ആഽപ്രാ ദ്യാവാപൃഥിവീ
അന്തരിക്ഷച് സൂര്യ ആത്മാ ജഗതസ്തസ്ഥുഷ - [] 47

2.4.14.5

ശ്വ | വിശ്വേ ദേവാ ജ്ഞാപ്യായ ജ്ഞാദിർ ഹവനശ്രുതഃ |

ജുഷന്താം യുജ്യം പയഃ | വിശ്വേ ദേവാഃ ശൃണുതേമച്ഛ് ഹവം
മേ യേ അന്തരിക്ഷേ യ ഉപ ദൃവിഷു | യേ അഗ്നിജിഹ്വാ ഉത
വാ യജത്രോ ആസദ്യാസ്മിൻ ബർഹിഷി മാദയധാം | 48

(ത - ദീശാൻ - മദ്രി - സുസ്ഥുഷ - സ്രിച്ശച്ഛ്) (A14)

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 14 Anuvaakams :-

(ദേവാ മനുഷ്യാ - ദേവസുരാ അബ്രുവൻ - ദേവാസു
രാസ്തേഷാം ഗായത്രി - പ്രജാപതിസ്തോ യത്രാഃ - ഗേ ഗോഭിഃ
- ചിത്രയാ - മാരുതം - ദേവാ വസവ്യാ അഗേ - മാരുതമിതി
- ദേവാ വസവ്യാ ദേവാഃ ശർമണ്യാഃ - സർവാണി - ത്വഷ്ടാ
ഹതപുത്രോ - ദേവാ വൈ രാജന്യാൻ - നവോനവ -
ശ്വതുർദശ)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(ദേവാ മനുഷ്യാഃ - പ്രജാം പശുൻ - ദേവാ വസവ്യാഃ -
പരിദധദ്വിദ- മസ്ഥ്യ - ഷ്ടാ ചതാരിച്ശത്)

First and Last Padam of Fourth Prasnam of Kanda 2:-

(ദേവാ മനുഷ്യാ - മാദയധാ)

॥ ഹരിഃ ഓം ॥

॥ കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ സംഹിതായാം

ദിതീയകാണേ ചതുർഥഃ പ്രശ്നഃ സമാപ്തഃ ॥

2.4.1 Appendix

2.4.14.4 - ഉദഗേ ശുചയസ്സവ>¹

ഉദഗേ ശുചയസ്സവ ശുക്രാ ഭ്രാജന്ത ഇാരതേ ।

തവ ജ്യോതിഃ ഷ്യർചയഃ ॥ (Appearing in TS1.3.14.8)

2.4.14.4 - വിജ്യോതിഷോ>²

വി ജ്യോതിഷാ ബൃഹതാ ഭാത്യഗ്നിരാവിർവിശ്വാനി കൃണുതേ
മഹിതാ ।

പ്രാദേവീർ മായാഃ സഹതേ-ദുരേവാഃ ശിശീതേ ശൃങ്ഗേ
രക്ഷസേ വിനിക്ഷേ ॥ (Appearing in TS1.2.14.7)

2.4.14.4 - ദൃത്യം ജാതവേദസം > 3

ഉദൃത്യം ജാതവേദസം ദേവം വഹന്തി കേതവഃ ।
ദൃശേ വിശ്വായ സൂര്യം ॥

(Appearing in TS1.4.43.1)

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,
ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ
ഹരിഃ ഓം

2.5 ദിതീയകാണേ പഞ്ചമഃ പ്രശ്നഃ - ഇഷ്ടവിധാനം

2.5.1.1

വിശ്വരൂപോ വൈ താഷ്ട്രഃ പുരോഹിതോ ദേവാനാമാസീത്
സ്വസ്രിയോഽസുരാണാം തസ്യ ത്രീണി ശീർഷാണാം സന്ധി-
സോമപാനം സുരാപാന-മന്നാദനം സ പ്രത്യക്ഷം
ദേവേഭ്യോ ഭാഗമവദത് പരോക്ഷമസുരേഭ്യഃ സർവസ്മൈ വൈ
പ്രത്യക്ഷം ഭാഗം വദന്തി യസ്മാ ഏവ പരോക്ഷം വദന്തി
തസ്യ ഭാഗ ഉദിതസ്തസ്മാദിന്ദ്രോ ബിഭേദീഭ്യഃ വൈ രാഷ്ട്രം
വി പര്യാവർതയതീതി തസ്യ വജ്രമാദായ ശീർഷാണാമുപിന
ഭ്യം സോമപാന - [] 1

2.5.1.2

-മാസീത് സ കപിഞ്ജലോ ദേവത്യം സുരാപാനം
സകലവിങ്കോ യദന്നാദനം സ തിത്തിരിസ്തസ്മാഞ്ജലിനാ
ബ്രഹ്മഹത്യോമുപാഗൃഹ്ണാത് താഴ് സംവത്സരമബിഭ്രസ്തം
ഭൂതാനുഭൃക്രോശൻ ബ്രഹ്മഹന്നിതി സ

പൃഥ്വിവീമുപാസിദദസ്യ ബ്രഹ്മഹത്യായൈ തൃതീയം
 പ്രതി ഗൃഹാണേതി സാബ്രവീദാരം വൃണൈ ഖാതാത്
 പരാദവിഷ്യന്തീ മന്യേ തതോ മാ പരാ ഭൂവമിതി പുരാ തേ- [] 2

2.5.1.3

സംവത്സരാദപി രോഹാദിത്യബ്രവീത് തസ്മാത് പുരാ
 സംവത്സരാത് പൃഥ്വിവൈ ഖാതമപി രോഹതി വാരേവൃതഃ
 ഹ്യസ്യ തൃതീയം ബ്രഹ്മഹത്യായൈ പ്രത്യഗൃഹ്ണാത്
 തഥ് സ്വകൃതമിരിണമഭവത് തസ്മാദാഹിതാഗ്നിഃ ശ്രദ്ധാദേവഃ
 സ്വകൃത ഇരിണേ നാവ സ്യേദ്-ബ്രഹ്മഹത്യായൈ ഹ്യേഷ
 വർണഃ സ വനസ്തതീനുപാസിദദസ്യ ബ്രഹ്മഹത്യായൈ
 തൃതീയം പ്രതി ഗൃഹ്ണീതേതി തേബ്രവുവൻ വരം

വൃണാമഹൈ വൃക്താത് - [] 3

2.5.1.4

പരാദവിഷ്യന്തോ മന്യാമഹൈ തതോ മാ പരാ ഭൂമേത്യാവ്രശ്ച-
 നാഭോ ഭൂയാഽസ ഉത്തിഷ്ഠാനിത്യബ്രവീത്
 തസ്മാദാവ്രശ്ചനാദ്-വൃക്ഷാണാം ഭൂയാഽസ ഉത്തിഷ്ഠന്തി
 വാരേവൃതഃ ഹ്യേഷാം തൃതീയം ബ്രഹ്മഹത്യായൈ
 പ്രത്യഗൃഹ്ണന്മഥ് സ നിര്യാസോ ഭവത് തസ്മാന്നിര്യാസസ്യ

നാ॑സ്സശൃ॑ം ബ്ര॑ഹ്മഹ॑ത്യായൈ ഹേ॑ഷ വർ॑ണോ॑ഽഥോ ഖലു॑
യ ഏ॒വ ലോ॑ഹി॒തോ യോ വാ॑സ്സ॒വ്രശ്ച॑നാ॒ന്നിരേ॑ഷതി
തസ്യ॑ നാ॑സ്സശൃ॑ം - [] 4

2.5.1.5

കാ॑മമ॒ന്യസ്യ॑ സ॒ സ്ത്രീ॑ഷ്ഠ് സാ॑ദ-മു॒പാ॑സീ॒ദദൈ॑സ്യ
ബ്ര॑ഹ്മഹ॑ത്യായൈ തൃ॒തീയം॑ പ്ര॒തി ഗൃ॑ഹ്ണീ॒തേതി॑ താ
അ॑ബ്രു॒വൻ വരം॑ ഽവൃ॒ണാമ॑ഹാ ഋ॒തീയാ॑ത് പ്ര॒ജാം
ഽവി॑നാമ॒ഹൈ കാ॑മമാ വി॒ജനി॑തോഃ സം ഭ॒വാമേ॑തി
തസ്മാ॑ദ്യു॒തിയാ॑ഥ് സ്ത്രീ॑യഃ പ്ര॒ജാം ഽവി॑നന്തേ കാ॑മമാ
വി॒ജനി॑തോഃ സംഭ॒വന്തി॑ വാ॒രേവൃ॑തഃ ഹൃ॒യാസാം॑ തൃ॒തീയം॑
ബ്ര॑ഹ്മഹ॑ത്യായൈ പ്ര॒ത്യഗൃ॑ഹ്ണൻമ് സാ മ॒ലവ॑ദാ॒സാ
അ॑ഭ॒വത് തസ്മാ॑ൻ-മ॒ലവദ്-വാ॑സ॒സാ ന സം॑വദേത - [] 5

2.5.1.6

ന സ॒ഹാ॑സ്സ॒സീത॑ നാ॒സ്യാ അ॑ന്നമ॒ദ്യാദ്-ബ്ര॑ഹ്മഹ॑ത്യായൈ
ഹേ॑ഷാ വർ॑ണം പ്ര॒തിമു॑ച്ഛാ॒ഽഽസ്തേ॑ഽഥോ ഖലാ॑ഹു॒രഭ്യ॑ജ്ഞനം
ഽവാ॑വ സ്ത്രീ॒യാ അ॑ന്നമ॒ദ്യജ്ഞ॑നമേ॒വ ന പ്ര॑തിഗൃഹ്യം
കാ॑മമ॒ന്യദി॑തി യാം മ॒ലവദ്-വാ॑സ॒സഃ സംഭ॒വന്തി॑ യസ്തോ
ജായ॑തേ സോ॒ഽഭി॑ശ॒സ്തോ യാമ॑ര॒ണ്യേ ത॑സ്യ॒ സ്തേനോ॑ യാം

പരാചീം തസ്യൈ പ്രീതമുഖ്യപഗല്ഭോ യാ സ്താതി തസ്യാ
അഹ്നു മാരുകോ യാ - [] 6

2.5.1.7

ഭൃക്തേ തസ്യൈ ദുശ്ചർമാ യാ പ്രലിഖതേ തസ്യൈ
ഖലതിരപമാരീ യാഭൃക്തേ തസ്യൈ കാണോ യാ ദതോ
ധാവതേ തസ്യൈ ശ്യാവദൻ യാ നഖാനി നികൃന്തതേ
തസ്യൈ കുനഖീ യാ കൃണത്തി തസ്യൈ ക്ലീബോ യാ ര
ജ്ജുപ് സൂജതി തസ്യാ ഉദ്-ബന്ധുകോ യാ പർണേന
പിബതി തസ്യാ ഉന്മാദുകോ യാ ഖർവേണ പിബതി തസ്യൈ
ഖർവസ്തിസോ രാത്രിർവ്രതം ചരേദഞ്ജലിനാ വാ
പിബേദഖർവേണ വാ () പാത്രേണ പ്രജായൈ
ഗോപീമായ । 7

(യഥ് സോമപാനം - തേ - വൃക്താത്- തസ്യ നാശശ്യാം -
വദേത -മാരുകോ യാ -ഖർവേണ വാ - ത്രീണീ ച) (A1)

2.5.2.1

താഷ്ടാ ഹതപുത്രോ വീന്ദുപ് സോമമാഹരത് തസ്മിന്നിന്ദ
ഉപഹവമൈചുത തം നോപാഹായത പുത്രം മേഽവധീരിതി സ
യജ്ഞവേശസം കൃതാ പ്രാസഹാ സോമമപിബത് തസ്യ
യദത്യശിഷ്യത തത് താഷ്ടാഹവനീയമുപ പ്രാവർതയഥ്

സ്വാഹേന്ദ്രശത്രുർ വർധസേതി യദവർതയത് തദ്-വൃത്രസ്യ
 വൃത്രത്വം യദബ്രവീഥ് സ്വാഹേന്ദ്രശത്രുവർധസേതി
 തസ്മാദസ്യേ- [] 8

2.5.2.2

-ന്ദ്രഃ ശത്രുരഭവഥ് സ സംഭവന്നഗ്നീഷോമാവഭി സമഭവഥ്
 സ ഇഷുമാത്രമിഷുമാത്രം വിഷ്വാങ്ങവർധത സ ഇമാം
 ലോകാനവൃണോദ്യദിമാം ലോകാനവൃണോത് തദ്-വൃത്രസ്യ
 വൃത്രത്വം തസ്മാദിന്ദ്രോഽബിഭേഥ് സ പ്രജാപതിമുപാധാവ-
 ച്ഛത്രുർമേഽജനീതി തസ്മൈ വജ്രം സിക്താ പ്രായച്ഛേതേൻ
 ജഹീതി തേനാഭ്യായത താവബ്രൂതാമഗ്നീഷോമൗ മാ - [] 9

2.5.2.3

പ്ര ഹാരാവമന്തഃ സ്വ ഇതി മമ വൈ യുവൗ സ്ഥ ഇത്യബ്രവീൻ
 മാമഭ്യേതമിതി തൗ ഭാഗധേയമൈച്ഛേതാം താഭ്യാ-
 മേതമഗ്നീഷോമീയ-മേകാദശകപാലം പൂർണമാസേ പ്രായച്ഛത്
 താവബ്രൂതാമഭി സംഭഷ്ടൗ വൈ സോ ന ശക്നുവ ഐതുമിതി
 സ ഇന്ദ്ര ആത്മനഃ ശീതരൂരാവജനയത് തച്ഛീതരൂരയോർജന്മ
 യ ഏവൗ ശീതരൂരയോർജന്മ വേദ - [] 10

2.5.2.4

നെനച് ശീതരൂഠ ഹതസ്താഭ്യാമേനമഭ്യനയത് തസ്താ-
 ജജഞ്ചഭ്യമാനാദഗ്നിഷോമൗ നിരക്രാമതാം പ്രാണാപാനൗ വാ
 ഏനം തദജഹിതാം പ്രാണോ വൈ ദക്ഷോഽപാനഃ
 ക്രതുസ്തസ്താ-ജജഞ്ചഭ്യമാനോ ബ്രൂയാന്യധി ദക്ഷക്രതു ഇതി
 പ്രാണാപാനാവേവാഽഽത്മൻ ധത്തേ സർവമായുരേതി സ
 ദേവതാ വ്യത്രാന്നിർഹൂയ വാർത്ത്രഷ്ടച് ഹവിഃ പൂർണമാസേ
 നിരവപദ് ഷ്ണന്തി വാ ഏനം പൂർണമാസ ആ - [] 11

2.5.2.5

ഽമാവാസ്യായാം പ്യായയന്തി തസ്താദ്-വാർത്ത്രഷ്ടീ
 പൂർണമാസേ ഽനുച്ഛേതേ വ്യധന്വതീ അമാവാസ്യായാം തഥ്
 സഽസ്ഥാപ്യ വാർത്ത്രഷ്ടച് ഹവിർവജ്രമാദായ പുനരഭ്യായത
 തേ അബ്രൂതാം ദ്യാവാപൃഥിവീ മാ പ്ര ഹാരാവയോർവൈ
 ശ്രിത ഇതി തേ അബ്രൂതാം ഽവരം ഽവൂണാവഹൈ
 നക്ഷത്രവിഹിതാ-ഽഹമസാനീത്യസാവബ്രവീ-ചിത്രവിഹിതാ-
 ഽഹമിതീയം തസ്താനക്ഷത്രവിഹിതാഽസൗ ചിത്രവിഹിതേഽയം
 ധൃയ ഏവം ദ്യാവാപൃഥിവ്യോർ - [] 12

2.5.2.6

-വരം വേദൈനം വരോ ഗച്ഛതി സ ആഭ്യാമേവ പ്രസൂത
 ഇന്ദ്രോ വൃത്രമഹൻ തേ ദേവാ വൃത്രം ഹതാഃഗീ-
 ഷോമാവബ്രൂവൻ ഹവ്യം നോ വഹതമിതി താവബ്രൂതാമപ-
 തേജസൗ വൈ തൃൗ വൃത്രേ വൈ തൃയോസ്തേജ ഇതി
 തേബ്രൂവൻ ക ഇദമച്ഛതീതി ഗൗരിത്യബ്രൂവൻ ഗൗർവാവ
 സർവസ്യ മിത്രമിതി സാബ്രവീ - [] 13

2.5.2.7

-ദാരം വൃണൈ മയേവ സതോദയേന ഭുനജാധാ ഇതി തദ്-
 ഗൗരാഹരത് തസ്മാദ്-ഗവി സതോദയേന ഭുഞ്ജത ഏതദാ
 അഗ്നേസ്തേജോ യദ് ഘൃതമേതഥ് സോമസ്യ യത് പയോ യ
 ഏവമഗ്നീഷോമയോ സ്തേജോ വേദ തേജസ്വേവ ദവതി
 ബ്രഹ്മവാദിനോ വദന്തി കിംദേവത്യം പൗർണമാസമിതി
 പ്രാജാപത്യമിതി ബ്രൂയാത് തേനേന്ദ്രം ജ്യേഷ്ഠം പുത്രം
 നിരവാസായയദിതി തസ്മാ- () -ജേജ്യഷ്ഠം പുത്രം ധനേന
 നിരവസായയന്തി । 14

(അസ്യ - മാ - വേദാ - ss - ദ്യാവാപൃഥിവ്യോ - രബ്രവീദിതി
 - തസ്മാ - ചതാരി ച) (A2)

2.5.3.1

ഇന്ദ്രം വൃത്രം ജഹ്നുവാച്സം മൃധോഭി പ്രാവേപന്ത സ
 ഏതം വൈമൃധം പുണമാസേ-സനുനിർവാപ്യമപശ്യത് തം
 നിരവപത് തേന വൈ സ മൃധോപാഹത യദൈമൃധഃ
 പൂർണമാസേ- സനുനിർവാപ്യോ ഭവതി മൃധ ഏവ തേന
 യജമാനോഽപ ഹത ഇന്ദ്രോ വൃത്രച് ഹതാ
 ദേവതാഭിശ്ചേന്ദ്രിയേണ ച വ്യാർധ്യത സ ഏതമാഗേയ-
 മഷ്ടാകപാല-മമാവാസ്യായാമപശ്യദൈന്ദ്രം ദധി - [] 15

2.5.3.2

തം നിരവപത് തേന വൈ സ ദേവതാശ്ചേന്ദ്രിയം
 ചാവാരുന്ധയദാഗേയോ ഽഷ്ടാകപാലോ ഽമാവാസ്യായാം
 ഭവത്യേന്ദ്രം ദധി ദേവതാശ്ചൈവ തേനേന്ദ്രിയം ച
 യജമാനോഽവ രുന്ധ ഇന്ദ്രസ്യ വൃത്രം ജഹ്നുഷ ഇന്ദ്രിയം
 വീര്യം പൃഥിവീമനു വ്യാർച്ഛത് തദോഷധയോ
 വീര്യോഭവൻമസ പ്രജാപതി- മൂപാധാവദ്-വൃത്രം മേ
 ജഹ്നുഷ ഇന്ദ്രിയം വീര്യം - [] 16

2.5.3.3

പൃഥ്വിവീമനു വ്യാരത് തദോഷധയോ വീര്യോഽഭൂവന്നിതി
 സ പ്രജാപതിഃ പശൂനബ്രവീദേതദസ്മൈ സം നേയതേതി
 തത് പശവ ഓഷധീഭ്യോ ഽധ്യാത്മൻമ് സമനയൻ തത്
 പ്രത്യദുഹൻ യഥ് സമനയൻ തത് സാന്നായസ്യ
 സാന്നായത്വായത് പ്രത്യദുഹൻ തത് പ്രതിധുഷഃ
 പ്രതിധുക്ത്വച്ഛമനൈഷുഃ പ്രത്യധുക്ഷൻ ന തു
 മയി ശ്രയത ഇത്യബ്രവീദേതദസ്മൈ - [] 17

2.5.3.4

ശൂതം കുരുതേത്യബ്രവീത് തദസ്മൈ ശൂത-മകുർവന്നിന്ദ്രിയം
 വാവാസ്മിൻ വീര്യം തദശ്രയൻ തച്ഛൂതസ്യ ശൂതത്വച്ഛ
 സമനൈഷുഃ പ്രത്യധുക്ഷന്തൂതമക്രൻ ന തു മാ
 ധിനോതീത്യബ്രവീദേതദസ്മൈ ദധി കുരുതേത്യബ്രവീത്
 തദസ്മൈ ദധ്യകുർവൻ തദേനമധിനോത് തദധ്നോ ദധിത്വം
 ബ്രഹ്മവാദിനോ വദന്തി ദധ്നുഃ പൂർവസ്യാവദേയം - [] 18

2.5.3.5

ദധി ഹി പൂർവം ക്രിയത ഇത്യനാദൃത്യ തച്ഛൂതസ്യൈവ
 പൂർവസ്യാവ ദ്യേദിന്ദ്രിയമേവാസ്മിൻ വീര്യം ശ്രിത്വാ ദധ്നോ
 പരിഷ്കാലിനോതി യഥാപൂർവമുപൈതി യത് പൂതീകൈർവാ

പർണവല്ലെർവാ¹ ssതഞ്ചാമ്¹ സൗമ്യം¹ തദ്യത്¹ ക്വലൈ
രാക്ഷസം¹ തദ്യത്¹ തണ്യുലൈർവൈശ്വദേവം¹ തദ്യദാതഞ്ചനേന
മാനുഷം¹ തദ്-യദ്-ദധ്നാ¹ തഥ്¹ സേന്ദ്രം¹ ദധ്നാ¹ ssതനക്തി - [] 19

2.5.3.6

സേന്ദ്രത്വായാ-ഗ്നിഹോത്രോച്ഛേഷണമദ്യാ-തനക്തി¹ യജ്ഞസ്യ¹
സന്തത്യാ¹ ഇന്ദ്രോ¹ വൃത്രച്ഛ¹ ഹത്യാ¹ പരാം¹ പരാവത-മഗച്ഛ-
ദപാരായമിതി¹ മന്യമാനസ്യം¹ ദേവതാഃ¹ പ്രൈഷമൈച്ഛന്മ്¹
സോ¹ sബ്രവീത്¹ പ്രജാപതിര്യഃ¹ പ്രഥമോ¹ sനുവിന്ദതി¹ തസ്യ¹
പ്രഥമം¹ ഭാഗധേയമിതി¹ തം¹ പിതരോ¹ sനുവിന്ദൻ¹ തസ്മാത്¹
പിതൃഭ്യഃ¹ പുരേവദ്യഃ¹ ക്രിയതേ¹ സോ¹ sമാവാസ്യാം¹ പ്രത്യാ¹
s*ഗച്ഛത്¹ തം¹ ദേവാ¹ അഭി¹ സമഗച്ഛന്താമാ¹ വൈ¹ നോ - [] 20

2.5.3.7

sദ്യ വസ്യ¹ വസതീതീന്ദ്രോ¹ ഹി¹ ദേവാനാം¹ വസ്യ¹
തദമാവാസ്യായാ¹ അമാവാസ്യതാം¹ ബ്രഹ്മവാദിനോ¹ വദന്തി¹
കിംദേവത്യച്ഛ¹ സാന്നായമിതി¹ വൈശ്വദേവമിതി¹ ബ്രൂയാദ്-
വിശ്വേ¹ ഹി¹ തദ്ദേവാ¹ ഭാഗധേയമഭി¹ സമഗച്ഛന്തേത്യഥോ¹
ഖലൈന്ദ്രമിത്യേവ¹ ബ്രൂയാദിന്ദ്രം¹ വാവ¹ തേ¹ തദ്-
ഭിഷജ്യന്തോ¹ sഭി¹ സമഗച്ഛന്തേതി¹ । 21

(ദധി - മേ ജഘ്നുഷ ഇന്ദ്രിയം ഹീര്യ - മിത്യബ്രവീദേതദസ്മാ -
അവദേയം - തനക്തി - നോ - ദിചതാരിശ്ശച്ച) (A3)

2.5.4.1

ബ്രഹ്മവാദിനോ വദന്തി സ തൈ ദർശപൂർണ്ണമാസൗ യജേത
യ ഏനൗ സേന്ദ്രൗ യജേതേതി വൈമുധഃ പൂർണ്ണമാസേ
സ്മുനിർവാപ്യോ ദവതി തേന പൂർണ്ണമാസഃ സേന്ദ്ര ഐന്ദ്രം
ദധ്യമാവാസ്യായാം തേനാമാവാസ്യോ സേന്ദ്രാ യ ഏവം
ഹീദാൻ ദർശപൂർണ്ണമാസൗ യജതേ സേന്ദ്രാവേവൈനൗ
യജതേ ശഃ ശോഽസ്മാ ഈജാനായ വസീയോ ദവതി
ദേവാ വൈ യദ്-യജേതേ കുർവത തദസ്മരാ അകുർവത
തേ ദേവാ ഏതാ - [] 22

2.5.4.2

-മിഷ്ടി-മപശ്യൻ-നാഗ്നാവൈഷ്ണവ-മേകാദശകപാലശ്ച
സർസ്വതൈ ചരൂശ്ച സർസ്വതേ ചരും താം പൗർണ്ണമാസശ്ച
സൗ സ്ഥാപ്യാനു നിർവപൻ തതോ ദേവാ അഭവൻ
പരാഽസ്മരാ യോ ഭ്രാതൃവ്യവാൻമസ്യാമ് സ പൗർണ്ണമാസശ്ച
സൗ സ്ഥാപ്യതാമിഷ്ടിമനു നിർവപേത് പൗർണ്ണമാസേനൈവ
വജ്രം ഭ്രാതൃവ്യായ പ്രഹൃത്യാഽഗ്നാവൈഷ്ണവേന ദേവതാശ്ച

യജ്ഞം ച ഭ്രാതൃവ്യസ്യ വൃക്തേ മിഥുനാൻ പശൂൻമ്
സാരസ്വതാഭ്യാം യാവദേവാസ്യാസ്തി തഥ് - [] 23

2.5.4.3

സർവം വൃക്തേ പൗർണമാസീമേവ യജേത
ഭ്രാതൃവ്യവാനാമാവാസ്യായ് ഹതാ ഭ്രാതൃവ്യം
നാഽപ്യായയതി സാകംപ്രസ്ഥായീയേന യജേത പശുകാമോ
യസ്മൈ വാ അപ്ലേനാഽഹരന്തി നാഽഽത്ഥനാ തൃപ്യതി
നാനൃസ്മൈ ദദാതി യസ്മൈ മഹതാ തൃപ്യത്യാത്ഥനാ
ദദാത്യന്യസ്മൈ മഹതാ പൂർണ്യ ഹോതവ്യം തൃപ്ത
ഏവൈനമിന്ദ്രഃ പ്രജയാ പശുഭിസ്തർപയതി ദാരുപാത്രേണ
ജുഹോതി ന ഹി മൃന്മയമാഹുതിമാനശ ഔദുംബരം - [] 24

2.5.4.4

ഭവത്യൂർഗാ ഉദുംബര ഊർക് പശവ ഊർജൈവാസ്മാ
ഊർജം പശൂനവ രുന്ധേ നാഗതശ്രീർമഹേന്ദ്രം യജേത
ത്രയോ വൈ ഗതശ്രീയഃ ശുശ്രൂവാൻ ഗ്രാമണീ
രാജന്യസ്തേഷാം മഹേന്ദ്രോ ദേവതാ യോ വൈ സ്വാം
ദേവതാമതി യജതേ പ്രസ്ഥായൈ ദേവതായൈ ച്യവതേ ന
പരാം പ്രാപ്നോതി പാപീയാൻ ഭവതി സംവത്സര-മിന്ദ്രം

യജേത സംവത്സരഃ ഹി വ്രതം നാതി സ്വൈ - [] 25

2.5.4.5

-വൈനം ദേവതേജ്യമാനാ ഭൂത്യാ ഇന്ധേ വസീയാൻ ദവതി
 സംവത്സരസ്യ പരസ്താദഗന്യേ വ്രതപതയേ പുരോധാശ്മ-
 ഷ്ടാകപാലം നിർവപേത് സംവത്സരമേവൈനം വൃത്രം
 ജഘ്വീവാഽ സമഗ്നിർ - വ്രതപതിർ വ്രതമാ ലംഭയതി
 തതോഽധി കാമം യജേത | 26

(ഏതാം -ത- ദാദുംബരഃ- സ്വാ-ത്രിപ്ശച്ച) (A4)

2.5.5.1

നാസോമയാജീ സം നയേദനാഗതം വാ ഏതസ്യ പയോ
 യോഽസോമയാജീ യദസോമയാജീ സം നയേത് പരിമോഷ
 ഏവ സോഽന്യൂതം കരോത്യഥോ പരൈവ സിച്യതേ
 സോമയാജ്യേവ സം നയേത് പയോ വൈ സോമഃ പയഃ
 സാംനായും പയസൈവ പയ ആത്മൻ ധത്തേ വി വാ ഏതം
 പ്രജയാ പശുഭിരർധയതി വർധയത്യസ്യ ദ്രാത്യുവ്യം യസ്യ
 ഹവിർനിരുപ്തം പുരസ്താച്ചന്ദ്രമാ - [] 27

2.5.5.2

അദ്യുദേതി ത്രേയാ തണ്ഡുലാൻ വി ഭജേദ്യേ മധുമാഃ
 സ്യുസ്താനഗായേ ദാത്രേ പുരോധാശമഷ്ടാകപാലം കുര്യാദ്യേ
 സ്ഥവിഷ്ടാസ്താനിന്ദ്രായ പ്രദാത്രേ ദധൗശ്ചരും
 യേഽണിഷ്ടാസ്താൻ വിഷ്ണവേ ശിപിവിഷ്ടായ ശൂതേ
 ചരുമഗ്നിരേവാസൈ പ്രജാം പ്രജനയതി വൃദ്ധാമിന്ദ്രഃ
 പ്രയച്ഛതി യജ്ഞോ വൈ വിഷ്ണുഃ പശവഃ ശിപിര്യജ്ഞ
 ഏവ പശുഷു പ്രതിതിഷ്ഠതി ന ദേവ - [] 28

2.5.5.3

യജേത യത് പൂർവ്വയാ സംപ്രതി യജേതോത്തരയാ
 ഛരംബദ്കുര്യാദ്യദുത്തരയാ സംപ്രതി യജേത പൂർവ്വയാ
 ഛരംബദ്കുര്യാന്നേഷിർഭവതി ന യജ്ഞസ്തദനു
 ഹീതമുഖ്യപഗല്ഭോ ജായത ഏകാമേവ യജേത
 പ്രഗല്ഭോഽസ്യ ജായതേ ണാദ്യത്യ തദ് ദേവ ഏവ യജേത
 യജ്ഞ മുഖമേവ പൂർവ്വയാഽഽലഭതേ യജ്ഞ ഉത്തരയാ ദേവതാ
 ഏവ പൂർവ്വയാ ഽവരൂന്ധ ഇന്ദ്രിയ-മുത്തരയാ
 ദേവലോകമേവ -[] 29

2.5.5.4

പൂർവ്വയാഽഭിജയതി മനുഷ്യലോകമുത്തരയാ ഭൂയസോ
 യജ്ഞക്രതൂനുപൈത്യേഷാ വൈ സുമനാ നാമേഷിർ-

യമദ്യേജാനം പശ്ചാച്ഛന്ദമാ അദ്യുദേത്യസിന്നേവാസൈ
 ലോകേട്രധുകം ദവതി ദാക്ഷായണ യജേണ
 സുവർഗ്ഗകാമോ യജേത പൂർണ്ണമാസേ സം നയേൻ-
 മൈത്രാവരുണ്യാ ട്ടമിക്ഷയാ ട്ടമാവാസ്യായാം യജേത
 പൂർണ്ണമാസേ വൈ ദേവാനാച്ഛ് സുതസ്തേഷാമേതമർധമാസം
 പ്രസുതസ്തേഷാം മൈത്രാവരുണീ വശാട്മാവസ്യായാ-
 മനുബന്ധ്യാ യത് - [] 30

2.5.5.5

പൂർവ്വേദ്യുർ യജതേ വേദിമേവ തത് കരോതി യദ്
 വർഷാനപാകരോതി സദോഹവിർധാനേ ഏവ സം മിനോതി
 യദ്യജതേ ദേവൈരേവ സുതയാച്ഛ് സം പാദയതി സ
 ഏതമർധമാസച്ഛ് സധമാദം ദേവൈഃ സോമം പിബതി
 യൻ-മൈത്രാവരുണ്യാ ട്ടമിക്ഷയാ ട്ടമാവാസ്യായാം യജതേ
 യൈവാസൗ ദേവാനാം വശാട്മനുബന്ധ്യാ സോ
 ഏവൈഷ്വരസ്യ സാക്ഷാദാ ഏഷ ദേവാനദ്യാരോഹതി
 യ ഏഷാം യജ്ഞ - [] 31

2.5.5.6

-മദ്യാരോഹതി യഥാ ഖലു വൈ ശ്രോയാനഭ്യാരുഃ കാമയതേ
 തഥാ കരോതി യദ്യവവിധൃതി പാപീയാൻ ഭവതി യദി
 നാവവിധൃതി സദൃങ് വ്യാവൃത്കാമ ഏതേന യജ്ഞേന
 യജേത ക്ഷുരപവിർഹ്യേഷ യജ്ഞസ്താജക് പുണ്യോ വാ
 ഭവതി പ്ര വാമീയതേ തസ്യൈതദ്ബ്രതം നാനൃതം വദേന
 മാഽ സമശ്നീയാന്ന സ്ത്രീയമുപേയാന്നാസ്യ പപ്ലുലനേന വാസഃ
 പപ്ലുലയേയുഃ ()-രേതദ്ധി ദേവാഃ സർവം ന കൂർവന്തി । 32

(ചന്ദ്രമാ - ഭവ - ദേവലോകമേവ - യദ് - യജ്ഞം -
 പപ്ലുലയേയുഃ - ഷട് ച) (A5)

2.5.6.1

ഏഷ വൈ ദേവരഥോ യദ്-ദർശപൂർണ്ണമാസൗ യോ
 ദർശപൂർണ്ണമാസാവിഷ്ടാ സോമേന യജതേ രഥസ്പഷ്ട
 ഏവാവസാനേ വരേ ദേവാനാമവ സൃത്യേതാനി വാ
 അങ്ഗാപര്യുഷി സംവത്സരസ്യ യദർശപൂർണ്ണമാസൗ
 യ ഏവം വിദാൻ ദർശപൂർണ്ണമാസൗ യജതേ
 ങ്ഗാപര്യുഷ്യേവ സംവത്സരസ്യ പ്രതി ദധാത്യേ തേ വൈ
 സംവത്സരസ്യ ചക്ഷുഷീ യദർശപൂർണ്ണമാസൗ യ ഏവം

വി॒ദ്വാൻ ദ॒ർശ॒പൂർണ॑മാസൗ യജ്ഞേ॑ താഭ്യാ॑മേവ സു॒വർഗം

ലോ॒കമ॑നു പശ്യ - [] 33

2.5.6.2

-ത്യേ॒ഷാ വൈ ദേ॒വാനാ॑ം വി॒ക്രാ॑ന്തിർ യദ്-ദ॒ർശ॒പൂർണ॑മാസൗ
 യ ഏ॒വം വി॒ദ്വാൻ ദ॒ർശ॒പൂർണ॑മാസൗ യജ്ഞേ॑ ദേ॒വാനാ॑മേവ
 വി॒ക്രാ॑ന്തിമ॒നു വി॒ക്ര॑മത ഏ॒ഷ വൈ ദേ॒വയാ॑നഃ പ॒ൻമാ യദ്-
 ദ॒ർശ॒പൂർണ॑മാസൗ യ ഏ॒വം വി॒ദ്വാൻ ദ॒ർശ॒പൂർണ॑മാസൗ
 യജ്ഞേ॑ യ ഏ॒വ ദേ॒വയാ॑നഃ പ॒ൻമാസ്ത്വ॑ സ॒മാരോ॑ഹത്യേ॒തൗ
 വൈ ദേ॒വാനാ॑സ്ത്വ॑ ഹ॒രീ യദ്ദ॒ർശ॒പൂർണ॑മാസൗ യ ഏ॒വം
 വി॒ദ്വാൻ ദ॒ർശ॒പൂർണ॑മാസൗ യജ്ഞേ॑ യാ॒വേവ ദേ॒വാനാ॑സ്ത്വ॑
 ഹ॒രീ താഭ്യാ॑ - [] 34

2.5.6.3

-മേ॒വൈദ്യോ॑ ഹ॒വ്യം വി॒ഹത്യേ॑തദ്വൈ ദേ॒വാനാ॑മാസ്യം
 യദ്-ദ॒ർശ॒പൂർണ॑മാസൗ യ ഏ॒വം വി॒ദ്വാൻ
 ദ॒ർശ॒പൂർണ॑മാസൗ യജ്ഞേ॑ സാ॒ക്ഷാദേ॒വ ദേ॒വാനാ॑മാസ്യേ॒
 ജു॒ഹോത്യേ॑ഷ വൈ ഹ॒വിർധാ॑നീ യോ
 ദ॒ർശ॒പൂർണ॑മാസയാജീ സായം പ്രാ॑തര॒ഗ്നിഹോ॑ത്രം
 ജു॒ഹോതി॑ യജ്ഞേ॑ ദ॒ർശ॒പൂർണ॑മാസാ- വ॒ഹര॑ഹർ

ഹവിർധാനിനാപ്തം സുതോ യ ഏവം വിദാൻ
 ദർശപൂർണ്ണമാസൗ യജതേ ഹവിർധാന്യസ്മിതി
 സർവമേവാസ്യ ബർഹിഷ്യം ദത്തം ദവതി
 ദേവാ വാ അഹർ - [] 35

2.5.6.4

-യജ്ഞിയം നാവിന്ദൻ തേ ദർശപൂർണ്ണമാസാവപുനൻ തൗ
 വാ ഏതൗ പുതൗ മേധൗ യദ്-ദർശപൂർണ്ണമാസൗ യ ഏവം
 വിദാൻ ദർശപൂർണ്ണമാസൗ യജതേ പുതാവേവൈനൗ
 മേധൗ യജതേ നാമാവാസ്യായാം ച പൗർണ്ണമാസ്യാം ച
 സ്ത്രീയ-മുപേയാദൃ-ദൃപേയാനിരിന്ദിയഃ സ്യാത് സോമസ്യ
 വൈ രാജേണാഭ്യമാസസ്യ രാത്രയഃ പതയ ആസൻ
 താസാമമാവാസ്യാം ച പൗർണ്ണമാസീം ച നോപൈത് - [] 36

2.5.6.5

തേ ഏനമദി സമനഹ്യേതാം തം യക്ഷ്മ ആർച്ചദ്-രാജാനം
 യക്ഷ്മ ആരദിതി തദ്-രാജയക്ഷ്മസ്യ ജന്മ യത്
 പാപീയാനഭവത് തത് പാപയക്ഷ്മസ്യ യജ്ജായാഭ്യാമവിന്ദത്
 തജ്ജായേന്യസ്യ യ ഏവമേതേഷാം യക്ഷ്മാണാം ജന്മ
 വേദ നൈനമേതേ യക്ഷ്മാ വിന്ദന്തി സ ഏതേ ഏവ
 നമസ്യന്നുപാധാവത് തേ അബ്രൂതാം വരം വൃണാവഹാ

ആ॒വം॑ ഭേ॒വാ॒നാം॑ ഭാ॒ഗധേ॑ അ॒സാ॒വാ - [] 37

2.5.6.6

-വദ॑ധി॒ ഭേ॒വാ ഇ॒ജ്യാ॒ന്താ ഇ॒തി ത॒സ്മാ॑ സ്വ॒ഭൃശീ॑നാ॒ശ്
രാ॒ത്രി॑ണാ॒മമാ॒വാ॒സ്യായാ॑ം ച പൗ॒ർണ॒മാ॒സ്യായാ॑ം ച ഭേ॒വാ
ഇ॒ജ്യാ॒ന്ത ഏ॒തേ ഹി॑ ഭേ॒വാ॒നാം॑ ഭാ॒ഗധേ॑ ഭാ॒ഗധാ॑ അ॒സ്മൈ
മ॒നു॒ഷ്യാ ഭ॒വ॒ന്തി യ ഏ॒വം വേ॑ദ ഭൂ॒താനി॑ ക॒ഷുധ॑മ॒പ്ല॒നം
സഭ്യോ॑ മ॒നു॒ഷ്യാ അ॒ർധ॒മാ॒സേ ഭേ॒വാ മാ॒സി പി॒തരഃ॑
സം॑വ॒ർത്സ॒രേ വ॒ന॒സ്സത॑യ-സ്ത॒സ്മാ-ഭ॒ഹര॑ഹർ മ॒നു॒ഷ്യാ
അ॒ശ॒നമി॒ച്ഛ॒ന്തേ ഽർധ॒മാ॒സേ ഭേ॒വാ ഇ॒ജ്യാ॒ന്തേ മാ॒സി പി॒തൃഭ്യഃ॑
ക്രി॒യതേ॑ സം॑വ॒ർത്സ॒രേ വ॒ന॒സ്സത॑യഃ ഫലം () ഗൃ॒ഹ്ണ॒ന്തി
യ ഏ॒വം വേ॑ദ ഹ॒ന്തി ക॒ഷുധാ॑ ഭാ॒ത്യവ്യം॑ । 38 (പശ്യ॑തി -
താഭ്യാ॑ -മഹ॑ - രൈ - ദസാ॒വ - ഫല॑ശ് - സ്ത॒സ്മ ച) (A6)

2.5.7.1

ഭേ॒വാ വൈ॑ നർചി॒ന യ॒ജു॒ഷ്യശ്ര॑യ॒ന്ത തേ॑
സാ॒മ॒ന്നേ॒വാശ്ര॑യ॒ന്ത ഹി॑ം ക॒രോ॒തി സാ॒മൈ॒വാക॑ർഹിം
ക॒രോ॒തി യ॒ത്രൈ॒വ ഭേ॒വാ അ॒ശ്ര॑യ॒ന്ത ത॒ത ഏ॒വൈ॒നാൻ
പ്ര॒യു॒ക്തേ॑ ഹി॑ം ക॒രോ॒തി വാ॒ച ഏ॒വൈ॒ഷ യോ॒ഗോ ഹി॑ം
ക॒രോ॒തി പ്ര॒ജാ ഏ॒വ തദ്-യ॒ജമാ॑നഃ സൃ॒ജതേ॑ ത്രിഃ

പ്രഥമാമന്യാഹ ത്രിരുത്തമാം യജ്ഞൈസ്യവ

തദ്ബർസ - [] 39

2.5.7.2

നഹ്യത്യപ്രസ്രുസായ സംതത്ഥമന്യാഹ പ്രാണാനാമന്നാഭ്യസ്യ
സംതത്യാ അഥോ രക്ഷസാമപഹത്യെ രാമന്തരീം

പ്രഥമാമന്യാഹ രാമന്തരോ വാ അയം ലോക ഇമമേവ
ലോകമഭി ജയതി ത്രിർവി ഗൃഹ്ണാതി ത്രയ ഇമേ ലോകാ
ഇമാനേവ ലോകാനഭി ജയതി ബാർഹതീമുത്തമാ-മന്യാഹ
ബാർഹതോ വാ അസൗ ലോകോഽമുമേവ ലോകമഭി ജയതി

പ്ര വോ - [] 40

2.5.7.3

വാജാ ഇത്യനിരൂക്താം പ്രാജാപത്യാമന്യാഹ യജ്ഞോ വൈ
പ്രജാപതിർ യജ്ഞമേവ പ്രജാപതിമാ രഭതേ പ്രവോ വാജാ
ഇത്യന്യാഹാന്നം വൈ വാജോഽന്നമേവാവ രുന്ധേ പ്രവോ

വാജാ ഇത്യാന്യാഹ തസ്മാത് പ്രാചീനഃ രേതോ ധീയതേഽഗ്ന
ആ യാഹി വീതയ ഇത്യാഹ തസ്മാത് പ്രതീചീഃ പ്രജാ
ജായന്തേ പ്രവോ വാജാ - [] 41

2.5.7.4

ഇത്യന്യാഹ മാസാ വൈ വാജാ അർധമാസാ അഭിദ്യവോ
 ദേവാ ഹവിഷ്ഠനോ ഗൗർഘൃതാചീ യജ്ഞോ ദേവാഞ്ജിഗാതി
 യജമാനഃ സ്മൃയു-രിദമസീദമസീത്യേവ യജ്ഞസ്യ പ്രിയം
 ധാമാവ രുന്ധേ യം കായേത സർവമായുരിയാദിതി പ്ര
 വോ വാജാ ഇതി തത്സ്യാനുചയാഗ ആ യാഹി വീതയ ഇതി
 സംതതമുത്തര-മർധർചമാ ലഭേത - [] 42

2.5.7.5

പ്രാണൈവോസ്യോപാനം ദാധാര സർവമായുരേതി യോ
 വാ അരതിഃ സാമിയേനീനാം ധേദാരതാവേവ ദ്രോതൃവ്യം
 കുരുതേഽർധർചൗ സം ദധാത്യേഷ വാ അരതിഃ
 സാമിയേനീനാം യ ഏവം ധേദാരതാവേവ ദ്രോതൃവ്യം
 കുരുത ഋഷേർ ഋഷേർവാ ഏതാ നിർമിതാ യഥ്
 സാമിയേന്യസ്താ യദസം യുക്താഃ സ്യുഃ പ്രജയാ പശുഭിർ
 യജമാനസ്യ വി തിഷ്ഠേരന്നർധർചൗ സം ദധാതി സം ()
 യുനക്തേവൈനാസ്താ അസ്മൈ സം യുക്താ അവരുദ്ധാഃ
 സർവാമാശിഷം ദുഹേ । 43 (ബർസം - ധോ - ജായന്തേ
 പ്രവോ വാജാ - ലഭേത - ദധാതി സം - ദശ ച) (A7)

2.5.8.1

അയജേ॑ഞാ॒ വാ ഏ॒ഷ യോ॑ഽസാ॒മാഗ്ന॑ ആ യാ॑ഹി വീ॒തയ॑
 ഇ॒ത്യാഹ॑ ര॒ഥംത॑ര॒സ്യേഷ॑ വർ॒ണസ്മ॑ ത്വാ॒ സമി॑ദ്ദി॒രങ്ഗി॑ര
 ഇ॒ത്യാഹ॑ വാമ॒ദേവ്യ॑സ്യേഷ॑ വർ॒ണോ ബൃ॑ഹദഗ്നേ
 സു॒വീര്യ॑മി॒ത്യാഹ॑ ബൃ॒ഹത॑ ഏ॒ഷ വർ॒ണോ യദേ॑തം
 തൃ॒ചമ॑നാഹ॑ യജ്ഞമേ॒വ തഥ്॑ സാമ॒ന്വന്തം॑
 കരോ॒ത്യഗ്നി॑രമൃ॒ഷ്ണിൻഽലോ॑ക ആ॒സീദാ॑ദി॒ത്യോഽസ്മിൻ॑
 താവി॒മൗ ലോ॑കാവശാ॒ന്താ - [] 44

2.5.8.2

വാ॒സ്മാമ് തേ॑ ദേ॒വാ അ॑ബ്രുവ॒ന്നേതേ॑മൗ വി പ॒ര്യുഹാ॑മേ॒ത്യഗ്ന॑
 ആ യാ॑ഹി വീ॒തയ॑ ഇ॒ത്യസ്മിൻഽലോ॑കേ॒ഗ്നിമ॑ദധുർബൃ॒ഹദഗ്നേ॑
 സു॒വീര്യ॑മി॒ത്യമൃ॒ഷ്ണിൻഽലോ॑ക ആ॒ദിത്യം॑ തതോ॒ വാ ഇ॒മൗ
 ലോ॑കാവശാ॒മൃതാമ് യദേ॑വമ॒ന്വാഹാന॑യോർ ലോ॒കയോഃ॑
 ശാ॒ന്തൈശ്ച॑ ശാ॒മ്യതോ॑ഽസ്മാ ഇ॒മൗ ലോ॑കൗ യ ഏ॒വം വേദ॑
 പഞ്ച॑ദശ സാമി॒ധേനീ॑ര॒ന്വാഹ॑ പഞ്ച॑ദശ - [] 45

2.5.8.3

വാ അ॒ർധ॑മാ॒സസ്യ॑ രാ॒ത്രയോ॑ഽർധ॒മാസ॑ശഃ॒ സംവ॑ർത്സര
 ആ॒പ്യതേ॑ താ॒സാമ് ത്രീ॑ണി ച ശ॒താനി॑ ഷ॒ഷ്ടിശ്ചാ॑ക്ഷരാ॒ണി
 താ॒വതീഃ॑ സംവ॑ർത്സര॒സ്യ രാ॒ത്രയോ॑ഽക്ഷര॒ശഃ ഏ॒വ

സംഽവത്സരമാപ്തോതി നൃമേധശ്ച പരുഷോപശ്ച
 ബ്രഹ്മവാദ്യമവദേതാമസ്മിൻ ദാരാവാരദ്രേഃഗ്നിം ജനയാവ
 യതരോ നൗ ബ്രഹ്മീയാനിതി നൃമേധോഽഭ്യവദഥ്
 സ ധൂമജനയത് പരുഷോപോ ഽഭ്യവദഥ് സോഽഗ്നിമജനയദ്യുഷ
 ഇത്യബ്രവീദ് - [] 46

2.5.8.4

യഥ് സമാവദ് വിദാ കഥാ തമഗ്നിമജീജനോ നാഹമിതി
 സാമിയേനീനാമേവാഹം ഽവർണ്ണം ഽവേദേത്യബ്രവീദ്യദ്
 ഘൃതവത് പദമനുച്യതേ സ ആസാം ഽവർണ്ണസ്തം ത്വാ
 സമിദ്ഭിരങ്ഗിര ഇത്യാഹ സാമിയേനീഷോവ തജേജ്യാതിർ
 ജനയതി സ്ത്രീയസ്തേന യദ്യുചഃ സ്ത്രീയസ്തേന യദ്-ഗായത്രിയഃ
 സ്ത്രീയസ്തേന യഥ് സാമിയേന്യോ വൃഷണ്വതീമനാഹ - [] 47

2.5.8.5

തേന പുഃസ്വതീസ്തേന സേന്ദ്രാസ്തേന മിമൂനാ അഗ്നിർ
 ദേവാനാം ദൃത ആസീദൃശനാ കാവ്യോഽസുരാണാം തൗ
 പ്രജാപതിം പ്രശ്നമൈതാഽസ പ്രജാപതിരഗ്നിം ദൃതം
 ഽവൃണീമഹ ഇത്യഭി പര്യാവർത്തത തതോ ദേവാ അഭവൻ
 പരാഽസുരാ യസ്യൈവം ഽവിദുഷോഽഗ്നിം ദൃതം ഽവൃണീമഹ

ഇത്യുന്മാഹ ഭവത്യാത്മനാ പരാഽസ്യ ഭ്രാതൃവ്യോ
ഭവത്യധാരവതീമന്മാഹ ഭ്രാതൃവ്യമേവൈതയാ - [] 48

2.5.8.6

ധാരതി ശോചിഷ്ഠശസ്തമീമഹ ഇത്യാഹ പവിത്രമേവൈതദ്-
യജമാനമേവൈതയാ പവയതി സമീദ്ധോ അഗ്ന
ആഹുതേത്യാഹ പരിധിമേവൈതം പരി ദധാത്യസ്കന്ദായ യദത്
ഊർധ്വമദ്യാദധ്യാദധ്വമാ ബഹിഃ പരിധി സ്കന്ദതി താദൃഗേവ
തത് ത്രയോ വാ അഗ്നയോ ഹവ്യവാഹനോ ദേവാനാം
കവ്യവാഹനഃ പിതൃണാച് സഹരക്ഷാ അസുരാണാം
ത ഏതർഹ്യാ ശച്സന്തേ മാം വ്രിഷ്യതേ മാ - [] 49

2.5.8.7

-മിതി വൃണീധച് ഹവ്യവാഹനമിത്യാഹ യ ഏവ ദേവാനാം
തം വൃണീത ആർഷേയം വൃണീതേ ബന്ധാരേവ നൈത്യഥോ
സന്തത്യൈ പരസ്താദർവാചോ വൃണീതേ തസ്താത്
പരസ്താദർവാഞ്ചോ മനുഷ്യാൻ പിതരോഽനു പ്ര പിപതേ । 50
(അശാന്താ - വാഹ പഞ്ചദശാ - ബ്രവീ - ദന്വാഹൈ -
തയാ - വരിഷ്യതേ മാ - മേകാന്തരിച്ശച്) (A8)

2.5.9.1

അഗ്നേ॑ മഹാ॑ഽ അ॒സീ॒ത്യാഹ॑ മഹാ॑ൻ ഹേ॒ഽഷ യദഗ്നി॑ർ
 ബ്രാ॑ഹ്മണേ॒ത്യാഹ॑ ബ്രാ॑ഹ്മണോ॒ ഹേ॒ഽഷ ഭാര॑തേ॒ത്യാഹൈ॑ഷ ഹി
 ദേ॒വേഭ്യോ॑ ഹവ്യം॑ ഭര॒തി ദേ॒വേഭ്യ॑ ഇ॒ത്യാഹ॑ ദേ॒വാ
 ഹ്യേ॒തമൈ॑സ॒ത മ॒ന്നിഭ്യ॑ ഇ॒ത്യാഹ॑ മ॒നുർഹ്യേ॑തമു॒ത്തരോ॑
 ദേ॒വേഭ്യ॑ ഐ॒ന്ധർഷി॑ഷ്ഠു॒ത ഇ॒ത്യാഹ॑ർഷയോ॒ ഹ്യേ॒തമസ്സു॑വൻ
 വി॒പ്രാനു॑മദി॒ത ഇ॒ത്യാഹ॑ - [] 51

2.5.9.2

വി॒പ്രാ ഹ്യേ॒തേ യ॒ച്ഛൂശ്രു॑വാ॒ഽസഃ॑ ക॒വിശ॑സ്ത ഇ॒ത്യാഹ॑
 ക॒വയോ॑ ഹ്യേ॒തേ യ॒ച്ഛൂശ്രു॑വാ॒ഽസോ॑ ബ്ര॒ഹ്മസ॑ഽശി॒ത
 ഇ॒ത്യാഹ॑ ബ്ര॒ഹ്മസ॑ഽശി॒തോ ഹ്യേ॒ഷ ഘൃ॑താഹ॒വന॑ ഇ॒ത്യാഹ॑
 ഘൃ॑താഹു॒തിർഹൃ॑സ്യ॒ പ്രി॒യത॑മാ പ്ര॒ണീർ യ॒ജ്ഞാ॑നാമി॒ത്യാഹ॑
 പ്ര॒ണീർഹ്യേ॒ഷ യ॒ജ്ഞാ॑നാ॒ഽര॒ഥീര॑ധാ॒രാണാ॑മി॒ത്യാഹൈ॑ഷ ഹി
 ദേ॒വര॑ഥോ॒ഽതുർതോ॑ ഹോ॒തേ॒ത്യാഹ॑ ന ഹ്യേ॒തം ക॒ശ്ചന॑ -[] 52

2.5.9.3

ത॒രതി॑ തുർ॒ണീർ ഹ॒വ്യവാ॑ധി॒ത്യാഹ॑ സ॒ർവഃ॑ ഹ്യേ॒ഷ
 ത॒രത്യാ॑സ്സാ॒ത്രം ജു॒ഹൂർദേ॒വാനാ॑മി॒ത്യാഹ॑ ജു॒ഹൂർഹ്യേ॒ഷ
 ദേ॒വാനാ॑ം ച॒മസോ॑ ദേ॒വപാ॑ന ഇ॒ത്യാഹ॑ ച॒മസോ॑ ഹ്യേ॒ഷ
 ദേ॒വപാ॑നോ॒ഽരാ॒ഽ ഇ॒വാഗ്നേ॑ നേ॒മീർദേ॒വാഽസ്താം॑ പ॒രിഭൂ॑ര॒സീത്യാ॑

ഹ ദേവാൻ ഹ്യേഷ പരിഭൂർ-യദ്-ബ്രൂയാദാ
 വഹ ദേവാൻ ദേവയതേ യജമാനായേതി ഭ്രാതൃവൃമസ്മൈ- [] 53

2.5.9.4

ജനയേദാ വഹ ദേവാൻ യജമാനായേത്യാഹ യജമാനമേ-
 വൈതേന വർധയത്യഗ്നിമഗ്ന ആ വഹ സോമമാ വഹേത്യാഹ
 ദേവതാ ഏവ തദ്-യഥാപൂർവമുപ ഹവയത ആ ചാഗേ ദേവാൻ
 വഹ സുയജാ ച യജ ജാതവേദ ഇത്യാഹാഗ്നിമേവ തഥ് സഃ
 ശൃതി സോഽസ്യ സപ്ശിതോ ദേവേഭ്യോ ഹവധം

വഹത്യഗ്നിർഹോതേ - [] 54

2.5.9.5

-ത്യാഹാഗ്നിർവൈ ദേവാനാപ് ഹോതാ യ ഏവ ദേവാനാപ്
 ഹോതാ തം വൃണീതേ സ്തോ വയമിത്യാഹാഽഽത്മാനമേവ
 സത്ത്വം ഗമയതി സാധു തേ യജമാന ദേവതേത്യാഹാ
 ഽശിഷമേവൈതാമാ ശാസ്തേ യദ്ബ്രൂയാദ്-യോഽഗ്നിപ്
 ഹോതാരമവൃഥാ ഇത്യഗ്നിനോദയതോ യജമാനം
 പരി ഗൃഹ്ണീയാത് പ്രമായുകഃ സ്യാദ്-യജമാനദേവത്യാ
 വൈ ജുഹൂർഭ്രാതൃവൃ ദേവത്യാപഭൂദ് - [] 55

2.5.9.6

യദ്-ഭേ ഇവ ബ്രൂയാദ് ഭാത്യവൃമസ്മൈ ജനയേദ്
 ഘൃതവതീമധാര്യോ സ്രുചമാസ്യസ്പേത്യാഹ യജമാന
 മേവൈതേന വർധയതി ദേവായുവമിത്യാഹ ദേവാൻ
 ഹ്യേഷാഽവതി വിശ്വാവാരാമിത്യാഹ വിശ്വഃ
 ഹ്യേഷാഽവതീഡാമഹൈ ദേവാഃ ഈഡേന്യാന്നമസ്യാമ
 നമസ്യാൻ യജാമ യജ്ഞിയാനിത്യാ ഹമനുഷ്യാ വാ
 ഈഡേന്യാഃ പിതരോ നമസ്യാ ദേവാ യജ്ഞിയാ ദേവതാ
 ഏവ () തദ്-യഥാഭാഗം യജതി । 56

(വിപ്രാനുമദിത ഇത്യാഹ - ചനാ - ടസ്മൈ - ഹോതോ -
 പഭ്യദ് - ദേവതാ ഏവ - ത്രീണീ ച) (A9)

2.5.10.1

ത്രീഽസ്മുച്ഛാനനു ബ്രൂയാദ്-രാജന്യസ്യ ത്രയോ വാ അന്യേ
 രാജന്യാത് പുരുഷാ ബ്രാഹ്മണോ വൈശ്യഃ
 ശൂദ്രസ്താനേവാസ്മാ അനുകാൻ കരോതി പഞ്ചദശാനു
 ബ്രൂയാദ്-രാജന്യസ്യ പഞ്ചദശോ വൈ രാജന്യഃ സ്വ
 ഏവൈനഃ സ്തോമേ പ്രതിഷ്ഠാപയതി ത്രിഷ്ടുഭാ പരി
 ദധ്യാദിന്ദ്രിയം വൈ ത്രിഷ്ടുഗിന്ദ്രിയകാമഃ ഖലു വൈ
 രാജന്യോ യജതേ ത്രിഷ്ടുദൈവാസ്മാ ഇന്ദ്രിയം പരി

ഗൃഹ്ണാതി യദി കാമയേത - [] 57

2.5.10.2

ബ്രഹ്മവർചസമസ്തിതി ഗായത്രിയാ പരി ദധ്യാദ്-
 ബ്രഹ്മവർചസം വൈ ഗായത്രി ബ്രഹ്മവർചസമേവ ഭവതി
 സപ്തദശാനു ബ്രൂയാദ്-വൈശ്വസ്യ സപ്തദശോ വൈ വൈശ്വഃ
 സ്വ ഏവൈനഃ സ്തോമേ പ്രതി ഷോപയതി ജഗത്യാ പരി
 ദധ്യാജ്ജാഗതാ വൈ പശവഃ പശുകാമഃ ഖലു വൈ വൈശ്വോ
 യജതേ ജഗത്യേവാസ്മൈ പശൂൻ പരി ഗൃഹ്ണാത്യേ കവിഃ
 ശതിമനു ബ്രൂയാത് പ്രതിഷ്ഠാകാമസ്യ കവിഃ ശഃ
 സ്തോമാനാം പ്രതിഷ്ഠാ പ്രതിഷ്ഠിത്യൈ - [] 58

2.5.10.3

ചതുർവിശ്ശതിമനു ബ്രൂയാദ്-ബ്രഹ്മവർചസ-കാമസ്യ
 ചതുർവിശ്ശത്യക്ഷരാ ഗായത്രി ഗായത്രി ബ്രഹ്മവർചസം
 ഗായത്രിയൈവാസ്മൈ ബ്രഹ്മവർചസമവ രൂന്ധേ ത്രിശ്ശതമനു
 ബ്രൂയാദന്നകാമസ്യ ത്രിശ്ശദക്ഷരാ വിരാഡന്നം വിരാഡ്
 വിരാജൈവസ്മാ അന്നാദ്യമവ രൂന്ധേ ദ്വാത്രിശ്ശതമനു
 ബ്രൂയാത് പ്രതിഷ്ഠാകാമസ്യ ദ്വാത്രിശ്ശദക്ഷരാ-
 ണുഷ്ടുഗനുഷ്ടുപ് ചന്ദസാം പ്രതിഷ്ഠാ പ്രതിഷ്ഠിത്യൈ

ഷട്ത്രിശ്ശതമനു ബ്രൂയാത്പശുകാമസ്യ ഷട്ത്രിശ്ശദക്ഷരാ
ബൃഹതീ ബാർഹതാഃ പശവോ ബൃഹതൈവ്വാസൈ
പശു - [] 59

2.5.10.4

-നവ രുന്ധേ ചതുശ്ചതാരിശ്ശതമനു ബ്രൂയാദിന്ദ്രിയകാമസ്യ
ചതുശ്ചതാരിശ്ശദക്ഷരാ ത്രിഷ്ടുഗിന്ദ്രിയം ത്രിഷ്ടുപ്
ത്രിഷ്ടുദൈവാസ്മാ ഇന്ദ്രിയമവ രുന്ധേ ഷ്ടാചതാരിശ് ശതമനു
ബ്രൂയാത് പശുകാമസ്യ ഷ്ടാചതാരിശ്ശദക്ഷരാ ജഗതീ
ജാഗതാഃ പശവോ ജഗതൈവ്വാസൈ പശുനവ രുന്ധേ
സർവാണി ഛന്ദാഽസ്യനു ബ്രൂയാദ്-ബഹുയാജിനഃ
സർവാണി വാ ഏതസ്യ ഛന്ദാഽസ്യ വരുന്ധാനി യോ
ബഹുയാജ്യപരിമിതമനു ബ്രൂയാദപരിമിതസ്യ വരുന്ധൈ । 60

(കാമയേത-പ്രതിഷ്ഠിതൈ-പശുൻമ്-സപ്തചതാരിശ്ശച്ച) (A10)

2.5.11.1

നിവീതം മനുഷ്യാണാം പ്രാചീനാവീതം പിതൃണാമുപവീതം
ദേവാനാമുപ വ്യയതേ ദേവലക്ഷ്മമേവ തത് കുരുതേ
തിഷ്ഠന്നവാഹ തിഷ്ഠൻ ഹ്യാശ്രുതതരം വദതി തിഷ്ഠന്നവാഹ
സുവർഗസ്യ ലോകസ്യാഭിജിത്യാ ആസീനോ യജത്യസ്മിന്നേവ

ലോകേ പ്രതിതിഷ്ഠതി യത് ക്രൗഞ്ചമന്യാഹാഃസുരം തദ്-
 യന്മന്ദ്രം മാനുഷം തദ്യദന്തരാ തഥ് സദേവമന്തരാസുച്യത്
 സദേവതായ വിദാഽസോ വൈ - [] 61

2.5.11.2

പുരാ ഹോതാരോഭുവൻ തസ്മാദ്-വിധൃതാ
 അധാനോഭുവൻ ന പൻമാനഃ സമരുകുഷ്ണന്തർ വേദ്യന്യഃ
 പാദോ ഭവതി ബഹിർ വേദ്യന്യോഽമാന്യാഹാധാനാം
 വിധൃത്യൈ പമാമസഽ രോഹായാമോ ഭൂതംചൈവ
 ഭവിഷ്യച്ഛാവാ രുന്ധേഽമോ പരിമിതം ചൈവാപരിമിതം
 ചാവാ രുന്ധേഽമോ ഗ്രാമ്യാശ്ചൈവ പശൂനാരണ്യാശ്ചാവാ
 രുന്ധേഽമോ - [] 62

2.5.11.3

ദേവലോകം ചൈവ മനുഷ്യ ലോകം ചാഭി ജയതി ദേവാ
 വൈ സാമിധേനീരനുച്യ യജ്ഞം നാനപശ്യൻമ്സ
 പ്രജാപതിസൃഷ്ണീമാഘാരമാ ഘാരയത് തതോ വൈ
 ദേവാ യജ്ഞമനപശ്യൻ യത് തൃഷ്ണീമാഘാരമാഘാരയതി
 യജ്ഞസ്യാനുഖ്യാത്യാ അമോ സാമിധേനീരേവാഭ്യ-
 നക്ത്യലൂക്ഷോ ഭവതി യ ഏവം വേദാമോ
 തർപയത്യേവൈനാ-സ്തൃപ്യതി പ്രജയാ പശുഭിർ - [] 63

2.5.11.4

-യ ഏവം ഘോരയേദേകാം പ്രീണീയാദ്യദ്
 ദാദ്യാം ദേ പ്രീണീയാദ്യദ് തിസൃദിരതി തദ്ദേചയേത്ഥനസാ
 ഘോരയതി മനസാ ഹൃണാപ്തമാപ്യതേ തിരുഞ്ചമാ
 ഘോരയത്യുരംബട്കാരം വാക് ച മനശ്ചാ ഷർതീയേതാമഹം
 ദേവേഭ്യോ ഹവ്യം വഹാമീതി വാഗബ്രവീദഹം ദേവേഭ്യ ഇതി
 മനസ്സാ പ്രജാപതിം പ്രശ്നമൈതാഴ് സോബ്രവീത് - [] 64

2.5.11.5

പ്രജാപതിർ ദൂതീരേവ താം മനസോഽസി യദ്ധി മനസാ
 ധ്യായതി തദാചാ വദതീ തിതത് ഖലു തുഭ്യം ന വാചാ
 ജുഹവന്നിത്യ- ബ്രവീത് തസ്മാത്ഥനസാ പ്രജാപതയേ ജുഹവതി
 മന ഇവ ഹി പ്രജാപതിഃ പ്രജാപതേരാപ്തേ പരിധീൻമ്സം
 മാർഷ്ടി പുനാത്യേവൈനാൻത്രിർമധ്യം ത്രയോ വൈ പ്രാണാഃ
 പ്രാണാനേവാഭി ജയതി ത്രിർദക്ഷിണാർധ്യം ത്രയ-[] 65

2.5.11.6

ഇമേ ലോകാ ഇമാനേവ ലോകാനഭി ജയതി ത്രിരുത്തരാർധ്യം
 ത്രയോ വൈ ദേവയാനാഃ പൻമാനസ്താനേവാഭി ജയതി
 ത്രിരുപ വാജയതി ത്രയോ വൈ ദേവലോകാ
 ദേവലോകാനേവാഭി ജയതി ദാദശ സം പദ്യന്തേ ദാദശ

മാസാഃ സംഘ്മ്സരഃ സംഘ്മ്സരമേവ പ്രീണാത്യഥോ
 സംഘ്മ്സരമേവാസ്മാ ഉപ ദധാതി സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ
 സമഷ്ട്യാ ആഘാരമാ ഘാരയതി തിര ഇവ - [] 66

2.5.11.7

വൈ സുവർഗോ ലോകഃ സുവർഗമേവാസ്മേ ലോകം
 പ്രരോചയത്യുജുമാ ഘാരയത്യുജുരിവ ഹി പ്രാണഃ സംതതമാ
 ഘാരയതി പ്രാണാനാമന്നാദ്യസ്യ സംതത്യാ അഥോ
 രക്ഷസാമപഹന്തേ യം കായേത പ്രമായുകഃ സ്യാദിതി
 ജിഹ്മം തസ്യാ ഹഘാരയേത് പ്രാണമേവാസ്മാജിഹ്മം നയതി
 താജക് പ്രമീയതേ ശിരോ വാ ഏതദ്-യജ്ഞസ്യ യദാഘാര
 ആത്മാ ധ്രുവാ - [] 67

2.5.11.8

ഹഘാരമാഘാര്യ ധ്രുവാഽ സമനക്ത്യാത്മന്നേവ യജ്ഞസ്യ
 ശിരഃ പ്രതി ദധാത്യഗ്നിർ ദേവാനാം ദൃത ആസീദ് ദൈവ്യോ
 ഹസുരാണാം തൗ പ്രജാപതിം പ്രശ്നമൈതാഽ സ പ്രജാപതിർ-
 ബ്രാഹ്മണമബ്രവീദേതദി ബ്രൂഹീത്യാ ശ്രാവയേതീദം ദേവാഃ
 ശൃണുതേതി വാവ തദബ്രവീദഗ്നിർ ദേവോ ഹോതേതി യ
 ഏവ ദേവാനാം തമവൃണീത തതോ ദേവാ - [] 68

2.5.11.9

അഭവൻ പരാഽസുരാ യസ്യൈവം വിദുഷഃ പ്രവരം
 പ്രവൃണതേ ഭവത്യാത്മനാ പരാഽസ്യ ഭ്രാതൃവ്യോ ഭവതി
 യദ്ബ്രാഹ്മണശ്ചാ ബ്രാഹ്മണശ്ച പ്രശ്നമേയാതാം
 ബ്രാഹ്മണായാധി ബൃയാദ് യദ് ബ്രാഹ്മണായാധ്യാഹാ
 ട്വത്ത്വനേഽധ്യാഹ യദ്ബ്രാഹ്മണം പരാഹാഽത്ത്വനം പരാഽഹ
 തസ്താദ് ബ്രാഹ്മണോ ന പരോഽധ്യഃ । 69

(വാ - ആരണ്യാശ്ചാവാ രുന്ധേഽഥോ - പശുഭിഃ -
 സോഽബ്രവീദ് - ദക്ഷിണാർധ്യം ത്രയ - ഇവ - ധ്രുവാ -
 ദേവാ - ശ്ചതാരിശ്ശ്ച) (A11)

2.5.12.1

ആയുഷ്യ > ¹, ആയുർദാ അഗ്ന > ²,
 ആ പ്യായസ്യ > ³, സം തേ > ⁴,
 ട്വ തേ ഹേഡ > ⁵, ഉദുത്തമം > ⁶,
 പ്രണോ ദേവ്യാ > ⁷, നോ ദിവോ > ⁸,
 ട്വഗ്നാ വിഷ്ണു > ⁹, അഗ്നാവിഷ്ണു > ¹⁰,
 ഇമം മേ വരുണ > ¹¹, തത്ത്വാ യാ > ¹²,

മൃഗം ദൃത്യം > ¹³, ചിത്രം > ¹⁴ ।

അപാം നപാദാ ഹൃസ്വാദുപസ്വം ജിഹാനാമൂർധ്വോ
വിദ്യുതം വസാനഃ । തസ്യ ജ്യേഷ്ഠം മഹിമാനം വഹന്തീർ
ഹിരണ്യവർണാഃ പരി യന്തി യഹവീഃ । സ - [] 70

2.5.12.2

-മന്യാ യന്ത്യുപ യന്ത്യന്യാഃ സമാനമൂർവം നദ്യഃ പുണന്തി ।
തമു ശുചിച് ശുചയോ ദിദിവാച് സമപാം നപാതം
പരി തസ്ഥൂരാപഃ । തമസ്മോരാ യുവതയോ യുവാനം
മർമ്യജ്യമാനാഃ പരി യന്ത്യാപഃ । സ ശുക്രേണ ശിക്ഷ്യാ
രേവദഗ്നിർ ദിദായാനിധോ ഘൃതനിർണിഗ്നസ്തു ।
ഇന്ദ്രാവരുണയോരഹച് സമ്രാജോരവ ആ വൃണേ ।
താ നോ മൃധാത ഇവദൃശേ ।
ഇന്ദ്രാവരുണാ യുവമധാരായ നോ-[] 71

2.5.12.3

വിശേ ജനായ മഹി ശർമ യച്ഛതം । ദീർഘപ്രയജ്യുമതി
യോ വനുഷ്യതി വയം ജയേമ പൃതനാസു ദുഃഖയഃ ।
ആ നോ മിന്ദ്രാവരുണാ > ¹⁵, പ്ര ബാഹവാ > ¹⁶ ।
താം നോ അഗ്നേ വരുണസ്യ വിദാൻ ദേവസ്യ

ഹേഡോഽവ യാസി സീഷ്ടാഃ । യജിഷ്ടോ വഹ്നി തമഃ
 ശോശുചാനോ വിശ്വാ ഭേഷാഽസി പ്രമുമുഗ്ധസ്മത് ।
 സ ത്വാനോ അഗ്നേഽവമോ ഭവോതീ നേദിഷ്ടോ അസ്യോ
 ഉഷസോ വ്യുഷ്ടൗ । അവ യക്ഷ നോ വരുണഽ - [] 72

2.5.12.4

രരാണോ വീഹി മൃഡീകഽ സുഹവോ ന ഏധി ।
 പ്രപ്രായമഗ്നിർഭരതസ്യ ശൃണ്വേ വി യഥ് സുര്യോ ന രോചതേ
 ബൃഹദ്ഭാഃ । അഭി യഃ പൂരും പൃതനാസു തസ്ഥൗ ദീദായ
 ദൈവ്യോ അതിമിഃ ശിവോ നഃ । പ്ര തേ യക്ഷി പ്ര ത
 ഇയർമി മന്വ ഭുവോ യഥാ വന്ദ്യോ നോ ഹവേഷു । ധന്വന്നിവ
 പ്രപാ അസി ത്വമഗ്ന ഇയക്ഷവേ പൂരവേ പ്രത രാജൻ । 73

2.5.12.5

വി പാജസാ >^[17], വി ജ്യോതിഷാ >^[18] ।
 സ ത്വമഗ്നേ പ്രതീകേന പ്രത്യോഷ യാതുധാന്യഃ ।
 ഉരുക്ഷയേഷു ദീദ്യത് । തഽ സുപ്രതീകഽ സുദൃശഃ
 സ്വഞ്ചമവിദാഽസോ വിദുഷ്ടരഽ സപേമ । സ യക്ഷദ് വിശ്വാ
 വയുനാനി വിദാൻ പ്ര ഹവ്യമഗ്നിരമൃതേഷു വോചത് ।
 അഽഹോമുചേ >^[19], വിവേഷ യന്മാ >^[20],

വിൻ ഇന്ദ്രേ > ²¹, ന്ദ്ര ക്ഷത്ര > ²² ,
 മിന്ദ്രിയാണി ശതക്രതോ > ²³, ടനു തേ ദായി > ²⁴ | 74
 (യഹാഃ സ - മധാരായ നോ - വരുണഃ - രാജ -
 ശ്ചതുശ്ചതാരിഷ്ശച) (A12)

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 12 Anuvaakams :-

(വിശ്വരൂപ - സ്താഷ്ട - ന്ദ്രം വൃത്രം - ബ്രഹ്മവാദിനഃ സ
 ത്വൈ - നാടസോമയാജേ - ഷ വൈ ദേവരഥോ - ദേവാ വൈ
 നർചി നാ - യജേന്താ - ടഗേ മഹാൻ - ത്രീൻ -
 നിവീത - മായുഷേ - ദാദശ)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(വിശ്വരൂപോ - നൈനഃ ശീതരൂരാ - വദ്യ വസു -
 പൂർവേദ്യൂർ - വാജാ ഇത്യ - ഗേ മഹാൻ -
 നിവീത - മന്യാ യന്തി - ചതുഃ സപ്തതിഃ)

First and Last Padam of Fifth Prathama of Kandam 2:-

(വിശ്വരൂപോ - ടനു തേ ദായി)

॥ ഹരിഃ ഓം ॥

॥ കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ സംഹിതായാം

ദിതീയകാണേ പഞ്ചമഃ പ്രശ്നഃ സമാപ്തഃ ॥

2.5.1 Appendix

2.5.12.1 - ആയുഷ്യ >¹, ആയുർദാ അഗ്ന >²

ആയുഷ്യ വിശ്വതോ ദധദയമഗ്നിർ വരേണ്യഃ ।

പുനസ്തേ പ്രാണ ആയതി പരാ യക്ഷ്മഃ സുവാമി തേ ।

ആയുർദാ അഗ്നേ ഹവിഷോ ജുഷാണോ ഘൃതപ്രതീകോ
ഘൃതയോനിരേധി । ഘൃതം പീത്വാ മധു ചാരു ഗവ്യം പിതേവ
പുത്രമഭി രക്ഷതാദിമം ।

(Appearing in TS -1.3.14.4)

2.5.12.1 - ആ പ്യായസ്വ >³, സം തേ >⁴

ആപ്യാസ്വ സമേതു തേ വിശ്വതഃ സോമ വൃഷ്ണീയം ।

ഭവാ വാജസ്യ സംഗമേ ॥

സം തേ പയാഽസി സമു യന്തു വാജാഃ സം വൃഷ്ണീയാൻ
യദിമാതിഷാഹഃ । ആപ്യായമാനോ അമൃതായ സോമ ദിവി
ശ്രവാഽസ്യുത്തമാനി ധിഷ്വ ॥

(Appearing in TS 4-2-7-4)

2.5.12.1 – അ॒വ॒ തേ॒ ഹേ॒ഡ >[5]ഉ॒ദു॒ത്ത॒മം>[6]

അ॒വ॒ തേ॒ ഹേ॒ഡോ॑ വ॒രു॒ണ ന॒മോ॑ഭി॒രവ॒ യ॒ജ്ഞേ॑ഭി॒രീ॒മഹേ॑
ഹ॒വി॒ർഭിഃ॑ । ക॒ഷയ॑ന്ന॒സുഭ്യ॑മ॒സുര॑ പ്ര॒ചേ॒തോ॒ രാജ॑ന്നേ॒നാപ്സി॑
ശി॒ശ്ര॒മഃ കൃ॑താനി ॥

ഉ॒ദു॒ത്ത॒മം വ॒രു॒ണ പാ॑ശ॒മസു॑ഭവാ॒ധമം॑ വി॒മധ്യ॑മഃ ശ്ര॒മായ ।
അ॒മാ വ॒യമാ॑ഭി॒ത്യ വ്ര॑തേ॒ തവാ॑ന്നാഗ॒സോ അ॑ഭി॒തയേ॑ സ്യാമ ॥

(Appearing in TS 1.5.11.3)

2.5.12.1 – പ്ര॒ണോ॑ ദേ॒വ്യ >[7]നോ॑ ദി॒വോ>[8]

പ്ര॒ണോ॑ ദേ॒വീ സ॑ര॒സ്വതീ॑ വാ॒ജേ॑ഭി॒ർവാ॒ജിനീ॑വതീ ।
ധീ॒നാമ॑വി॒ത്രവ॑തു ॥

ആ॒ നോ॑ ദി॒വോ ബൃ॑ഹ॒തഃ പ॑ർവ॒താദാ॑ സ॒രസ്വ॑തീ യ॒ജ്ഞാ
ഗ॒ന്തു യ॒ജ്ഞം । ഹ॒വം ദേ॒വീ ജു॑ജു॒ഷാണാ॑ ഘൃ॒താചീ॑ ശ॒ശ്മാം
നോ॑ വാ॒ചമു॑ശതീ ശൃ॒ണോ॑തു ॥

(Appearing in TS 1.8.22.1)

2.5.12.1 - അഗ്നാ വിഷ്ണു >[9], അഗ്നാ വിഷ്ണു >[10]

അഗ്നാ വിഷ്ണു മഹി തദാം മഹിതാം വീതം ഘൃതസ്യ
ഗൃഹ്യാനി നാമ । ദമേദമേ സപ്ത രത്താ ദധാനാ പ്രതി വാം
ജിഹ്വാ ഘൃതമാ ചരണ്യേത് ॥

അഗ്നാ വിഷ്ണു മഹി ധാമ പ്രിയം വാം വീഥോ ഘൃതസ്യ
ഗൃഹ്യാ ജുഷാണാ । ദമേദമേ സുഷുതീർ വാവൃധാനാ
പ്രതി വാം ജിഹ്വാ ഘൃതമുചരണ്യേത് ॥

(Appearing in TS 1.8.22.1)

2.5.12.1 - ഇമം മേ വരുണ >[11], തത് താ യാ >[12]

ഇമം മേ വരുണ ശ്രുധീ ഹവമദ്യാ ച മൃധയ ।
താമവസ്യുരാ ചകേ ॥

തത്താ യാമി ബ്രഹ്മണാ വദമാനസുദാ ശാസേ യജമാനോ
ഹവിർഭിഃ । അഹേഡമാനോ വരുണേഹ ബോധ്യുരുശഃസ
മാ ന ആയുഃ പ്രമോഷീഃ ॥

(Appearing in TS 2.1.11.6)

2.5.12.1 - മൃ॒ദ്യു॒ദ്യുതം॑ > 13 ചി॒ത്രം॑ > 14

ഉദൃ॒തം ജാ॒തവേ॑ദസം ദേ॒വം വ്ഹ॑ന്തി കേ॒തവഃ॑ ।
ദൃ॒ശേ വി॒ശായ॑ സൂ॒ര്യം ॥

ചി॒ത്രം ദേ॒വാനാ॑-മു॒ദഗാ॑ദനീ॒കം ച॑ക്ഷുർമി॒ത്രസ്യ॑
വരു॑ണ॒സ്യാഃഗേഃ॑ । ആ॒പ്രാ ദ്യാ॒വാപൃ॑ഥി॒വീ അ॑ന്തരി॒ക്ഷഃ
സൂ॒ര്യ ആ॒ത്മാ ജഗ॑തസ്ത॒സ്മുഷ॑ശ്ച ॥

(Appearing in TS 1.4.43.1)

2.5.12.3 - ആ॒ നോ॑ മി॒ത്രാവരു॑ണാ > 15 പ്ര॒ബാഹ॑വാ > 16

ആ॒ നോ॑ മി॒ത്രാവരു॑ണാ ഘൃ॒തൈർഗ॑വ്യു॒തിമു॑ക്ഷതം ।
മധാ॑ രജാ॒സീ സു॑ക്ര॒തൂ ॥

പ്ര॒ബാഹ॑വാ സി॒ന്ധുതം॑ ജീ॒വസേ॑ ന ആ॒ നോ॑ ഗ॒വ്യു॒
തിമു॑ക്ഷതം ഘൃ॒തേന॑ । ആ॒ നോ॑ ജനേ॒ ശ്രവ॑യതം യു॒വാനാ॑
ശ്രു॒തം മേ॑ മി॒ത്രാവരു॑ണാ ഹവേ॒മാ ॥

(Appearing in TS 1.8.22.3)

2.5.12.5 വി പാജസാ > ¹⁷, വി ജ്യോതിഷാ > ¹⁸

വി പാജസാ പൃഥുനാ ശോശുചാനോ ബാധസ്യ ദിഷോ
രക്ഷസോ അമീവാഃ । സുശർമണോ ബൃഹതഃ ശർമണി
സ്യാമഗ്നേരഹഃ സുഹവസ്യ പ്രണീതൗ ॥

(Appearing in TS 4.1.5.1)

വിജ്യോതിഷാ ബൃഹതാ ഭാത്യഗ്നിരാവിർ വിശ്വാനി കൃണുതേ
മഹിത്വാ । പ്രാദേവീർ മായാഃ സഹതേ-ദുരേവാഃ ശിശീതേ
ശൃങ്ഗേ രക്ഷസേ വിനിക്ഷേ ॥ (Appearing in TS 1.2.14.7)

2.5.12.5 അഹ്ഹോമുചേ > ¹⁹, വിവേഷ യന്മാ > ²⁰

അഹ്ഹോമുചേ പ്രഭരേമാ മനീഷാ മോഷിഷു-ദാവ്നേ സുമതിം
ഗൃണാനാഃ । ഇദമിന്ദ്ര പ്രതി ഹവ്യം ഗൃഭായ സത്യാഃ സന്തു
യജമാനസ്യ കാമാഃ ॥

വിവേഷ യന്മാ ധിഷണാ ജജാന സ്തവൈ പുരാ
പാര്യാദിന്ദ്ര മഹഃ । അഹ്ഹസോ യത്ര പീപരദ്യമാ നോ നാ
വേവ യാന്ത മുദയേ ഹവന്തേ ॥

(Appearing in TS 1.6.12.3)

2.5.12.5 വിന ഇന്ദ്രേ > 21, ന്ദ്ര ക്ഷത്രേ > 22

വി ന ഇന്ദ്ര മൃധോ ജഹി നീചാ യച്ഛ പൃതന്യുതഃ ।

അധസ്തദം തമീം കൃധി യോ അസ്മാച്ഛ അഭിദാസ്തി ॥

ഇന്ദ്ര ക്ഷത്രമഭി വാമമോജോ ഽജായമാ വൃഷഭ ചർഷണീനാം ।
അപാഽസ്മുദോ ജനമമിത്ര യന്ത മുരും ദേവേഭ്യോ അകൃണോരു
ലോകം ॥ (Appearing in TS 1.6.12.4)

2.5.12.5 ഇന്ദ്രിയാണി ശതക്രതോ > 23, സനു തേ ദായി > 24

ഇന്ദ്രിയാണി ശതക്രതോ യാ തേ ജനേഷു പഞ്ചസു ।

ഇന്ദ്ര താനി ത ആ വൃണേ ॥

അനു തേ ദായി മഹ ഇന്ദ്രിയായ സത്രാതേ വിശ്വമനു
വൃത്രഹത്യേ । അനു ക്ഷത്രമനു സഹോ യജത്രേന്ദ്ര
ദേവേഭിരനു തേ നൃഷഹ്യേ ॥ (Appearing in TS 1.6.12.1)

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,

ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ

ഹരിഃ ഓം

2.6 ദിതീയകാണേ ഷഷ്ഠഃ പ്രശ്നഃ -

അവശിഷ്ടകർമാഭിധാനം

2.6.1.1

സമീധോ യജതി വസന്തമേവർതൂനാമവ രുന്ധേ തന്മൂനപാതം
യജതി ഗ്രീഷ്മമേവാവ രുന്ധ ഇധോ യജതി വർഷാ ഏവാവ
രുന്ധേ ബർഹിർ യജതി ശരദമേവാവ രുന്ധേ സ്വാഹാകാരം
യജതി ഹേമന്തമേവാവ രുന്ധേ തസ്മാദ് സ്വാഹാകൃതാ ഹേമൻ
പശവോഽവ സീദന്തി സമീധോ യജത്യുഷസ് ഏവ
ദേവതാനാമവ രുന്ധേ തന്മൂനപാതം യജതി
യജ്ഞമേവാവ രുന്ധേ - [] 1

2.6.1.2

ഇധോ യജതി പശൂനേവാവ രുന്ധേ ബർഹിർ യജതി
പ്രജാമേവാവ രുന്ധേ സമാനയത ഉപഭൃതസ്തേജോ വാ ആജ്യം
പ്രജാ ബർഹിഃ പ്രജാസേവ തേജോ ദധാതി സ്വാഹാകാരം
യജതി വാചമേവാവ രുന്ധേ ദശ സം പദ്യന്തേ ദശാക്ഷരാ
വിരാഡന്നം വിരാഡ് വിരാജൈ വാന്നാദ്യമവ രുന്ധേ

സമിധോ യജത്യസ്തിന്നേവ ലോകേ പ്രതിതിഷ്ഠതി

തന്നുനപാതം യജതി - [] 2

2.6.1.3

യജ്ഞ ഏവാന്തരിക്ഷേ പ്രതി തിഷ്ഠതീഡോ യജതി

പശുഷോവ പ്രതിതിഷ്ഠതി ബർഹിർ യജതി യ ഏവ ദേവയാനാഃ

പൻമാനസ്തേഷോവ പ്രതിതിഷ്ഠതി സ്വാഹാകാരം യജതി

സുവർഗ ഏവ ലോകേ പ്രതി തിഷ്ഠത്യേതാവന്തോ വൈ

ദേവലോകാസ്തേഷോവ യഥാപൂർവം പ്രതിതിഷ്ഠതി ദേവാസുരാ

ഏഷു ലോകേഷ്വസ്തർധന്ത തേ ദേവാഃ പ്രയാജൈരേഭ്യോ

ലോകേഭ്യോ ഽസുരാൻ പ്രാണുദന്ത തത് പ്രയാജാനാം - [] 3

2.6.1.4

പ്രയാജതാം യസ്യൈവം വിദുഷഃ പ്രയാജാ ഇജ്യന്തേ

പ്രൈഭ്യോ ലോകേഭ്യോ ദ്രാത്യവ്യാന്നുദന്തേ ഽഭിക്രാമം

ജുഹോത്യഭിജിത്യൈ യോ വൈ പ്രയാജാനാം മിമൂനം വേദ

പ്ര പ്രജയാ പശുഭിർ മിമൂനൈർ ജായതേ സമിധോ ബഹീരിവ

യജതി തന്നുനപാതമേകമിവ മിമൂനം തദിഡോ ബഹീരിവ

യജതി ബർഹിരേകമിവ മിമൂനം തദേതദൈ പ്രയാജാനാം

മിമൂനം യ ഏവം വേദ പ്ര - [] 4

2.6.1.5

പ്രജയാ പശുഭിർ മിമുനൈർ ജായതേ ദേവാനാം വാ അനിഷ്ടാ
 ദേവതാ ആസന്നമാസുരാ യജ്ഞമജിഷാഽ സന്തേ തേ ദേവാ
 ഗായത്രിം വ്യഘ്രഹൻ പഞ്ചാക്ഷരാണി പ്രാചീനാനി ത്രീണി
 പ്രതീചീനാനി തതോ വർമ യജ്ഞായാഭവദ് വർമ യജമാനായ
 യത് പ്രയാജാനുയാജാ ഇജ്യന്തേ വർമൈവ തദ് യജ്ഞായ
 ക്രിയതേ വർമ യജമാനായ ഭ്രാതൃവ്യാഭിഭൂത്യൈ തസ്താദ്-
 വരുംപം പുരസ്താദ്-വർഷീയഃ പശ്യാഭ്രസീയോ ദേവാ
 വൈ പുരാ രക്ഷോഭ്യ - [] 5

2.6.1.6

ഇതി സ്വാഹാകാരേണ പ്രയാജേഷു യജ്ഞഽ സഽസ്ഥാപ്യ
 മപശ്യൻ തഽ സ്വാഹാകാരേണ പ്രയാജേഷു സമസ്ഥാപയൻ
 വി വാ ഏതദ്-യജ്ഞം ഛിന്ദന്തി യഥ് സ്വാഹാകാരേണ
 പ്രയാജേഷു സഽസ്ഥാപയന്തി പ്രയാജാനിഷ്ടാ ഹവീഽഷ്യഭി
 ഛാരയതി യജ്ഞസ്യ സംതത്യാ അഥോ ഹവീരേവാകരഥോ
 യഥാപൂർവമുപൈതി പിതാ വൈ പ്രയാജാഃ പ്രജാഽനുയാജാ
 യത് പ്രയാജാനിഷ്ടാ ഹവീഽഷ്യഭിഛാരയതി പിതൈവ തത്
 പുത്രേണ സാധാരണം - [] 6

2.6.1.7

കുരുതേ തസ്മാദാഹുർയശൈവം ധേവേ യശ്ച ന കഥാ
പുത്രസ്യ കേവലം കഥാ സാധാരണം പിതൂരിത്യസ്തന്നമേവ
തദ്യത് പ്രയാജേഷിഷ്ടേഷു സ്തന്ദതി ഗായത്രേവ തേന ഗർഭം
ധത്തേ സാ പ്രജാം പശൂൻ യജമാനായ പ്രജനയതി । 7

(യജതി യജ്ഞാമേവാവ രുന്ധേ - തന്നുനപാതം ധേവേ -
പ്രയാജാനാ - മേവം ധേവേ പ്ര - രക്ഷോഭ്യഃ - സാധാരണം -
പഞ്ചത്രിശ്ശച്ച) (A1)

2.6.2.1

ചക്ഷുഷീ വാ ഏതേ യജ്ഞസ്യ യദാജ്യഭാഗൗ യദാജ്യഭാഗൗ
യജതി ചക്ഷുഷീ ഏവ തദ്-യജ്ഞസ്യ പ്രതി ദധാതി
പൂർവാർധേ ജുഹോതി തസ്മാത് പൂർവാർധേ ചക്ഷുഷീ
പ്രബാഹുഗ്-ജുഹോതി തസ്മാത് പ്രബാഹുക് ചക്ഷുഷീ
ദേവലോകം വാ അഗ്നിനാ യജമാനോഽനു പശ്യതി

പിതൃലോകഃ സോമേനോത്തരാർധേ ഽഗ്നയേ ജുഹോതി
ദക്ഷിണാർധേ സോമായൈവമിവ ഹീമൗ ലോകാവനയോർ
ലോകയോരനുഖ്യാതൈ രാജാനൗ വാ ഏതൗ
ദേവതാനാം - [] 8

2.6.2.2

യദഗ്നീഷോമാവന്തരാ ദേവതാ ഇജ്യേതേ ദേവതാനാം
 വിധ്യത്യൈ തസ്മാദ്-രാജ്ഞാ മനുഷ്യാ വിധ്യതാ
 ബ്രഹ്മവാദിനോ വദന്തി കിം തദ്-യജ്ഞേ യജമാനഃ കുരുതേ
 യേനാനൃതോദതശ്ച പശൂൻ ദാധാ-രോദയതോദത-
 ശ്ചേത്യുച്യ-മനുച്യാ ട്ടജ്യഭാഗസ്യ ജുഷാണേന യജതി
 തേനാനൃതോദതോ ദാധാരർചമനുച്യ ഹവിഷ ഋചാ യജതി
 തേനോദയതോദതോ ദാധാര മൂർധന്വതീ പുരോഽനുവാക്യാ
 ഭവതി മൂർധാന്മേവൈനച്ഛ് സമാനാനാം കരോതി - [] 9

2.6.2.3

നിയുത്വത്യാ യജതി ഭ്രാതൃവൃന്ധൈവ പശൂൻ നി യുവതേ
 കേശിനച്ഛ് ഹ ദാർഭ്യം കേശീ സാത്യകാമിരുവാച സപ്തപദാം
 തേ ശകരീൗ ശോ യജ്ഞേ പ്രയോക്താസേ യസ്യൈ
 വീര്യേണ പ്ര ജാതാൻ ഭ്രാതൃവ്യാന്നുദതേ പ്രതി
 ജനിഷ്യമാണാൻ യസ്യൈ വീര്യേണോദയോർ ലോകയോർ
 ജ്യോതിർധത്തേ യസ്യൈ വീര്യേണ പൂർവാർധേനാനന്ധാൻ
 ഭൂനക്തി ജഘ്നാർധേന ധേനുരിതി പുരസ്താല്ല്വക്ഷമാ
 പുരോഽനുവാക്യാ ഭവതി ജാതാനേവ ഭ്രാതൃവ്യാൻ
 പ്രബുദത ഉപരിഷ്ടാല്ല്വക്ഷമാ - [] 10

2.6.2.4

യാജ്യാ ജനിഷ്ടമാണാനേവ പ്രതിനുദതേ പുരസ്താപ്തക്ഷമാ
 പുരോഽനുവാക്യാ ദവത്യസ്മിന്നേവ ലോകേ ജ്യോതിർധത്ത
 ഉപരിഷ്ടാപ്തക്ഷമാ യാജ്യാഽമൃഷ്മിന്നേവ ലോകേ ജ്യോതിർധത്തേ
 ജ്യോതിഷ്ണന്താവസ്മാ ഇമൗ ലോകൗ ദവതോ യ ഏവം ധ്വേദ
 പുരസ്താപ്തക്ഷമാ പുരോഽനുവാക്യാ ദവതി തസ്മാത്
 പൂർവാർധേനാനന്ധാൻ ദൂനക്ത്യുപരിഷ്ടാപ്തക്ഷമാ യാജ്യാ
 തസ്മാജ്ജഘനാർധേന ധേനുർധ ഏവം ധ്വേദ ദൂക്ത
 ഏനമേതൗ വജ്ര ആജ്യം വജ്ര ആജ്യഭാഗൗ - [] 11

2.6.2.5

വജ്രോ വഷട്കാരസ്ത്രിവൃതമേവ വജ്രം സംഭൃത്യ
 ഭ്രാത്യവ്യായ പ്ര ഹരത്യച്ഛബട്കാര-മപഗൂര്യ വഷട്കരോതി
 സ്തൂത്യൈ ഗായത്രി പുരോഽനുവാക്യാ ദവതി ത്രിഷ്ടുഗ് യാജ്യാ
 ബ്രഹ്മന്നേവ ക്ഷത്രമന്നാരം ദധതി തസ്മാദ്ബ്രാഹ്മണോ മുഖ്യോ
 മുഖ്യോ ദവതി യ ഏവം ധ്വേദ പ്രൈവനം പുരോഽനുവാക്യയാ
 ഹ പ്രണയതി യാജ്യയാ ഗമയതി വഷട്കാരേണൈവനം
 പുരോഽനുവാക്യയാ ദത്തേ പ്രയച്ഛതി യാജ്യയാ പ്രതി- [] 12

2.6.2.6

വഷ്ട്കാരേണ സ്ഥാപയതി ത്രിപദാ പുരോഽനുവാക്യാ
 ഭവതി ത്രയ ഇമേ ലോകാ ഏഷോവ ലോകേഷു പ്രതിതിഷ്ഠതി
 ചതുഷ്പദാ യാജ്യാ ചതുഷ്പദ ഏവ പശൂനവ രുന്ധേ ദൃക്ഷരോ
 വഷ്ട്കാരോ ദിപാദ്-യജമാനഃ പശുഷോവോപരിഷ്ഠാത്
 പ്രതിതിഷ്ഠതി ഗായത്രീ പുരോഽനുവാക്യാ ഭവതി ത്രിഷ്ടുഗ്
 യാജ്ഞേഷാ വൈ സപ്തപദാ ശക്വരീ യദാ ഏതയാ ദേവാ
 അശിക്ഷൻ തദശക്വവൻ യ ഏവം വേദ ശക്വോത്യേവ ()
 യചീക്ഷതി । 13

(ദേവതാനാം - കരോത്യു - പരിഷ്ഠാല്പക്ഷ്മാ - ഷജ്യാദാഗൗ -
 പ്രതി - ശക്വോത്യേവ - ദേ ച) (A2)

2.6.3.1

പ്രജാപതിർ ദേവേഭ്യോ യജ്ഞാൻ വ്യാദിശമ് സ
 ആത്മന്നാജ്യമധത്ത തം ദേവാ അബ്രുവന്നേഷ വാവ യജ്ഞോ
 യദാജ്യമപ്യേവ നോഽത്രാസ്തീതി സോഽബ്രവീദ്-യജാൻ വ
 ആജ്യാദാഗാവുപ സ്തൂണാനദി ഘാരയാനിതി തസ്മാദ്-യജന്ത്യാ
 -ജ്യാദാഗാവുപ സ്തൂണന്ത്യാദി ഘാരയന്തി ബ്രഹ്മവാദിനോ
 വദന്തി കസ്മാമ് സത്യാദ്-യാതയാമാന്യന്യാനി ഹവീഃ-
 ഷ്യയാതയാമ-മാജ്യമിതി പ്രാജാപത്യ - [] 14

2.6.3.2

-മിതി ബ്രൂയാദയാതയാമാ ഹി ദേവാനാം പ്രജാപതിരിതി
 ചന്ദ്രാശ്സി ദേവേഭ്യോഽപാക്രാമൻ ന വോഽഭാഗാനി ഹവ്യം
 വക്ഷ്യാമ ഇതി തേഭ്യ ഏത-ച്ചതുരവത്ത-മധാരയൻ
 പുരോഽനുവാക്യായൈ യാജ്യായൈ ദേവതായൈ
 വഷട്കാരായ യച്ചതുരവത്തം ജുഹോതി ചന്ദ്രാശ്സേവ തത്
 പ്രീണാതി താന്യസ്യ പ്രീതാനി ദേവേഭ്യോ ഹവ്യം
 വഹന്ത്യങ്ഗിരസോ വാ ഇത ഉത്തമാഃ സുവർഗം ലോകമായൻ
 തദ്യുഷയോ യജ്ഞവാസ്താഭ്യവായൻ തേ - [] 15

2.6.3.3

പശ്യൻ പുരോഽധാശം കൂർമം ഭൂതച്ഛ സർപന്തം
 തമബ്രൂവന്നിന്ദ്രായ ധ്രിയസ്വ ബൃഹസ്പതയേ ധ്രിയസ്വ
 വിശ്വേഭ്യോ ദേവേഭ്യോ ധ്രിയസ്വേതി സ നാധ്രിയത
 തമബ്രൂവന്നഗായേ ധ്രിയസ്വേതി സോഽഗായേഽധ്രിയത
 യദാഗേയോഽഷ്ടാകപാലോഽമാവാസ്യായാം ച പൗർണ്ണമാസ്യാം
 ചാച്യുതോ ദവതി സുവർഗസ്യ ലോകസ്യാഭിജിതൈ
 തമബ്രൂവൻ കമാഽഹാസ്ഥാ ഇത്യനുപാകേതാ
 ടഭുവമിത്യബ്രവീദ്-യമാഽക്ഷോഽനുപാകേതാ - [] 16

2.6.3.6

ഗോപീമായ യദി നശ്യേദാശിനം ദികപാലം നിർവപേദ്
 ദ്യാവാപൃഥിവ്യ-മേകകപാലമശിനൗ വൈ ദേവാനാം ദിഷജൗ
 താഭ്യാമേവാസ്മൈ ദേഷജം കരോതി ദ്യാവാപൃഥിവ്യ
 ഏകകപാലോ ഭവത്യനയോർവാ ഏതന്നശ്യതി യന്നശ്യ-
 ത്യനയോരേവൈനദ്-വിന്ദതി പ്രതിഷ്ഠിത്യൈ । 19

(പ്രജാപത്യം - തേ - ടക്ഷോഽനുപാക്കേതാ - വേദേനാഭി വാ
 സയതി തസ്മാദ് - യജമാനസ്യ - ദ്വാത്രിശ്ശച്ച) (A3)

2.6.4.1

ദേവസ്യ ത്വാ സവിതുഃ പ്രസവ ഇതി സ്തൃമാ ദത്തേ പ്രസ്തുതാ
 അശിനോർ ബാഹുദ്യാമിത്യാഹാ-ശിനൗ ഹി ദേവാനാമധാര്യു
 ആസ്താം പൃഷ്ണാ ഹസ്താദ്യാമിത്യാഹ യത്യൈ ശതഭൃഷ്ടിരസി
 വാനസ്തത്യോ ദിഷതോ വധ ഇത്യാഹ വജ്രമേവ തഥ് സൗ
 ശ്യതി ഭ്രാതൃവ്യായ പ്രഹരിഷ്യന്ഥ് സ്തംബ യജുർ
 ഹരത്യേതാവതീ വൈ പൃഥിവീ യാവതീ വേദിസ്തസ്യാ
 ഏതാവത ഏവ ഭ്രാതൃവ്യം നിർഭജതി - [] 20

2.6.4.2

തസ്മാന്നാഭാഗം നിർഭജതി ത്രിർഹരതി ത്രയ ഇമേ ലോകാ
 ഏഭ്യ ഏവൈനം ലോകേഭ്യോ നിർഭജതി തൃഷ്ണിം ചതുർഥൗ

ഹരതൃപരിമിതാദേവൈനം നിർഭജത്യുദ്ധന്തി യദേവാസ്യം
 അമേധ്യം തദപ ഹന്ത്യുദ്ധന്തി തസ്മാദോഷധയഃ പരാ ഭവന്തി
 മൂലം ചരിനന്തി ഭ്രാത്യവ്യസൈവ മൂലം ചരിനന്തി
 പിതൃദേവത്യാഽതിഖാതേയതീം ഖനതി പ്രജാപതിനാ - [] 21

2.6.4.3

യജ്ഞമുഖേന സംമിതാമാ പ്രതിഷ്ഠായൈ ഖനതി യജമാനമേവ
 പ്രതിഷ്ഠാം ഗമയതി ദക്ഷിണതോ വർഷീയസീം കരോതി
 ദേവയജനസൈവ രൂപമകഃ പുരീഷവതീം കരോതി പ്രജാപൈ
 പശവഃ പുരീഷം പ്രജയൈവൈനം പശുഭിഃ പുരീഷവന്തം
 കരോത്യുത്തരം പരിഗ്രാഹം പരി ഗൃഹ്ണാത്യേതാവതീ വൈ
 പൃഥിവീ യാവതീ വേദിസ്തസ്യ ഏതാവത ഏവ ഭ്രാത്യവ്യം
 നിർഭജ്യാഽഽത്മന ഉത്തരം പരിഗ്രാഹം പരിഗൃഹ്ണാതി
 ക്രൂരിമവ വാ - [] 22

2.6.4.4

ഏതത് കരോതി യദ് വേദിം കരോതി ധാ അസി സ്വധാ
 അസീതി യോയുപ്യതേ ശാന്തൈ പ്രോക്ഷണീരാ
 സാദയത്യാപോ വൈ രക്ഷോഘ്നീ രക്ഷസാമപഹന്തൈ സ്തസ്യ
 വർമ്മൻമ് സാദയതി യജ്ഞസ്യ സന്തന്തൈ യം ദിഷ്യാത്
 തം ധ്യായേച്ചുചൈവൈനമർപയതി । 23

(ഭജതി - പ്രജാപതിനേ- വ വൈ - ത്രയസ്ത്രിശ്ശ) (A4)

2.6.5.1

ബ്രഹ്മവാദിനോ വദന്ത്യദിർ ഹവീഷ്വി പ്രാക്ഷിഃ കേനാപ
ഇതി ബ്രഹ്മണേതി ബ്രൂയാദിർ ഹ്യേവ ഹവീഷ്വി
പ്രാക്ഷതി ബ്രഹ്മണാപ ഇധ്യാബർഹിഃ പ്രാക്ഷതി
മേധ്യമേവൈനത് കരോതി വേദിം പ്രാക്ഷത്യുക്ഷാ വാ
ഏഷാപോമകാമേധ്യാ യദ്-വേദിർമേധ്യാ-മേവൈനാം
കരോതി ദിവേ ത്വാന്തരിക്ഷായ ത്വാ പൃഥിവ്യേ ത്വേതി
ബർഹിരാസാദ്യ പ്രോ - [] 24

2.6.5.2

-ക്ഷത്യേദ്യ ഏവൈനല്ലോകേഭ്യഃ പ്രാക്ഷതി ക്രൂരമിവ വാ
ഏതത് കരോതി യത് ഖനത്യപോ നിനയതി ശാന്തൈ
പുരസ്താത് പ്രസ്തരം ഗൃഹ്ണാതി മുഖ്യമേവൈനം
കരോതീയന്തം ഗൃഹ്ണാതി പ്രജാപതിനാ യജ്ഞമുഖേന
സംമിതം ബർഹിഃ സ്തൂണാതി പ്രജാ വൈ ബർഹിഃ പൃഥിവീ
വേദിഃ പ്രജാ ഏവ പൃഥിവ്യാം പ്രതി ഷോപയത്യന്തിദൃശ്ശം
സ്തൂണാതി പ്രജയൈവൈനം പശുഭിരന്തിദൃശ്ശം
കരോ - [] 25

2.6.5.3

-തൃ॒ത്തരം॑ ബ॒ർഹി॑ഷഃ പ്ര॒സ്തര॑സ് സാ॒ദയ॑തി പ്ര॒ജാ വൈ
 ബ॒ർഹി॑ർ യ॒ജമാ॑നഃ പ്ര॒സ്തരോ॑ യ॒ജമാ॑ന-മേ॒വായ॑ജമാ॒നാ-
 ദു॒ത്തരം॑ ക॒രോതി॑ ത॒സ്മാദ്-യ॑ജമാ॒നോഽയ॑ജമാ॒നാദു॒ത്തരോ॑
 ഽ॒ന്തർദ്വ॑ധാതി വ്യാവൃ॒ത്തയാ॑ അ॒നക്തി॑ ഹ॒വിഷ്കൃ॑തമേ॒വൈന॑സ്
 സു॒വർഗം॑ ലോ॒കം ഗ॑മയതി ത്രേ॒ധാഽന॑ക്തി ത്രയ ഇ॒മേ ലോ॒കാ
 ഏ॒ഭ്യ ഏ॒വൈനം॑ ലോ॒കേഭ്യോ॑ഽന॒ക്തി ന പ്ര॑തി ശൃണാതി
 യത് പ്ര॑തിശൃണീയാദ॒ന്തർദ്വ॑ധം ഭാവുകം യ॒ജമാ॑നസ്യ
 സാ॒ദുപ॑രീവ പ്ര॒ഹര - [] 26

2.6.5.4

-തൃ॒പരീ॑വ ഹി സു॒വർഗോ॑ ലോ॒കോ നിയ॑ച്ചതി
 വൃ॒ഷ്ടിമേ॒വാ॒സൈ നിയ॑ച്ചതി നാത്യ॒ഗ്രം പ്ര॒ഹരേ॑ഭ്യഭത്യ॒ഗ്രം
 പ്ര॒ഹരേ॑ഭ-ത്യാ॒സാരി॑ണ്യധാര്യോർ നാശുകാ സാ॒ന്ന പു॒രസ്താ॑ത്
 പ്രത്യ॒സ്യേഭ്യ॑ത് പു॒രസ്താ॑ത് പ്രത്യ॒സ്യേഥ് സു॒വർഗാ॑ലോ॒കാദ്-
 യ॒ജമാ॑നം പ്ര॑തി നുദേത് പ്രാ॒ഞ്ചം പ്ര॒ഹര॑തി യ॒ജമാ॑നമേ॒വ
 സു॒വർഗം॑ ലോ॒കം ഗ॑മയതി ന വി॒ഷ്വഞ്ചം
 വി യു॑യാദ്-യദ്-വി॒ഷ്വഞ്ചം വി॒യുയാഥ് - [] 27

2.6.5.5

സ്രുസ്യ ജായേതോർധമുദ്യുതൃർധമിവ ഹി പുഷ്ടഃ
 പുമാനേവാസ്യ ജായതേ യഥ് സ്തേന വോപവേഷേണ വാ
 യോയുപ്യേത സൃതിരേവാസ്യ സാ ഹസ്തേന യോയുപ്യതേ
 യജമാനസ്യ ഗോപീമായ ബ്രഹ്മവാദിനോ വദന്തി കിം

യജ്ഞസ്യ യജമാന ഇതി പ്രസ്തര ഇതി തസ്യ ക്വ സുവർഗോ
 ലോക ഇത്യാഹവനീയ ഇതി ബ്രൂയാദ്യത് പ്രസ്തരമാഹവനീയേ
 പ്രഹരതി യജമാനമേവ - [] 28

2.6.5.6

സുവർഗം ലോകം ഗമയതി വി വാ ഏതദ്-യജമാനോ ലിശതേ
 യത് പ്രസ്തരം യോയുപ്യന്തേ ബർഹിരനു പ്രഹരതി ശാന്ത്യാ
 അനാരംഭണ ഇവ വാ ഏതർഹ്യധാര്യഃ സ ഇൗശ്വരോ
 വേപനോ ഭവീതോർധുവാ ഽസീതീമാമഭി മൃശതീയം വൈ
 ധുവാഽസ്യാമേവ പ്രതിതിഷ്ഠതി ന വേപനോ
 ഭവത്യഗാ(3) നഗ്നീദിത്യാഹ യദ്ബ്രൂയാദ-ഗന്നഗിരിത്യ () -
 ഗാവഗ്നിം ഗമയേന്നിർ യജമാനഃ സുവർഗാലോകാദ്-
 ഭജേദഗന്നിത്യേവ ബ്രൂയാദ്-യജമാനമേവ സുവർഗം

ഘോകം ഗമയതി । 29

(ആസാദ്യ പ്രാ - നതിദൃശ്ശം കരോതി - ഹരതി - വിയുയാദ് -
യജമാനമേവാ-sഗിരിതി - സ്തപ്തദശ ച) (A5)

2.6.6.1

അഗ്നേസ്രൂയോ ജ്യായാഽസോ ഭ്രാതര ആസൻ തേ ദേവേഭ്യോ
ഹവ്യം ഘഹന്തഃ പ്രാമീയന്ത സോ-sഗിർബിഭേദിത്ഥം ഘാവ സ്യ
ആർതിമാ-sരിഷ്യതീതി സ നിലായത സോ-sപഃ പ്രാവിശത് തം
ദേവതാഃ പ്രൈഷമൈച്ചൻ തം മഥ്സ്യഃ പ്രാബ്രവീത്
തമശപദ്ധിയാധിയാ ത്വാ വധ്യാസുര്യോ മാ പ്രാവോച ഇതി
തസ്മാമഥ്സ്യം ധിയാധിയാ ഏന്തി ശപ്തോ - [] 30

2.6.6.2

ഹി തമന്വവിന്ദൻ തമ ബ്രൂവന്നുപ ന ആ വർതസ്വ
ഹവ്യം നോ വഹേതി സോ-sബ്രവീദ് വരം ഘൃണൈ യദേവ
ഗൃഹീതസ്യാഹുതസ്യ ബഹിഃ പരിധി സ്കന്ദാത് തന്മേ
ഭ്രാതൃണാം ഭാഗധേയമസദിതി തസ്മാദ്യദ്
ഗൃഹീതസ്യാഹുതസ്യ ബഹിഃ പരിധി സ്കന്ദാതി തേഷാം
തദ്-ഭാഗധേയം താനേവ തേന പ്രീണാതി പരിധീൻ പരി
ദധാതി രക്ഷസാമപഹന്ത്യേ സൗ സ്തർശയതി - [] 31

2.6.6.3

രക്ഷസാമനനവചാരായ ന പുരസ്താത് പരി ദധാത്യാദിത്യോ
 ഹ്യേവോദ്യൻ പുരസ്താദ്-രക്ഷാഽസ്യപഹന്ത്യൂർധ്വേ സമിധാവാ
 ദധാത്യുപരിഷ്ടാദേവ രക്ഷാഽസ്യപ ഹന്തി യജുഷാഽന്യാം
 തൃഷ്ണീമന്യാം മിമുനത്വായ ദേ ആ ദധാതി ദിപാദ്-യജമാനഃ
 പ്രതിഷ്ഠിത്യൈ ബ്രഹ്മവാദിനോ വദന്തി സ തൈ യജേത യോ
 യജ്ഞസ്യാഽഽർത്യാ വസീയൻമ് സ്യാദിതി ഭൂപതയേ സ്വാഹാ
 ഭൂവനപതയേ സ്വാഹാ ഭൂതാനാം - [] 32

2.6.6.4

പതയേ സ്വാഹേതി സുന്നമനു മന്ത്രയേത യജ്ഞസ്യൈവ
 തദാർത്യാ യജമാനോ വസീയാൻ ഭവതി ഭൂയസീർഹി
 ദേവതാഃ പ്രീണാതി ജാമി വാ ഏതദ്-യജ്ഞസ്യ ക്രിയതേ
 യദന്വഞ്ച പുരോധാശാ വുപാഽശുയാജമന്തരാ
 യജത്യജാമിത്വായാഥോ മിമുനത്വായാഗ്നിരമൃഷ്ണിൻ ലോക
 ആസീദ്-യമോഽസ്മിൻ തേ ദേവാ അബ്രുവന്നേതേമൗ വി
 പര്യുഹാമേത്യുന്നാഭ്യേന ദേവാ അഗ്നി - [] 33

2.6.6.5

-മുപാമന്ത്രയന്ത രാജ്യേന പിതരോ യമം തസ്മാദഗ്നിർ
 ദേവാനാമന്നാദോ യമഃ പിതൃണാച് രാജാ യ ഏവം വേദ
 പ്രരാജ്യമന്നാദൃ-മാപ്നോതി തസ്മാ ഏതദ്-ഭാഗധേയം
 പ്രായച്ഛൻ യദഗ്നയേ സിഷ്ടകൃതേഽവദ്യന്തി യദഗ്നയേ
 സിഷ്ടകൃതേഽവദ്യന്തി ഭാഗധേയേനൈവ തദ്-രുദ്രച്
 സമർധയതി സകൃഥ് സകൃദവ ദ്യതി സകൃദിവ ഹി രുദ്ര
 ഉത്തരാർധാവവ ദൃത്യേഷാ വൈ രുദ്രസ്യ - [] 34

2.6.6.6

ദിക് സ്വായാമേവ ദിശി രുദ്രം നിരവദയതേ ദിരഭി ഘാരയതി
 ചതുരവത്തസ്യാഽഽപ്ത പശവോ വൈ പൂർവാ ആഹുതയ
 ഏഷ രുദ്രോ യദഗ്നിർയത് പൂർവാ ആഹുതീരഭി ജുഹുയാദ്-
 രുദ്രായ പശൂനപി ദധ്യാദപശൂർ യജമാനഃ സ്മാദതിഹായ
 പൂർവാ ആഹുതീർജുഹോതി പശൂനാം ഗോപീമായ । 35

(ശ്ലഃ - സ്പർശയതി - ഭൂതാനാ - മഗ്നിച് - രുദ്രസ്യ - സ
 പ്തത്രിച്ശച്ച) (A6)

2.6.7.1

മനുഃ പൃഥിവ്യാ യജ്ഞിയമൈച്ഛഥ് സ ഏതം നിഷികതമവിന്ദഥ്
 സോഽബ്രവീത് കോഽസ്യേശ്വരോ യജ്ഞേഽപി കർത്തോരിതി

താവബ്രൂതാം മിത്രാവരുണൗ ഗോരേവാഃഽവമീശ്വരൗ കർതോഃ
 സ്വ ഇതി തൗ തതോ ഗാഽ സമൈരയതാഽ സാ യത്ര യത്ര
 ന്യക്രാമത് തതോ ഘൃതമപീഡ്യാത തസ്മാദ്-ഘൃതപദ്യുച്യതേ
 തദസ്യ ജനോപഹൃതഽ രഥന്തരഽ സഹ
 പൃഥിവ്യേത്യാഹേ - [] 36

2.6.7.2

-യം ധൈര്യം രഥന്തരമിമാമേവ സഹാന്നാദ്-യേനോപ ഹായത
 ഉപഹൃതം വാമദേവ്യഽ സഹാന്തരിക്ഷേണേത്യാഹ പശവോ
 വൈ വാമദേവ്യം പശുനേവ സഹാന്തരിക്ഷേണോപ ഹായത
 ഉപഹൃതം ബൃഹദ് സഹ ദിവേത്യാഹൈരം ധൈര്യം
 ബൃഹദിരാമേവ സഹ ദിവോപ ഹായത ഉപഹൃതാഃ സപ്ത
 ഹോത്രാ ഇത്യാഹ ഹോത്രാ ഏവോപ ഹായത ഉപഹൃതാ
 യേനഃ - [] 37

2.6.7.3

സഹർഷഭേത്യാഹ മിഥുനമേവോപ ഹായത ഉപഹൃതോ ഭക്ഷഃ
 സഖേത്യാഹ സോമപീഥമേവോപ ഹായത ഉപഹൃതാം(3) ഹോ
 ഇത്യാഹാഽത്മാനമേവോപ ഹായത ആത്മാ ഹൃപഹൃതാനാം
 വസിഷ്ഠ ഇധാമുപ ഹായതേ പശവോ വാ ഇധാ
 പശുനേവോപ ഹായതേ ചതുരുപ ഹായതേ ചതുഷ്ഠാഭോ

ഹി പശവോ¹ മാനവീത്യാ¹ഹ മനുർഹ്യേ¹താ - [] 38

2.6.7.4

-മഗ്രേ¹ പശ്യദ്-ഘൃതപദീത്യാ¹ഹ യ ദേവാസ്യൈ¹ പദാദ്-
ഘൃതമപീ¹ഡ്യത തസ്മാദേവമാ¹ഹ മൈത്രാവരുണീത്യാ¹ഹ
മിത്രാവരുണൗ¹ ഹ്യേനാ¹സ്മൈരയതാം¹ ബ്രഹ്മ ദേവകൃത-
മുപഹൃതമിത്യാ¹ഹ ബ്രഹ്മൈവോപ ഹായതേ ദൈവ്യാ
അധാർയവ ഉപഹൃതാ¹ ഉപഹൃതാ¹ മനുഷ്യാ¹ ഇത്യാ¹ഹ
ദേവമനുഷ്യാനേവോപ ഹായതേ യ ഇമം¹ യജ്ഞമവാൻ¹ യേ
യജ്ഞപതിം¹ വർധാനിത്യാ¹ഹ - [] 39

2.6.7.5

യജ്ഞായ ചൈവ യജമാനായ ചാ¹ ഷശിഷമാ¹ ശാസ്ത¹ ഉപഹൃതേ
ദ്യാവാപൃഥിവീ¹ ഇത്യാ¹ഹ ദ്യാവാപൃഥിവീ¹ ഏവോപ ഹായതേ
പൂർവജേ¹ ഋതാവരീ¹ ഇത്യാ¹ഹ പൂർവജേ¹ ഹ്യേതേ¹ ഋതാവരീ¹
ദേവീ¹ ദേവപുത്രേ¹ ഇത്യാ¹ഹ ദേവീ¹ ഹ്യേതേ¹ ദേവപുത്രേ¹
ഉപഹൃതോ¹ഽയം¹ യജമാന ഇത്യാ¹ഹ യജമാനമേവോപ ഹായത
ഉത്തരസ്യാം¹ ദേവയജ്യാ¹യാമുപഹൃതോ¹ ദൂയസി¹ ഹവിഷ്കരണ
ഉപഹൃതോ¹ ദിവ്യേ¹ ധാമന്നുപഹൃത - [] 40

2.6.7.6

ഇത്യാഹ പ്രജാ വാ ഉത്തരാ ദേവയജ്യാ പശവോ ഭൂയോ
 ഹവിഷ്ഠരണു സുവർഗോ ലോകോ ദിവ്യം
 ധാമേദമസീദമസീത്യേവ യജ്ഞസ്യ പ്രിയം ധാമോപ ഹായതേ
 വിശ്വമസ്യ പ്രിയ-മുപഹൃതമിത്യാഹാ-ഛരംബട്കാരമേവോപ
 ഹായതേ । 41 (ആഹ - ധേനു- രേതാം - വർധാനിത്യാഹ -
 ധാമന്നുപഹൃത - ശ്ചതുസ്ത്രിശ്ച) (A7)

2.6.8.1

പശവോ വാ ഇധാ സ്വയമാ ദത്തേ കാമമേവാസ്സത്ഥനാ
 പശൂന്നാമാ ദത്തേ ന ഹ്യന്യഃ കാമം പശൂന്നാം പ്രയച്ഛതി
 വാചസ്പതയേ ത്വാ ഹൂതം പ്രാശ്താമീത്യാഹ വാചമേവ
 ഭാഗധേയേന പ്രീണാതി സദസസ്പതയേ ത്വാ ഹൂതം
 പ്രാശ്താമീത്യാഹ സ്വഗാകൃത്യൈ ചതുരവത്തം ദിവതി
 ഹവിർവൈ ചതുരവത്തം പശവശ്ചതുരവത്തം യദ്ധോതാ
 പ്രാശ്തീയാദ്ധോതാ - [] 42

2.6.8.2

ഛർതിമാർച്ചേദ്-യദഗ്നു ജുഹുയാദ്-രുദ്രായ പശൂനപി
 ദധ്യാദപശൂർ യജമാനഃ സ്യാദ്-വാചസ്പതയേ ത്വാ ഹൂതം
 പ്രാശ്താമീത്യാഹ പരോക്ഷമേവന-ജ്ജുഹോതി സദസസ്പതയേ

താ ഹുതം പ്രാശ്താമിത്യാഹ സ്വഗാക്യുതൈ പ്രാശ്തന്തി തീർഥ
ഏവ പ്രാശ്തന്തി ദക്ഷിണാം ദദാതി തീർഥ ഏവ ദക്ഷിണാം
ദദാതി വി വാ ഏതദ്യജ്ഞം - [] 43

2.6.8.3

ചരിന്ദന്തി യന്ധ്യതഃ പ്രാശ്തന്ത്യദിർ മാർജയന്ത ആപോ വൈ
സർവാ ദേവതാ ദേവതാദിരേവ യജ്ഞം സം തന്വന്തി ദേവാ
വൈ യജ്ഞാദ്-രുദ്രമന്തരായൻമസ യജ്ഞമവിധ്യത് തം ദേവാ
അഭി സമഗച്ഛന്ത കല്പതാം ന ഇദമിതി തേ ബ്രൂവൻമ സിഷ്ടം
ഐവ ന ഇദം ദവിഷ്യതി യദിമം രാധയിഷ്യാമ ഇതി തഥ്
സിഷ്ടകൃതഃ സിഷ്ടകൃത്താം തസ്യാ ഷവിദ്ധം നി - [] 44

2.6.8.4

-രക്യന്തൻ യവേന സമ്മിതം തസ്മാദ്-യവമാത്രമവ
ദ്യേദ്-യജ്ജായോഽവദ്-യേദ്-രോപയേത് തദ്-യജ്ഞസ്യ
യദുപ ച സ്തൂണീയാദഭി ച ഘാരയേദുദയതഃ സൗശ്രായി
കുര്യാദവദായാഭി ഘാരയതി ദിഃ സംപദ്യതേ ദിപാദ്-യജ്മാനഃ
പ്രതിഷ്ഠിതൈ യത് തിരശ്ചീന-മതി-ഹരേദനഭി-വിദ്ധം
ഐയജ്ഞസ്യാഭി വിധ്യേദഗ്രേണ പരി ഹരതി തീർഥേനൈവ
പരി ഹരതി തത് പൃഷ്ണ പര്യഹരൻ തത് - [] 45

2.6.8.5

പുഷാ പ്രാശ്യ ദതോഽരുണത് തസ്മാത് പുഷാ
 പ്രപിഷ്ടഭാഗോഽദന്തകോ ഹി തം ദേവാ അബ്രുവൻ വി വാ
 അയമാർധ്യപ്രാശിത്രിയോ വാ അയമഭൂദിതി തദ്-
 ബൃഹസ്പതയേ പര്യഹരൻമ് സോഽബിഭേദ്-ബൃഹസ്പതിരിതഥം
 വാവ സ്യ ആർതിമാഽരിഷ്യതീതി സ ഏതം മന്ത്രമപശ്യഥ്
 സൂര്യസ്യ താ ചക്ഷുഷാ പ്രതി പശ്യാമീത്യബ്രവീന്ന ഹി
 സൂര്യസ്യ ചക്ഷുഃ - [] 46

2.6.8.6

കിം ചന ഹിനസ്തി സോഽബിഭേത് പ്രതിഗൃഹ്ണന്തം മാ
 ഹിച്ഛിഷ്യതീതി ദേവസ്യ താ സവിതുഃ പ്രസവേഽശിനോർ-
 ബാഹുഭ്യാം പൃഷ്ണോ ഹസ്താഭ്യാം പ്രതി ഗൃഹ്ണാമീത്യബ്രവീഥ്
 സവിത്യപ്രസൂത ഏവൈനദ്ബ്രഹ്മണാ ദേവതാഭിഃ
 പ്രത്യഗൃഹ്ണാഥ് സോഽബിഭേത് പ്രാശ്നന്തം മാ
 ഹിച്ഛിഷ്യതീത്യഗേസ്താഃ ഷസ്ത്യേന പ്രാശ്നാമീത്യബ്രവീന്ന
 ഹ്യഗേരാസ്യം കിഞ്ചന ഹിനസ്തി സോഽബിഭേത് - [] 47

2.6.8.7

പ്രാശിതം മാഹിച്ഛിഷ്യതീതി ബ്രാഹ്മണസ്യോദരേണേത്യ
 ബ്രവീന്ന ഹി ബ്രാഹ്മണസ്യോദരം കിം ചന ഹിനസ്തി

ബൃഹസ്പതേർ ബ്രഹ്മണേതി സ ഹി ബ്രഹ്മിഷ്ടോഽപ വാ
 ഏതസ്മാത് പ്രാണാഃ ക്രാമന്തി യഃ പ്രാശിത്രം പ്രാശ്നാത്യദിർ-
 മാർജയിതാ പ്രാണാൻമ് സം മൃശതേഽമൃതം വൈ പ്രാണാ
 അമൃതമാപഃ പ്രാണാനേവ യഥാസ്ഥാനമുപ ഹായതേ । 48
 (പ്രാശ്നീയാദ്ധോതാ - യജ്ഞം - നി - രഹരന്ത - ചക്ഷു -
 രാസ്യം കിഞ്ചന ഹിനസ്തി സോഽബിഭേ -
 ചതുശ്ചതാരിശ്ശ) (A8)

2.6.9.1

അഗ്നീയ ആ ദധാ-ത്യഗ്നിമുഖാ-നേവർതൂൻ പ്രീണാതി
 സമിധമാ ദധാത്യുത്തരാസാ-മാഹുതീനാം പ്രതിഷ്ഠിത്യാ
 അഥോ സമിദ്യത്യേവ ജുഹോതി പരിധീൻമ് സം മാർഷ്ടി
 പുനാത്യേവൈനാൻമ് സകൃത് സകൃത് സം മാർഷ്ടി പരാബിവ
 ഹ്യേതർഹി യജ്ഞശ്ചതുഃ സംപദ്യതേ ചതുഷ്ഠാദഃ പശവഃ
 പശൂനേവാവ രുന്ധേ ബ്രഹ്മൻ പ്രസ്ഥാസ്യാമ ഇത്യാഹാത്ര
 വാ ഏതർഹി യജ്ഞഃ ശ്രിതോ - [] 49

2.6.9.2

യത്ര ബ്രഹ്മാ യത്രൈവ യജ്ഞഃ ശ്രിതസ്തത് ഏവൈനമാ രഭതേ
 യദ്ധസ്മൈ പ്രമീവേദേപനഃ സ്യാദ്യചീർഷ്ണാ ശീർഷകതിമാൻമ്-
 സ്യാദ്യത് തൃഷ്ണിമാസീതാ ഽസംപ്രത്തോ യജ്ഞഃ സ്യാത്

പ്രതിഷ്ഠേത്യേവ ബ്രൂയാദ്-വാചി വൈ യജ്ഞഃ ശ്രിതോ
 യത്രൈവ യജ്ഞഃ ശ്രിതസ്തത് ഏവൈനച്ഛ സം പ്ര യച്ഛതി
 ദേവ സവിതരേതത് തേ പ്രാ - [] 50

2.6.9.3

-ssഹേത്യാഹ പ്രസൂത്യൈ ബൃഹസ്സതിർ ബ്രഹ്മേത്യാഹ സ
 ഹി ബ്രഹ്മീഷഃ സ യജ്ഞം പാഹി സ യജ്ഞപതിം പാഹി
 സ മാം പാഹീത്യാഹ യജ്ഞായ യജമാനായാസ്സത്ഥനേ തേഭ്യ
 ഏവാസ്സശിഷമാ ശാസ്തേസ്താർത്യാ ആശ്രാവ്യാസ്സഹ ദേവാൻ
 യജേതി ബ്രഹ്മവാദിനോ വദന്തീഷ്ടാ ദേവതാ അഥ കതമ ഏതേ
 ദേവാ ഇതി ചന്ദാച്ഛസീതി ബ്രൂയാദ്-ഗായത്രീം
 ത്രിഷ്ടുഭം - [] 51

2.6.9.4

ജഗതീമിത്യഥോ ഖലാഹുർബ്രാഹ്മണാ വൈ ചന്ദാച്ഛസീതി
 താനേവ തദ്-യജതി ദേവാനാം വാ ഇഷ്ടാ ദേവതാ
 ആസന്നമാഗ്നിർനോദജലത് തം ദേവാ ആഹുതീദി-
 രനുയാജേഷ്വന്വ-വിന്ദൻ യദനുയാജാൻ യജത്യഗ്നിമേവ
 തഥ് സമിന്ധ ഏതദുർവൈ നാമാസ്സുര ആസീഥ് സ
 ഏതർഹി യജ്ഞസ്യാ സ്സശിഷമവ്യക്ത

യദ് ബ്രൂയാദേത - [] 52

2.6.9.5

-ദു ദ്യാവാപൃഥിവീ ഭദ്ര-മഭൂദിത്യേതദു-മേവാഽഽസുരം
 യജ്ഞസ്യാഽഽശിഷം ഗമയേദിദം ദ്യാവാപൃഥിവീ ഭദ്രമഭൂദിത്യേവ
 ബ്രൂയാദ്-യജമാനമേവ യജ്ഞസ്യാഽഽശിഷം ഗമയത്യാർധ്വ
 സൂക്തവാക്മുത നമോവാക്മി-ത്യാഹേദമരാമ്-സ്മേതി
 വാവൈതദാഹോപശ്രിതോ ദിവഃ പൃഥിവ്യോരിത്യാഹ
 ദ്യാവാപൃഥിവ്യോർഹി യജ്ഞ ഉപശ്രിത ഓമന്വതീ തേഽസ്മിൻ
 യജ്ഞ യജമാന ദ്യാവാപൃഥിവീ - [] 53

2.6.9.6

സാമിത്യാഹാ ഽഽശിഷമേവൈതാമാ ശാസ്മേ യദ് ബ്രൂയാമ്
 സുപാവസാനാ ച സ്വധ്യവസാനാ ചേതി പ്രമായുകോ
 യജമാനഃ സ്യാദ്യദാ ഹി പ്രമീയതേ ഽഥേമാമുപാവസ്യതി
 സുപചരണാ ച സ്വധിചരണാ ചേത്യേവ ബ്രൂയാദ്-
 വരീയസീമേവാസ്മൈ ഗവ്യുതിമാ ശാസ്മേ ന പ്രമായുകോ
 ഭവതി തയോരാവിദ്യഗ്നിരിദം ഹവിരജുഷതേത്യാഹ
 യാ അയാക്ഷ്മ - [] 54

2.6.9.7

ദേവതാസ്മാ അരീരധാമേതി വാവൈതദാഹ യന്ന നിർദിശേത്
 പ്രതിവേശം യജ്ഞസ്യാ ഽഽശീർഗച്ഛേദാ ശാസ്മേഽയം

യജമാനോഽസാവിത്യാഹ നിർദിശൈശ്വൈനഃ സുവർഗം
 ലോകം ഗമയത്യായുരാ ശാസ്തേ സുപ്രജാസ്തഥാ ശാസ്ത
 ഇത്യാഹാ ഽശിഷമേവൈതാമാ ശാസ്തേ സജാതവനസ്തഥാ
 ശാസ്ത ഇത്യാഹ പ്രാണാ വൈ സജാതാഃ

പ്രാണാനേവ - [] 55

2.6.9.8

നാന്തരേതി തദഗ്നിർ ദേവോ ദേവേഭ്യോ വനതേ വയമഗ്നേർ
 മാനുഷാ ഇത്യാഹാഗ്നിർ ദേവേഭ്യോ വനതേ വയം മനുഷ്യേഭ്യ
 ഇതി വാവൈതദാഹേഹ ഗതിർവാമസ്യേദം ച നമോ ദേവേഭ്യ
 ഇത്യാഹ യാശ്ചൈവ ദേവതാ യജതി യാശ്ച ന താഭ്യ
 ഏവോദയീഭ്യോ നമസ്കരോത്യാത്മനോഽനാർത്ത്യൈഃ । 56

(ശ്രീതഃ - തേ പ്ര - ത്രിഷ്ടുഭ - മേതദ് - ദ്യാവാപൃഥിവീ - യാ
 അയാക്ഷ്മ - പ്രാണാനേവ - ഷട്ചതാരിശ്ശ്ച) (A9)

2.6.10.1

ദേവാ വൈ യജ്ഞസ്യ സ്വഗാകർത്താരം നാവിന്ദൻ തേ ശംഭുഃ
 ബാർഹസ്തത്യമബ്രുവന്നിമം നോ യജ്ഞഃ സ്വഗാ കൂർവിതി
 സോഽബ്രവീദാർം വൃണൈ യദേവാ- ബ്രാഹ്മണോക്തോ
 ഽശ്രദധാനോ യജാതൈ സാ മേ യജ്ഞസ്യാഽശരീരസദിതി
 തസ്മാദ്- യദബ്രാഹ്മണോക്തോഽശ്രദധാനോ യജതേ

ശംയു¹മേവ² തസ്യ³ ബാർഹസ്സത്യം⁴ യജ്ഞസ്യ⁵
 ssശീർഗച്ഛത്യേതമേത്യബ്രവീത്⁶ കിം⁷ മേ⁸ പ്രജായാ⁹ - [] 57

2.6.10.2

ഇതി യോഽപഗുരാ¹ത്തെ ശതേ²ന യാതയാ³ഭ്യോ നിഹ⁴നമ്⁵
 സഹസ്രേ⁶ണ യാതയാ⁷ഭ്യോ ലോഹി⁸തം കരവ⁹ദ്യാവതഃ പ്രസ്ക¹⁰ദ്യ
 പാച്ഛസൂ¹¹ന്മ്¹² സം ഗൃഹ്¹³ണാത് താവ¹⁴തഃ സം¹⁵വ്മ്¹⁶സരാൻ¹⁷
 പിത്യ¹⁸ലോകം ന പ്രജാ¹⁹നാദിതി തസ്മാ²⁰ദ്-ബ്രാഹ്മ²¹ണായ
 നാപ²² ഗുരേ²³ത ന നി ഹന്ത്യാ²⁴ന്ന ലോഹി²⁵തം കുര്യാ²⁶ഭേതാവ²⁷താ
 ഹൈ²⁸നസാ ഭവ²⁹തി തച്ഛം³⁰യോരാ വൃ³¹ണീമഹ ഇത്യാ³²ഹ
 യജ്ഞ³³മേവ തഥ്³⁴ സ്വഗാ³⁵ കരോ³⁶തി ത - [] 58

2.6.10.3

-ച്ഛം¹യോരാ വൃ²ണീമഹ ഇത്യാ³ഹ ശംയു⁴മേവ ബാർഹസ്സത്യം⁵
 ഭാഗ⁶ധേയേ⁷ന സമർധ⁸യതി ഗാ⁹തും യജ്ഞാ¹⁰യ ഗാ¹¹തും
 യജ്ഞ¹²പതയ ഇത്യാ¹³ഹാ ssശിഷ¹⁴മേവൈ¹⁵താമാ ശാ¹⁶സ്തേ സോ¹⁷മം
 യജ¹⁸തി രേ¹⁹ത ഏ²⁰വ തദ്-ദ²¹ധാതി തപ്ഷാ²²രം യജ²³തി രേ²⁴ത ഏ²⁵വ
 ഹി²⁶തം തപ്ഷാ²⁷ രൂ²⁸പാണി വി കരോ²⁹തി ദേ³⁰വാനാം പതീ³¹ർ യജ³²തി
 മി³³മു³⁴നത്വായാ³⁵ഗ്നിം ഗൃ³⁶ഹപ³⁷തി യജ³⁸തി പ്ര³⁹തിഷ്ഠി⁴⁰ത്യൈ
 ജാ⁴¹മി വാ ഏ⁴²തദ്-യജ്ഞ⁴³സ്യ ക്രി⁴⁴യതേ - [] 59

2.6.10.4

യദാജ്യേന പ്രയാജാ ഇജ്യന്ത ആജ്യേന പത്നീസംയോജാ
 ഋചമനുച്യ പത്നീസംയോജാനാമൃചാ യജത്യജാമിതായാഥോ
 മിമുനന്തായ പക്തി പ്രായണോ വൈ യജ്ഞഃ പക്ത്യുദയനഃ
 പഞ്ച പ്രയാജാ ഇജ്യന്തേ ചതാരഃ പത്നീസംയോജാഃ
 സമിഷ്ടയജുഃ പഞ്ചമം പക്തിമേവാനു പ്രയന്തി
 പക്തിമനുദ്യന്തി । 60 (പ്രജായാഃ -കരോതി തത് - ക്രിയതേ -
 ത്രയസ്രിച്ശച്ച) (A10)

2.6.11.1

യുക്ഷാഹി ദേവഹൂതമാച് അശ്വാച് അഗ്നേ രഥീരിവ ।
 നി ഹോതാ പൂർവ്യഃ സദഃ । ഉത നോ ദേവ ദേവാച് അച്ഛാ
 വോചോ വിദുഷ്ടരഃ । ശ്രദിശാ വാര്യാ കൃധി ।
 താച് ഹ യദ്യവിഷ്ടയ സഹസഃ സുനവാഹുത ।
 ഋതാവാ യജ്ഞിയോ ഭുവഃ । അയമഗ്നിഃ സഹസ്രിണോ
 വാജസ്യ ശതിനസ്സതിഃ । മൂർധാ കവീ രയിണാം ।
 തം നേമിമൂദവോ യഥാ സനമസ്വ സഹുതിഭിഃ ।
 നേദീയോ യജ്ഞ - [] 61

2.6.11.2

-മങ്ഗിരഃ । തസ്മൈ നൃ നമദിദ്യവേ വാചാ വിരുപ നിത്യയാ ।
 വൃഷ്ണേ ചോദസ്യ സുഷുതിം । കമു ഷിദസ്യ
 സേനയാഽഗേരപാകചക്ഷസഃ । പണിം ഗോഷു സ്തരാമഹേ ।
 മാ നോ ദേവാനാം വിശഃ പ്രസ്താതീരിവോസ്രാഃ ।
 കൃശം ന ഹാസുരഘ്നീയാഃ । മാ നഃ സമസ്യ ദൃഢ്യഃ
 പരിദേഷസോ അഗ് ഹതിഃ । ഊർമിർന നാവമാ വധീത് ।
 നമസ്തേ അഗ്ന ഓജസേ ഗൃണന്തി ദേവ കൃഷ്ടയഃ ।
 അഥൈ - [] 62

2.6.11.3

-രമിത്രമർദയ । കുവിമ്സു നോ ഗവിഷ്ടയേഽഗേ
 സംവേഷിഷോ രയിം । ഉരുകൃദുരു ണസ്ക്വധി ।
 മാ നോ അസ്തിൻ മഹാധനേ പരാ വർഗ്ഭാരദൃദ്യമാ ।
 സംവർഗ്ഗഗ് സഗ് രയിം ജയ ।
 അനൃമസ്ഥിദിയാ ഇയമഗേ സിഷക്തു ദുച്ഛുനാ ।
 വർധാ നോ അമവചവഃ । യസ്യാജുഷന്നമസിനഃ
 ശമീമദുർമഖസ്യവാ । തം ഘേദഗ്നിർവൃധാഽവതി ।
 പരസ്യാ അധി - [] 63

2.6.11.4

സം¹വതോ²വരാ³ഛ് അ⁴ഭ്യാ⁵ തര⁶ । യ⁷ത്രാ⁸ഹമ⁹സ്തി¹⁰ താ¹¹ഛ് അ¹²വ ।
 വി¹³ദ്മാ¹⁴ ഹി¹⁵ തേ¹⁶ പു¹⁷രാ¹⁸ വ¹⁹യമ²⁰ഗേ²¹ പി²²തു²³ർയ²⁴മാ²⁵വ²⁶സഃ ।
 അ²⁷ധാ²⁸ തേ²⁹ സു³⁰മ³¹മീ³²ഹേ । യ³³ ഉ³⁴ഗ്ര³⁵ ഇ³⁶വ³⁷ ശ³⁸ര്യ³⁹ഹാ⁴⁰ തി⁴¹ശ്ശ⁴²ശ്യ⁴³ങ്ഗോ⁴⁴
 ന⁴⁵ വ⁴⁶ഛ്⁴⁷സ⁴⁸ഗഃ । അ⁴⁹ഗേ⁵⁰ പു⁵¹രോ⁵² രു⁵³രോ⁵⁴ജി⁵⁵മ ।
 സ⁵⁶ഖായഃ⁵⁷ സം⁵⁸ വഃ⁵⁹ സം⁶⁰ യ⁶¹ഞ്ച⁶²മി⁶³ഷ⁶⁴ഃ സ്തോ⁶⁵മം⁶⁶ ചാ⁶⁷ഗായേ⁶⁸ ।
 വ⁶⁹ർഷി⁷⁰ഷ്ഠായ⁷¹ ക⁷²ഷി⁷³തീ⁷⁴നാ⁷⁵മൂ⁷⁶ർജോ⁷⁷ ന⁷⁸പ്രേ⁷⁹ സ⁸⁰ഹ⁸¹സ⁸²തേ ।
 സ⁸³ഛ്⁸⁴ സ⁸⁵മി⁸⁶ദ്യു⁸⁷വ⁸⁸സേ⁸⁹ വൃ⁹⁰ഷ⁹¹ന്ന⁹² () -ഗേ⁹³ വി⁹⁴ശ്വാ⁹⁵ന്യ⁹⁶ർയ⁹⁷ ആ ।
 ഇ⁹⁸ഡ⁹⁹സ്ത¹⁰⁰ദേ¹⁰¹ സ¹⁰²മി¹⁰³ദ്യ¹⁰⁴സേ¹⁰⁵ സ¹⁰⁶ നോ¹⁰⁷ വ¹⁰⁸സു¹⁰⁹ന്യാ¹¹⁰ ഭര ।
 പ്ര¹¹¹ജാ¹¹²പ¹¹³തേ > ¹, സ¹¹⁴ വേ¹¹⁵ദ > ², സ്തോ¹¹⁶മാ¹¹⁷ പൃ¹¹⁸ഷ¹¹⁹ണേ > ³,
 മൗ¹²⁰ ദേ¹²¹വൗ > ⁴ । 64 (യ¹²²ജ¹²³ഞ - മ¹²⁴മൈ - ര¹²⁵ധീ - വൃ¹²⁶ഷ - നേ¹²⁷കാ¹²⁸ന്ന
 വി¹²⁹ഛ്¹³⁰ശ¹³¹തി¹³²ശ്ച) (A11)

2.6.12.1

ഉ¹ശ²ന്ത³സ്താ⁴ ഹ⁵വാ⁶മ⁷ഹ⁸ ഉ⁹ശ¹⁰ന്തഃ¹¹ സ¹²മി¹³ധീ¹⁴മ¹⁵ഹി ।
 ഉ¹⁶ശ¹⁷ന്നു¹⁸ശ¹⁹ത²⁰ ആ²¹ വ²²ഹ²³ പി²⁴ത്²⁵ജ്ഞ²⁶ ഹ²⁷വി²⁸ഷേ²⁹ അ³⁰ത്ത³¹വേ ।
 താ³²ഛ്³³ സ്തോ³⁴മ³⁵ പ്ര³⁶ചി³⁷കി³⁸തോ³⁹ മ⁴⁰നീ⁴¹ഷാ⁴² താ⁴³ഛ്⁴⁴ ര⁴⁵ജി⁴⁶ഷ്ഠ⁴⁷മ⁴⁸ന്യു⁴⁹
 നേ⁵⁰ഷി⁵¹ പ⁵²ൻ⁵³മാം । ത⁵⁴വ⁵⁵ പ്ര⁵⁶ണീ⁵⁷തീ⁵⁸ പി⁵⁹ത⁶⁰രോ⁶¹ ന⁶² ഇ⁶³ന്ദോ⁶⁴ ദേ⁶⁵വേ⁶⁶ഷു

രത്നമ ഭജന്ത ധീരാഃ | തായാ ഹി നഃ പിതരഃ സോമ പൂർവേ
കർമാണി ചക്രൂഃ പവമാന ധീരാഃ | വന്വന്നവാതഃ പരിധീപ്
രപോർണ്ണു വീരേഭിരശൈർമഘവാ ഭവാ - [] 65

2.6.12.2

നഃ | താപ് സോമ പിതൃഭിഃ സംവിദാനോഽനു
ദ്യാവാപൃഥിവീ ആ തതൻമ | തസ്മൈ ത ഇന്ദോ ഹവിഷാ
വിധേമ വയം സ്യാമ പതയോ രയിണാം | അഗ്നിഷ്യാത്താഃ
പിതര ഏഹ ഗച്ഛത സദഃ സദഃ സദത സുപ്രണീതയഃ |
അത്താ ഹവീപ്ഷി പ്രയതാനി ബർഹിഷ്യമാ രയിപ്
സർവവീരം ദധാതന | ബർഹിഷദഃ പിതര ഊത്യർവാഗിമാ
വോ ഹവദ്യാ ചക്രമാ ജുഷധാം |

ത ആ ഗതാഽവസാ ശം തമേനാമാസുഭ്യപ് - [] 66

2.6.12.3

ശം യോരരപോ ദധാത | ആഹം പിതൃജൻമ സുവിദത്രോപ്
അവിമ്സി നപാതം ച വിക്രമണം ച വിഷ്ണോഃ | ബർഹിഷഭോ
യേ സ്വധയാ സുതസ്യ ഭജന്ത പിതാസ്ത ഇഹാഽഽ ഗമിഷ്യാഃ |
ഉപഹൂതാഃ പിതരഃ സോമ്യാസോ ബർഹിഷ്യേഷു നിധിഷു
പ്രിയേഷു | ത ആ ഗമന്തു ത ഇഹ ശ്രുവന്തധി ബ്രുവന്തു തേ

അവന്താസ്താൻ | ഉദീരതാമവര ഉത് പരാസ ഉന്ധ്യമാഃ പിതരഃ
സോമ്യാസഃ | അസ്മും - [] 67

2.6.12.4

ഈ ഈയൂരവൃകാ ഋതജ്ഞാസ്തേ നോഽവന്തു പിതരോ
ഹവേഷു | ഇദം പിതൃഭ്യോ നമോ അസ്ത്വാഭ്യ യേ പൂർവാസോ
യ ഉപരാസ ഈയുഃ | യേ പാർഥിവേ രജസ്യോ നിഷ്ത്താ യേ
വാ നൃനഃ സുവൃജനാസു വിക്ഷു | അധാ യഥാ നഃ പിതരഃ
പരാസഃ പ്രതാസോ അഗ്ന ഋതമാശുഷാണാഃ |

ശുചീദയൻ ദീധിതിമുക്ഥശാസഃ ക്ഷാമാ ഭിന്ദന്തോ
അരുണീരപ വ്രൻ | യദഗേ - [] 68

2.6.12.5

കവ്യവാഹന പിതൃജൻ യക്ഷ്യതാവ്യധഃ |
പ്ര ച ഹവ്യാനി വക്ഷ്യസി ദേവേഭ്യശ്ച പിതൃഭ്യ ആ |
ത്വമഗ്ന ഈധിതോ ജാതവേദോഽവാധ്വവ്യാനി സുരഭീണി
കൃതാ | പ്രാദാഃ പിതൃഭ്യഃ സ്വധയാ തേ അക്ഷന്നധി താം
ദേവ പ്രയതാ ഹവീഷി | മാതലീ കവൈർയമോ
അങ്ഗിരോഭിർ ബൃഹസ്പതിർ ഋക്ഭിർ വാവ്യധാനഃ |
യാഽശ്ച ദേവാ വാവ്യധുര്യേ ച ദേവാൻമ സ്വാഹാഽന്യേ
സ്വധയാഽന്യേ മദന്തി | 69

2.6.12.6

ഇ॒മം യ॑മ പ്ര॒സ്തര॑മാഹി സീ॒ദാങ്ഗീ॑രോഭിഃ പി॒ത്യഭിഃ
 സം॑വി॒ദാനഃ॑ । ആ॒ത്വാ മ॒ന്ത്രാഃ ക॒വിശ॑സ്താ വ॒ഹന്ത്യേ॑നാ രാ॒ജൻ
 ഹ॒വിഷാ॑ മാ॒ദയ॑സ്വ । അ॒ങ്ഗീരോ॑ഭിരാ ഗ॒ഹി യ॑ജ്ഞി॒യേഭി॑ര്യമ്
 വൈ॒രുപൈ॑രിഹ മാ॒ദയ॑സ്വ । വി॒വസ്വ॑ന്തച്ഛു॒ഹുവേ॑ യഃ പി॒താ
 തേ॒സ്മിൻ യ॑ജ്ഞേ ബ॒ർഹി॑ഷ്ടാ നി॒ഷദ്യ॑ । അ॒ങ്ഗീര॑സോ നഃ
 പി॒തരോ॑ ന॒വഗാ॑ അ॒ഥർവാ॑ണോ ഭൃ॒ഗവഃ॑ സോ॒മ്യാസഃ॑ ।
 തേഷാ॑ം വ॒യച്ഛു॑ സു॒മതൗ॑ യ॒ജ്ഞിയാ॑നാമപി ഭദ്രേ
 സൗ॒മന॑സേ () സ്യാമ । 70

(ഭവാ - സ്മദ്ഭ്യ - മസും - യദഗേ - മദന്തി - സൗമനസ - ഏകം ച) (A12)

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 12 Anuvaakams :-

(സ॒മി॒യ - ശ്വ॑ക്ഷു॒ഷീ - പ്ര॒ജാ॑പ॒തിരാ॑ജ്യം - ദേ॒വ॒സ്യ॑ സ്തൃം -
 ബ്ര॒ഹ്മ॑വാ॒ദിനോ॑ ട്ഭി - ര॒ഗേ॒സ്ത്രയോ॑ - മ॒നുഃ പൃ॑ഥി॒വ്യാഃ - പ
 ശ॒വോ - ടഗീ॑യേ - ദേ॒വാ വൈ॑ യ॒ജ്ഞു॑സ്യ - യു॒ക്ഷോ - ശ॒ന്ത
 സ്താ - ദ്വാ॑ദശ)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(സമീധാ- യാജ്യാ-തസ്മാന്നഭാഗഃ-ഹി തമനി-
ത്യാഹ പ്രജാ വാ - ആഹേത്യാഹ - യുക്ഷാ ഹി-സ്പൃതിഃ)

First and Last Padam of Sixth Prasnam of Kandam 2 :-

(സമീധഃ - സൗമനസേ സ്യാമ)

Kanda Korvai with starting Padams of Six Prasnas of Kandam 2 :-

(വായവ്യം - പ്രജാപതി - രാദിത്യേഭ്യോ - ദേവാ - വിശ്വരൂ-
പഃ - സമീധഃ - ഷട്)

॥ ഹരിഃ ഓം ॥

॥ കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ സംഹിതായാം

ദിതീയകാണേ ഷഷഃ പ്രശ്നഃ സമാപ്തഃ ॥

॥ ഇതി ദിതീയം കാണ്ഡം ॥

2.6.1 Appendix

2.6.11.4 - പ്രജാപതേ > 1

പ്രജാപതേ ന ത്വദേതാനൃന്യോ വിശ്വാ ജാതാനി പരി താ
ബഭൂവ । യത്കാമാസേ ജുഹൂമസ്തന്നോ അസ്തു വയം സ്യാമ
പതയോ രയിണാം ॥

(Appearing in TS – 1.8.14.2)

2.6.11.4 – സ വേദ>²

സ വേദ പുത്രഃ പിതര്യ സ മാതര്യ സ സ്മനുർഭുവന് സ ഭുവ
ത് പുനർമഘഃ ।

സ ദ്യാമാർണോദന്തരിക്ഷ്യ സ സുവഃ സ വിശ്വാ ഭുവോ
അഭവന് സ ആഭവത് ॥

(Appearing in TS– 2.2.12.1)

2.6.11.4 – സോമാ പുഷണേ>³ , മൗ ദേവൗ>⁴

സോമാപുഷണാ ജനനാ രയിണാം ജനനാ ദിവോ ജനനാ
പൃഥിവ്യാഃ । ജാതൗ വിശ്വസ്യ ഭുവനസ്യ ഗോപൗ ദേവാ അ
കൃണ്വന്മൃതസ്യ നാഭീം ॥

ഇമൗ ദേവൗ ജായമാനു ജുഷന്തേമൗ തമാല്സി ഗൃഹതാമജു
ഷാ ।

ആഭ്യാമിന്ദ്രഃ പക്വമാമാസ്വന്തഃ സോമാപുഷഭ്യാം ജനദുസ്രിയാ
സു ॥

(Appearing in TS – 1.8.22.5)

Details of Anuvakam, Panchati and Padam for Kandam 2

	Anuvakam	Panchati	Padams
Prasna 1	11	65	3278
Prasna 2	12	71	3526
Prasna 3	14	56	2965
Prasna 4	14	48	2406
Prasna 5	12	74	3665
Prasna 6	12	70	3433
Totals	75	384	19273